Latvija Amerikā

Nr. 63. TREŠDIEN, 1961. GADA 9. AUGUSTĀ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: JĀNIS GRINBLATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTĪS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS.
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, AUGUST 9, 1961.

A. KALNS

KĀ IZŠĶIRSIES?

Komūnistu himna, Internacionāle, starp citu, dzied par pasaules sagraušanu līdz pamatiem un jaunas pasaules celšanu sev, kur valdīšot tie, kas tagad neesot nekas . . . Vai komūnistiem izdosies sagraut tagadējo pasauli, varēsim pārliecināties, ja viņu imperiālismam beidzot stingri nostāsies pretī vairāk vai mazāk vienotā brīvās pasaules daļa, kas apzināsies, ka tālāko komūnisma ekspansiju vairs nevar pieļaut. Vislabāk par stāvokļa nopietnību liecina tie liberāļi, kas grib labāk būt sarkani, nekā miruši (better red than dead) ar Anglijas veco filozofu lordu Raseli priekšgalā, kas neizprot, ka var pienākt laiks, kad tie vēlēsies labāk būt miruši, nekā kalpot līdz pēdējo spēku izsīkšanai komūnistu vergu nometnēs. Tāpat par to liecina sarkano ķīniešu ciniskais apsvērums, ka pēc atomu kaŗa, varbūt, Padomju Savienībā pie dzīvības palikšot kādi 20 miljoni un Savienotās Valstīs kādi 10 miljoni iedzīvotāju, bet Padomju Ķīnā tomēr palikšot pāri par 100 miljonu ķīniešu, no tagadējiem 650 miljoniem, kas tad viegli varēšot valdīt visā pasaulē. Tāpēc sarkanie ķīnieši nebaidās izrādīt savu kareivīgumu un pat spiest Padomju Savienību uz riskantiem ofensīvas gājieniem pret brīvo pasauli.

Berlīnes jautājumā, ja Chruščevs neatteiksies no savas apslēptās agresijas, noslēdzot „miera līgumu" pats ar savu rokas puisi Ulbrichtu, var būt viens no pārbaudījumiem, kas pierādīs, vai brīvā pasaule grib, spēj un var apturēt komūnistiskā imperiālisma tālāko agresiju Rietumeiropā. Neraugoties uz visai apsveicamo stingro prezidenta Kenedija nostāju Berlīnes jautājumā, ir tomēr vēl aprindas, kas mēģina turpināt starptautisko govju andeli, mēģinot piedāvāt visas trīs Baltijas valstis Padomju Savienībai, prasot pretim tikai Berlīnes jautājuma labvēlīgas izkārtošanas solījumu . . ., tā nesen darīja pazīstamais amerikāņu žurnālists Zalcbergers kādā rakstā, kas bija ievietots ietekmīgā „The New York Times" slejās. Būtu interesanti, ko teiktu S. un viņa lielais laikraksts, ja kāds nāktu ar priekšlikumu panākt Tuvo Austrumu jautājuma izkārtojumu, apsolot Apvienotai arabu republikai par labvēlīgu šī jautājuma izkārtošanu . . . Izraēlu? Izraēla taču ir daudz jaunāka neatkarīga valsts par Baltijas valstīm, un tāpat kā savā laikā Baltijas valstis bija cara Krievijas sastāvdaļa, ir gadu simteņiem territoriāli un arī iedzīvotāju vairākuma ziņā piederējusi pie arabu pasaules. Ar to taču ar vienu rāvienu būtu atrisināti visi Tuvo Austrumu jautājumi!

Berlīnes jautājums neskar tikai šīs pilsētas 2½ miljonus brīvo vāciešu, nedz arī tikai Vāciju vien, bet brīvo pasauli visā visumā, jo, liekas, ka beidzot tā ir saskatījusi vai vismaz grib raudzīt saskatīt komūnistiskā imperiālisma īsto dabu. Pēc otrās pasaules kaŗa taču Padomju Savienība bija vienīgā kaŗojošā valsts, kas izrādīja nepiepildāmu rijīgumu, atņemot brīvību un neatkarību 10 agrāk brīvām un neatkarīgām Eiropas tautām, padarot tās par padomju imperiālisma kolonijām, lai gan neviena cita no uzvarētājām nekādus territoriālus ieguvumus neguva un prasības pēc tādiem nemaz neuzstādīja! Tieši otrādi, lielākā daļa agrāko koloniju Āzijā un Afrikā ieguva neatkarību, neraugoties uz to, vai šīs krāsainās tautas bija vai nebija spējīgas pašas sevi pārvaldīt. Padomju Savienība netaupa neko, lai „palīdzētu krāsainām koloniju tautām iegūt neatkarību", veikli apslēpjot savu liekulību valstu neatkarības jautājumā, jo katram taču ir skaidrs, ka vienīgais Padomju Savienības nolūks ir radīt jauna veida komūnistisko koloniālismu kā Āzijā, tā Afrikā. Šo kontinentu tautu patiesās intereses — neatkarība un brīvība — ir padomju propagandas tukšas skaņas, lai iemidzinātu krāsaino tautu modrību un veikli tās padarītu par Padomju Savienības koloniju apslēptā veidā.

Nav šaubu, ka par brīvās pasaules koloniālām valstīm nav nozīmes pat runāt, jo agri vai vēlu visas koloniālisma paliekas pazudīs, bet ir gan visa pasaule jābrīdina no straujī pieaugošā padomju imperiālisma un koloniālisma, kas kopš Otrā pasaules kaŗa beigām nepārtraukti vēršas plašumā. Ja pasaulē pēc Otrā pasaules kaŗa ir vēl palikuši pāri kādi „kaŗa kūdītāji", tad tie meklējami vienīgi Maskavā...

No Berlīnes jautājuma atrisinājuma tā tad atkarāsies, varbūt, visa cilvēces turpmākais liktenis.

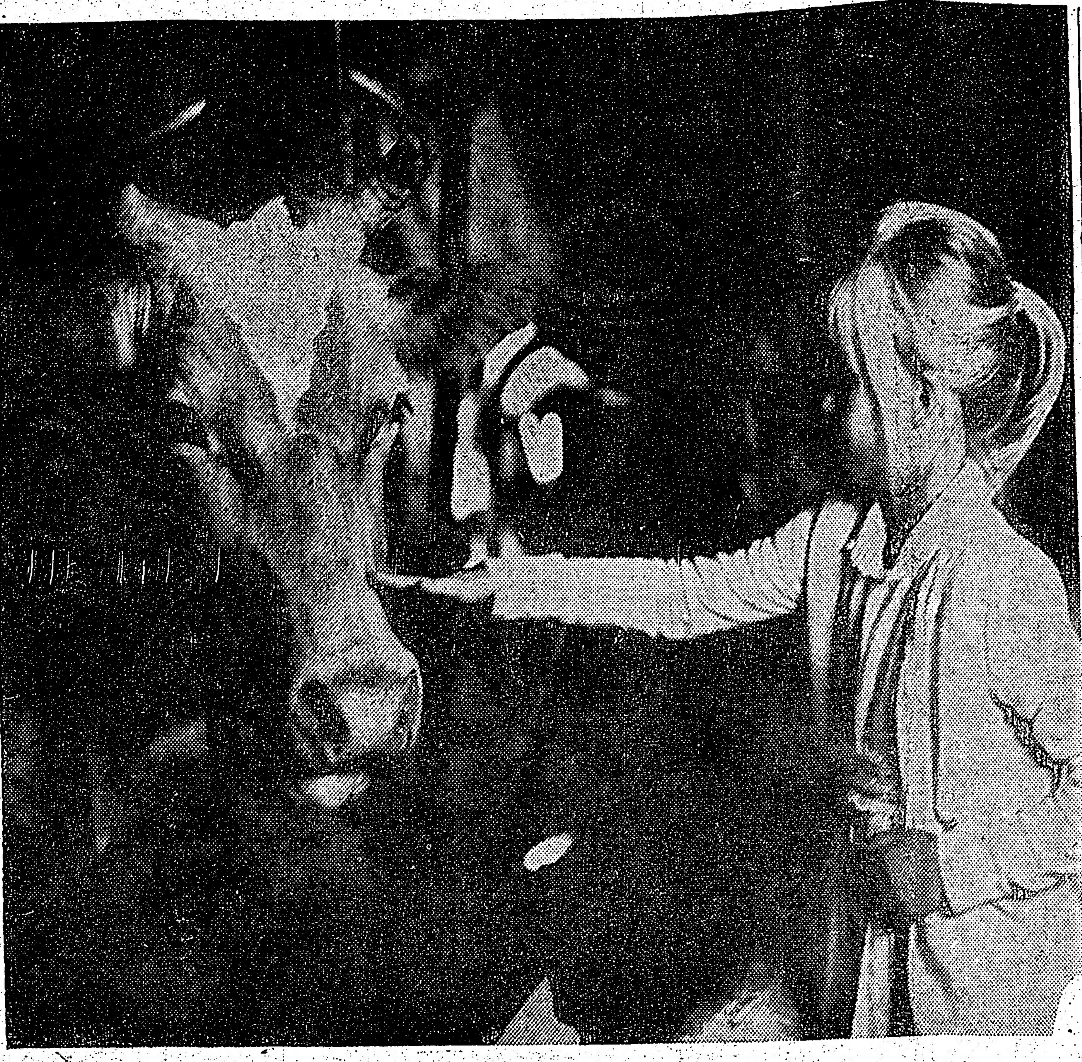

Vasaras brīvlaikā, latviešu „pagastā". Pirmā iepazīšanās ar raibaļu.
J. Ligera uzņēmums.

ALA IZLABO AMERIKĀŅU PRESES NEPAREIZĪBAS

APSVEICAMA INF. BIROJA VAD. I. BERGMAŅA AKTĪVITĀTE

(jg) Amerikas latv. apvienības informācijas daļas vadītājs I. Bergmanis cītīgi atsaucas uz dažādos preses izdevumos ievietotiem nelabvēlīgiem rakstiem. Tā viņš atbildējis New York Herald Tribune ievadniekam J. Alsopam, sakarā ar viņa „labāk sarkans, nekā miris" iztirzājumiem, tāpat U. S. News and World Report redaktoram u. c.

I. Bergmaņa faktiem bagātie un pārliecinoši tvertie paskaidrojumi izpelnījušies amerikāņu preses ļaužu ievērību.

Piem., J. Alsopam sūtītā vēstule tulkojumā skan sekojoši:

„Mēs ar lielu interesi un nopietnību sekojam Jūsu rakstiem presē un esam Jums ļoti pateicīgi par dziļo komūnisma izpratni un brīvās pasaules uzmanības pievēršanu briesmām, kādas draud no komūnisma.

Mūs pārsteidz to daudzo cilvēku neizpratne un naivitāte, ja viņi iedomājas, ka „it is better to be red than dead". Iespēja būt „red" un palikt vēl dzīvam daudziem ir pilnīgi izslēgta, jo viņiem katrā ziņā būs jāmirst no komūnistu lodes pakausī, vai jāmirst no smagā darba, slimībām un bada komūnistu vergu darba nometnēs vai cietumos.

Lai tas labāk būtu saprotams, minēšu piemēru no mūsu dzimtenes, Latvijas: pēc tam, kad pēc Staļina un Hitlera vienošanās ar varu 1940. g. jūnijā okupēja Baltijas valstis — Igauniju, Latviju un Lietuvu, sākās šo valstu iedzīvotāju masveidīga iznīcināšana un deportācija uz Padomju Savienību. To izveda pēc slepenām instrukcijām, kuŗās starp citu bija paredzēts iznīcināt: valsts vīrus, tiesnešus, virsniekus, policijas darbiniekus, inteliģenci, tirgotājus, rūpniekus, un visus pārējos, kas vien varētu būt naidīgi komūnistu iekārtai. Sakarā ar Padomju Savienības okupāciju, Latvija zaudējusi apm. 8-10% no sava iedzīvotāju skaita, kas apslepkavoti vai miruši bada nāvē un no pārpūlēšanās Krievijas vergu darba nometnēs un cietumos. Tas pats noticis arī pārējās Baltijas valstīs — Igaunijā un Lietuvā, un arī pašā Krievijā. Ja to pašu attiecinātu uz Amerikas Savienotām Valstīm, tad droši vien var pieņemt, ka apm. 18.000.000 ASV iedzīvotāju katrā ziņā būtu „dead", bet pārējie nonāktu Padomju Savienības verdzībā.

Tātad teze „better red than dead" savā būtībā ir nepareiza un izslēdz iespēju palikt dzīvam, kaut arī gribētu būt „red". Nav izslēgts, ka šī teze pašu komūnistu izdomāta, lai maldinātu un iemidzinātu naīvus cilvēkus, kādu pasaulē nav trūkums.

Saskarē ar cilvēkiem, kuŗi domā, ka „better Red than Dead", vai citā veidā kā Jūs to atrastu par vajadzīgu, mēs Jūs laipni lūdzam aizrādīt šiem cilvēkiem uz šīs tezes nepareizību, un lai viņi padomā vai pareizāk nebūtu cīnīties par savu brīvību un valsti un, ja vajadzīgs mirt, nekā gļēvi padoties un daļai tomēr mirt."

Ar gandarījumu apsveicama ALA informācijas biroja reakcija, apgaismojot amerikāņu preses ļaudis jautājumos, kuŗi tiem dažkārt joprojām palikuši neskaidri.

PADOMJU LATVIJAS ‚ĢENERĀLGUBERNĀTORS'

KAS IR ĪSTAIS VALDĪTĀJS OKUPĒTAJĀ DZIMTENĒ

Padomju Latvijā visa vara nepieder vairs tautai, bet gan komūnistu partijai. Šo „latviešu" komūnistu partiju savukārt kontrolē un uzrauga Padomju Krievijas emisārs M. Gribkovs, kas ir īstais „ģenerālgubernātors" un Kremļa acis un ausis agrākās Latvijas brīvvalsts territorijā, kas strauji kļūst par kaut ko līdzīgu citiem krievu apgabaliem. Kaut gan M. Gribkovs ir tikai „latviešu" komūnistu partijas otrais sekretārs, tomēr tam ir nesalīdzināmi lielāka vara un noteikšana par pirmo partijas sekretāru — Krievijas latvieti Pelši. Vispār pazīstams šāds paņēmiens ir padomju diplomātiskā dienestā, kur dažreiz šoferim ir lielāka partijas čina par padomju vēstnieku . . . Šo pašu daudzreiz pārbaudīto paņēmienu padomju vara lieto arī t. s. „neatkarīgās sociālistiskās republikās", pie kuŗām tagad pieder arī mūsu dzimtene . . .

Tikai, pretēji diplomātiskam dienestam, šādās republikās īstie padomju vīri netur savu šveci tik daudz zem pūra! Tie nekautrējas parādīt savu varu un prasīt, lai pakalpīgie bezmugurkaula iezemiešu komūnisti lēkātu pilnīgi pēc viņu stabules. Tā, pēdējos sešos mēnešos Latvijas komūnistu partijas centrālā komiteja ir bijusi visai aktīva. Nesen nodibinājusies prakse prasa, lai uz partijas centrālkomitejas sēdēm aicinātu arī daudzus „mazākus" komūnistu „aktīvistus", lai, acīmredzot, tā paziņotu, kādas saistības tiem jāuzņemas un ko no tiem sagaida Kremlis. Šādos gadījumos galvenais runas vīrs ir M. Gribkovs.

Tā š. g. 6.-7. jūnija centrālkomitejas sesijā savu runu Gribkovs iesāka ar Latvijas atpalikušās lauksaimniecības kritiku. Viņš citēja produkcijas skaitļus, kas obligāti jāsasniedz. Tas stroštēja kollektīvo un valsts saimniecību direktorus, kas turpina sniegt valdībai mānīgus skaitļus, lai noslēptu atpalikšanu viņiem uzlikto ražošanas plānu pildīšanā. Viņš arī sauca vārdā noziedzniekus, kas nodarbojušies ar skaidru korupciju un piesavināšanos. Viņš arī nosodīja lēno attīstību komunālo sādžu celšanā. (Pretēji krieviem, latvieši līdz lauksaimniecības kollektīvizācijai dzīvoja viensētās un turpina tur dzīvot arī tagad).

Gribkovs arī atklāja, ka tikai 7.500 komūnisti saistīti ar lauksaimniecības produkciju. Apmēram 1.100 pārzina kollektīvās un valsts saimniecības, bet 1.000 nodarbināti kā agronomi un zootechniķi. Ņemot vērā, ka Padomju Savienības okupētajā Latvijas territorijā ir pāri par 50.000 komūnistu un kādi 100.000 komjauniešu pie 2,1 miljona iedzīvotājiem, no kuŗiem apmēram 50% strādā lauksaimniecībā, liekas, ka komūnisti izvairās no grūtumiem, ko sola dzīve padomju kollektīvās saimniecībās, izņemot, ja tiem nodrošina vadošās vietas.

Gribkovs izbāra lauku partijas šūniņas, komjauniešus, arodbiedrības un partijas aģitātorus, pārmezdams tiem, ka tie nav spējuši apkaŗot alkoholismu, mazgadīgos noziedzniekus, un par visām lietām — „reliģisko māņticību". Viņš sevišķi bargi uzbruka „buržuiskā nacionālisma un kapitālisma paliekām". Viņš atgādināja saviem klausītājiem, ka šīs „paliekas", kuŗās ietelp pat daži komūnisti, nekad neatteiksies no nolūka „samaitāt" padomju tautu, kā vecus, tā jaunus ļaudis. Tāpēc partijai un komjaunatnei, teica Gribkovs, ir pastāvīgi jābūt modrai un jāatmasko viņu noziegumi kā pašu mājās, tā arī ārzemēs. Pats to negribot, Gribkovs tātad atklāja, cik lielā mērā Kremlis noraizējies par apšaubāmo latviešu strādnieku lojālitāti pret padomju Krievijas kungiem . . . Tāpat tam lielas rūpes sagādā arī latviešu emigrantu pretpadomju aktīvitāte brīvās pasaules zemēs.

Tiešām latviešu komūnistu stāvoklis nav visai apskaužams. Tiem dienu un nakti jādreb un jābaidās, vai tikai tie spēs īstenot Kremļa „ģenerālgubernātora" un viņa palīgu uzstādītās prasības, jo zina, kas tiem draud, ja nespēs. Tomēr dzīve iet savu gaitu un stūrgalvīgā latviešu tauta, kas ar savu stūrgalvību bija pazīstama jau tad, kad mūsu dzimto zemi pārvaldīja vācu un krievu kungi, arī pašam Gribkovam liek bažīties par savu stāvokli Kremļa vareno acīs, ja tas latviešus nevarēs pieveikt.

RIETUMU LIELVALSTU ĀRLIETU MINISTRI SASTOPAS

DARBA KĀRTĪBĀ, TĀPAT KĀ VARŠAVAS PAKTA VALSTĪM, PROTAMS, IR BERLĪNE

P a r i z ē. Pagājušo svētdien Parīzē noslēdzās Sav. Valstu, Anglijas, Francijas un Rietumvācijas ārlietu ministru konference. Tāpat kā komūnisti Maskavā, arī Rietumu lielvalstis Berlīnes jautājumā panāca pilnīgu vienošanos, soloties turēties pie savas līdzšinējās politikas un, nepieciešamības gadījumā pat cīnīties par savām tiesībām.

Kamēr par cīnīšanos tiek nopietni runāts, un manāma pat zināma gatavošanās — kā Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku palielināšana līdz kaŗa stāvokļa stiprumam — Rietumu diplomāti vēl vienmēr nav beiguši cerēt, ka Berlīnes strīdu izdosies nokārtot miermīlīgu sarunu ceļā.

Viena, ļoti iespējams, ka interesanta un svarīga, lielo ārlietu ministru sarunu daļa līdz šim vēl nav publicēta. Un proti, ārlietu ministri lēma par saimnieciska spiediena uzsākšanu pret visu Austrumeiropas komūnistu pasauli, Padomju Savienību ieskaitot. Kāds amerikāņu pārstāvis katēgoriski noraidīja baumas, ka Sav. Valstis būtu proponējušas nekavējošu tirdzniecības pārtraukšanu ar komūnistiem; bet kaut kas šai virzienā tomēr ir ticis lemts.

Padomju Savienība draud, ka situācijai nemainoties, tā parakstīs miera līgumu ar Austrumvāciju līdz šī gada beigām. Tas Rietumu diplomātiem lika domāt, ka komūnistu spiediens pret Rietumberlīni savu kulmināciju sasniegs vēlā rudenī. Francijas ārlietu ministrs de Murville tomēr mēģināja savus kollēgas pārliecināt, ka tas sagaidāms jau daudz ātrāk un, proti, ka ar spiedienu pret Berlīni Padomju Savienība mēģinās iespaidot vispārējās Rietumvācijas vēlēšanas, kuŗu sākums paredzēts 19. septembrī.

„KAŖŠ IESPĒJAMS"

P a r i z ē, 8. augustā. Savienoto Valstu ārlietu ministrs Rasks, sakarā ar Chruščeva pirmdienas runu izteicies, ka kaŗš ir „vairāk, nekā tīri teorētiska iespējamība". Viņš aicinājis NATO valstu pārstāvjus ciešāk saslēgties apņēmībā un nepiekāpties Berlīnes jautājumā, neielaižoties uz eventuālām krievu viltībām un glaimīgiem priekšlikumiem.

SAULAINES BĒRNU SVĒTKU ATKLĀŠANĀ
runu teic LNAK priekšsēdis V. Upeslācis (pa kreisi). Pa labi: jaunāko grupu vingrojumi ar karodziņiem, bet ar gumijas bumbām vingrojumus demonstrēja vecāko grupu nometnes dalībnieces. Foto J. Kreilis

AIZLIJUŠI BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

Ievadot tradicionālo Saulaines bērnu svētku programmu piektdienas vakarā, kupls skaits bērnu un pieaugušo noskatījās kultūrfilmas izrādi. Jaukais laiks veicināja izrādes labu izdošanos, turpretim sestdienas pēcpusdienā Saulaines ļaudis pārsteidza lietus gāze, kas gan ātri pārstāja, bet apmākušās debesis nekā laba nesolīja. Sestdienas vakarā pulcējoties lielajam ugunskuram, svētku dalībnieki domīgi raudzījās debešos. Ugunskura ievadvārdus teica Saulaines vasaras nometnes komandants M. Pone. LNAK padomes pr-dis prof. A. Dreimanis, iededzinot ugunskuru, aicināja jaunās sirdis stiprināties ugunskura latviskajā siltumā, novēlot turēt cieņā latviskās valodas dzirkstis.

Māc. A. Lūsis teica apceres vārdus par Garlibu Merķeli un viņa pirms 165 gadiem iznākušo grāmatu Latvieši, aicinot ugunskura ievada dziesmai „Kas tie tādi, kas dziedāja..." Māc. A. Lūsis, kas vadīja arī ugunskura programmu, savā apceres stāstījumā norādīja uz saucienu pēc brīvības, kas bija grāmatas pamatdoma sakarā ar latviešu zemnieku grūto stāvokli. To jaunais Lēdurgas mācītāja dēls bija labi izpratis jau no bērnības dienām. Garlibs Merķelis ieguva labu izglītību un dzīvoja arī tā laika kultūras šūpulī, Rīgā. Viņš uzsāka rakstīt grāmatu 1794. g., un tā iznāca 1796. g. vācu valodā, Vācijā, un pēc 120 gadiem tika tulkota latviski. Grāmatas ievadam bija veltīti vārdi: „Es nolieku šo darbu cilvēces priekšā kā dokumentu tai atbildēšanai, kas nākotnē agri vai vēlu tiks prasīta no manas Tēvuzemes apspiedējiem. Drebiet, savu brāļu tiranni, tiesa būs briesmīga un drīza..." Bet grāmatas nobeigumā bija paustas sekošas rindas:

„Latviešu tauta nav vairs kā suns, ko ar sitieniem var dzīt būdā. Tauta ir kā tīģeris, kas klusās dusmās grauž savas važas un gaida mirkli to saraušanai un nomazgās savu kaunu asinīs." Grāmata izraisīja muižniecības naidu pret Merķeli, un viņš bija spiests doties trimdā uz Berlīni, kur darbojās avīžniecībā. Latviešu zemnieki tolaik bija vēl maz vācu valodas pratēji, kādēļ daudziem bija ņemta iespēja ar grāmatu iepazīties tieši, bet tautā tā izraisīja apslēptu sajūsmu. Vēlāk Merķelis atgriezās atkal Latvijā un mira 1850. gadā. Viņu apbedīja Rīgas tuvumā, Katlakalna kapos, kur Rīgas latviešu biedrība uzcēla viņam pieminekli. 1935. g. pie Merķeļa atdusas vietas notika plašāka piemiņas atcere, kuŗā piemiņas runu teica māc. A. Lūsis, veltot starp citu šādus vārdus: „Viņš bija kā putns, kas naktī un tumsā ar aizsietām acīm samanīja rīta blāzmu..."

Savus teiktos piemiņas vārdus atceroties, māc. A. Lūsis pieminēja arī mūsu tautas apspiestības laikus dzimtenē, jo tauta cieš jau daudzus gadus zem sarkano vagaru pātagas... Izsakot cerību, ka arī šim laikam reiz sekos brīvības atmoda, viņš aicināja īpaši mazos ugunskura dalībniekus augt un veidoties par īstiem latviešiem. Saistošā un labi izprotamā valodā teikto apceres stāstījumu iederīgi papildināja M. Čulīša un E. Pētersona uzvedums, kuŗā pēdējais bija zemnieka Krišjāņa lomā, bet M. Čulītis — barons, kas nospēlējis kārtīs Krišjāņa māju, sievu un bērnus... Neilgais uzvedums ar savu izteiksmīgo tēlojumu izpelnījās lielu piekrišanu. Bērnu runas koris deklamēja „Imanta nevaid miris", bet mazākie bērni atsevišķu tautas dziesmu pantus. Ugunskura programmai uzmanīgi sekoja ap 300 lielo un mazo klausītāju. Kāda mazāka grupa, draugi un paziņas, bija pulcējušies īpaši izmeklētā vietā Saulaines upes krastmalā pie ugunskura, kur atskanēja daudz pacilātu dziesmu Osvaldu sumināšanai...

Svētdienas rīta pusē Saulaines birztalas atkal mitrināja uznākušais lietus, kas vēlāk tomēr norima, un svētku dievkalpojums zem ābeles norisa labos laika apstākļos un bija labi apmeklēts. Tautas marša skaņu pavadīti, bērni devās uz svētku vietu, kur uzrunu teica Sv. Jāņa dradzes pr-ka v. J.Rolavs. Svētkus atklāja LNAK valdes pr-dis V. Upeslācis, aicinot mazos svētku dalībniekus mācīties, priecāties un būt aktīviem. Priekšnesumos lielākie nometnes bērni dejoja Krusta kazaku un Sudmaliņas, bet mazie Kamoliņa deju, kuŗas bija iestudējusi I. Akmene. Mazo bērnu vingrojumi „Seši mazi bundzenieki" bija iestudējusi Sibilla Gann, bet vingrojumu lielākām meitenēm N. Tomase un zēniem M. Pone. Akordeona mūzikas pavadījumu tautas dejām un vingrojumiem sniedza I. Akmene. Pēc ieturētās garšīgās

(Nobeigums 5. lpp.)

Latvija Amerikā

Nr. 63. TREŠDIEN, 1961. GADA 9. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas sleju telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

KANADĀ

TORONTO

◎ Kanadas latviešu lielgaidu un roveru nometne notiks 19.—20. augustā, Austrumu ev. - lut. draudzes lauku īpašumā, Tālavā. Nometnes rīkošanas iniciatīve šogad piekrīt lielgaidām, kādēļ arī nometnes vadībā būs tās. Nometnes vadītājas pienākumus uzņēmušies Ilze Slaņķe, komandante būs Inta Kalniņa, saimniece — Benita Salna. Transporta pārzinis būs roveris Aivars Pone. Atsevišķas nodarbības vadīs lielgaidas Liene Rode un Māra Grīnberga. Nometnē piedalīties laipni aicināti roveri un lielgaidas no tuvienes un tālienes. Ārpus Toronto dzīvojošie lūgti pieteikties līdz š. g. 15. augustam pie lielgaidu vecākās O. Rutkas, 51 Albany Ave., Toronto 4, Ont. (telef. LE 1-5488).

◎ Darbību uzsākusi Kanadas latviešu skautu pr-ka vēlēšanu komisija, kurā darbojas vad. J. Treimanis (pr-dis), vad. V. Vagars (sekr.) un vad. E. Jēkabsons (loc.). Līdzšinējā jendas pr-ka vad. St. Leimaņa amata pilnvaru laiks izbeidzas 1. oktobrī.

◎ Toronto latviešu kredītsabiedrības birojs darbojas S. Andreja baznīcas telpās pirmdienās no pl. 3 p.p. — 10 vak., trešdienās un piektdienās no 11 pr. p. — 3 p.p. Ceturtdienas vakaros birojs darbojas Venus puķu veikala telpās (231 Roncesvalles Ave., telef. LE 4-4645). Kredītsabiedrības birojs Sv. Andreja b-cas telpās sasniedzams pa telefonu WA 4-0503. Otrdienās kredītsabiedrības pārvaldnieks R. Preisberes sastopams pa telef. HO 6-0095 (174 Victor Ave.) no pl. 11 r. — 3 p.p.

◎ TLB sestdienas skola jauno mācības gadu uzsāks sestdien, 9. septembrī, pl. 9 rītā. Skolā uzņems bērnus jau ar 5 gadu vecumu.

◎ Dienas laikrakstā Toronto Daily Star bija parādījies plašāks raksts par jaunkanadiešu draudzēm, par lauku īpašumiem un bērnu vasaras nometnēm. Rakstā bija sniegts arī apskats par Sidrabeni, tās izbūvi un nometni.

◎ Dziesmu svētku laikā svētdien, 3. septembrī, pl. 12 dienā, DV namā, 123 Huron St., notiks Kanadas latviešu filatelistu apvienības pilnsapulce, kas ir pirmā apvienības pastāvēšanas laikā trimdā. Sanāksmē aicināti piedalīties arī pārējo baltiešu tautu filatelistu pārstāvji, lai pārrunātu baltiešu filatelistu ciešākas sadarbības veicināšanu nākotnē. Interesenti, kas vēlētos gūt tuvāku informāciju par sanāksmi, aicināti griezties pie A. Saliņa, 32 Marmaduke St., Toronto 13, Ont. (telef. LE 5-4854).

◎ LNAK valde aicina organizācijas iesūtīt ienākušos līdzekļus pavasaŗa ziedojumu vākšanas akcijā pretkomūnistiskam darbam.

◎ Sidrabenes bērnu un jauniešu vasaras nometnes dalībnieki uzvedīs sestdien, 12. augustā, plkst. 8,30 vakarā uz Sidrabenes brīvdabas skatuves A. Brigaderes lugu „Maija un Paija". Režiju vada D. Gribuste. Dekorātivo ietērpu sniegs mākslas. O. Grebže, bet atsevišķos skatos G. Tiltiņš. Apgaismotājs J. Purens.

◎ Nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ Saulaines bērnu svētku sporta sacensības svētdien nevarēja notikt, kādēļ arī bija ņemta iespēja Saulaines pārvaldes pr-kam E. Bukam izteikt paldies visiem apdarba veicējiem un svētku apmeklētājiem. Saulaines pārvalde šo pateicību nodod ar laikraksta starpniecību.

◎ Tēlojošās mākslas izstādei dziesmu svētku laikā savus darbus pieteikuši 35 gleznotāji, skulptori un grafiķi no Kanadas, ASV, Argentīnas, Vācijas un Zviedrijas. Darbu pieteikšanas termiņš izbeidzās 31. jūlijā. Pieteiktie darbi nododami līdz 12. augustam DV namā, 123 Huron St., 2-B, Toronto, DV apgāda bijoja vad. P. Ratniekam. Darbus vērtēs žūrijas komisija. Izstāde notiks Publiskās bibliotēkas zālē, un to atklās otrdien, 29. augustā, pl. 19,45. Izstāde darbosies līdz 3. septembrim, un būs atvērta darbdienās no 9 rītā — 9 vakarā, svētdienās no pl. 9 rītā — 6 vak., svētdienās no pl. 1 p.p. — 6 vak. Izstādē ieeja brīva.

◎ Sv. Jāņa draudzes koris pēc vasaras pārtraukuma atsāks mēģinājumus piektdien, 18. augustā, pl. 8 vak., Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave. Visi līdzšinējie koristi un jauni dziedātāji laipni aicināti.

◎ Māc. A. Čops salaulājis Beniju Freibergs un Ants Tint.

◎ Mācītājs A. Lūsis salaulājis Austru Aldonu Kvēps un Paul Wayne Kirkup.

HAMILTONA

◎ Jānis Paltiņš Hamiltonā, 278 Charlton Ave. W., jau trešo gadu saņēmis pilsētas izdaiļošanas konkursa balvu, t. s. trillioni, par labu un skaistu dārzu savas mājas priekšā. Komisija galveno vērību piegriež, lai dārzs ar mauriņš būtu pirmklasīgs, bez nezālēm. J. Paltiņam tāds ir. Mūsu tautieša godalgošanu atzīmēja arī Hamiltonas kanadiešu avīze Spectator, ievietojot foto.

PATEICĪBA

Pateicamies Dr. P. Cekulam par lietpratīgu un sirsnīgu aprūpi Doctors Hospitalī, Toronto.
Patiesā cieņā
A. BUTKEVICA,
R. RIEKSTIŅŠ.

Antoniju Andersons ar Jāni Turciņu salaulāja māc. A. Čops š. g. 29. jūlijā Sv. Andreja baznīcā, Toronto. Foto A. Jānītis.

PAR LIELU...

Ambulances vāģis nepēja nogādāt slimnīcā 16 g. v. Carolu Hare no Collingwod Ave., Toronto, kuŗa nelaimīgi krītot bija lauzusi locekļus. Jaunā meiča izrādījās par gaŗu, lai to ievietotu slimnīcas ambulances mašīnā: viņas augums 7 pēdas 6 collas, un svars 350 mārciņas. Policija steidzīgi sagādāja smago automašīnu, novietoja tās platformā vienu otrai blakus divas ambulances gultas un tanīs šķērsām divus matračus. Tādējādi improvizētā palīdzības mašīnā slimnieci aizveda Toronto General hospitalī.

IESPAIDI UN VĒROJUMI SIDRABENĒ

Jau devīto vasaru Sidrabenē atskan bērnu un jauniešu latviskās čalas un tautas dziesmu skaņas. Apkārtnes dabas idille it kā nesaprašanā klusē par valodu, ko teic jaunās audzes balsis, un svētdienu rītos brīvdabas baznīcā mazās sirdis čukst lūgšanu vārdus. Iepazīstoties ar nometnes dzīvi, jāatzīst, ka šeit valda laba kārtība un latviski draudzīga sadzīve, un bērni tiek audzināti tēvu zemes mīlestības zīmē un radināti dievbijībā. Latviskā sadzīve stiprina bērnos latviešu valodas zināšanas, un par visu nenoliedzami lielākie nopelni piekrīt nometnes dvēselei un atbildīgam vadītājam māc. A. Čopam. Viņš arī pastāsta par nometnes dzīves ikdienu, gaišajām un ēnainām pusēm, un tencina nometnes vadības personālu, kaut gan par sevi ne labprāt šai nozīmē grib ko teikt...

Nometnes komandantes uzdevumu veic vingrošanas skolotāja K. Rasa, kas arī pārzina un uzrauga peldēšanas nodarbības Sidrabenes ūdeņos, kā arī apmāca peldēt nemācētājus, un visā nometņu laikā no tiem jau vairāk kā simts kļuvuši lieli ūdens sporta cienītāji. Mazo bērnu dzīvi nometnē pārzina A. Heniša, bet nometnes saimniecību — V. Pālena. Programmas vadīšana uzticēta D. Gribustei, bet ugunskuru vakaru programmas vada J. Pālens un M. Lorbergs. Kārtības un organizāciju lietās palīdz Ž. Zentiņš, kā ārsti darbojas Dr. S. Užane un Dr. K. Bārdiņš, bet medicīniskās māsas pienākumus veic M. Gulbe. Nometnes vadītāju palīgi ir jaunieši no nometnes dalībnieku vidus, no kuŗiem daži izrādījušies par ļoti vērtīgiem savu uzdevumu veicējiem. Nometnē ir bērni no visiem apkārtējiem latviešu centriem, un pat no Montrealas. Tapat no ASV latviešu centriem — Ročestras, Bafalo, Klīvlendas, Grand Rapidiem, Vilmingtonas, Utikas u. c.

Bērnu skaits šogad sasniedzis 135, starp kuŗiem bijuši ap 30 mazo bērnu no 5—6 g. vecumam. Nometne savu darbību uzsāka 2. jūlijā un darbosies līdz 26. augustam. Nometnes „darba diena" sākas pl. 8 rītā, bet pl. 10 vakarā iestājas nakts miers, kad nevienam, izņemot vadības personālu, nav atļauts vairs nometnē iegriezties. Bērnu nodarbības norit pa attiecīgo gadu grupām, mazie bērni izmanto rotaļu ierīces, mācās peldēt, stāsta pasakas, mācās dziedāt dziesmas u. t. t., bet lielākie vingrinās dažādās sporta spēlēs, kā peldēšanā, šaušanā ar loku un šauteni, dažādu bumbu spēlēs, sagatavo ugunskura programmu u. t. t. Bērni vingrinās dziedāšanā un darbojās interešu grupās, kā alpinistos (rāpjas pa virvi gar klinti), pētniecības grupās (vāc ziedus un dažādus augus). Māc. A. Čopa vadībā darbojās vecāko bērnu grupa, ko iepazīstina ar sadzīves un etniskiem jautājumiem. Notiek arī filmu izrādes, par kuŗām rūpējas A. Kalupnieks. Peldēšanās notiek 2 pusstundas dienā (zēniem un meitenēm atsevišķi), īpaša grupa peldēt nemācētājiem. Ik rītus uzvelk karogu un svinīgā ceremonijas brīdī jaunā audze dzied mūsu valsts himnu, un teic lūgšanu, Mūsu Tēvs. Karoga nolaišanas ceremonijā dzied korāli un saka lūgšanu. Ik svētdienas notiek dievkalpojumi, kuŗos piedalās arī Sidrabenes ļaudis un ciemiņi. Bērnu priekam daudz pakalpo dažādās spēļu ierīces, spēļu muca, galda teniss, novuss u. t. t. Nometnes virtuves saimniece E. Rempe ar palīdzi I. Ezernieci u. c. rūpējas par nometņotāju ēstgribas apmierināšanu. Atgriežoties mājās, bieži vien bērni līdz mammai gatavot līdzīgus ēdienus kā Sidrabenē.

Runājot ar nometnes atbildīgo vadītāju par grūtību problēmām, māc. A. Čops par tādām atzīst galvenokārt valodas jautājumu un lielpilsētas dzīves ietekmi uz bērnu un jauniešu morāles ētiku. Svarīgs ir vadītāju jautājums, jo viņu uzdevums nav tikai uzraudzīt un nodarbināt bērnus rotaļās, bet uzturēt nometnē arī sadraudzīgu, latvisku un ētiski nevainojamu garu. Nometnē pavadītais laiks bērniem ir par lielu svētību, ko atzīst arī vecāki, jo bijušais nometņotājs, atgriezies mājās, ir kārtīgāks, darbīgāks un paklausīgāks.

Aprunājoties ar pašiem nometņotājiem, vairākumā izskan vēlēšanās nometnē uzkavēties vēl ilgāk, bet ir arī balsis pēc mājām. Tikai īsu laiku kā nometnē ieradusies, 16 g. v. Imanta Zariņa no Grand Rapidiem kautrīgi pastāsta, ka ļoti paticis pirmais dievkalpojums Sidrabenes brīvdabas baznīcā, un viņa cerot rast šeit daudz jaunu draugu.

Mazā Dace Beitāne, 7 g. v., no Londonas, Ont., jūsmo par dažādām spēlēm un stāsta par iemantotām draudzenēm, bet Māris no Toronto ik dienas priecājās par Sidrabenes ūdeņiem. Tā viņi visi, mazie un lielākie, par kaut ko priecājas, bet dažs arī skumst un žēlīgi saka „Gaidu tēti, viņš solīja mani vest mājās pie māsiņas un brālīša..."

Šķiŗoties, māc. A. Čops pastāsta, ka gatavo filmu par nometnes dzīvi un bērnu svētkiem, to izrādīšot šonedēļ, un bērniem ļoti patikot sevi redzēt uz ekrāna...

O. K.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

\# Par Ontario premjēra Frosta pēcnācēju informētas aprindas min līdzšinējo ministru Robertu Macauley.

\# Kanadas jaunā partija, kuŗas konstruēšanās kongress risinājās visu pagājušo nedēļu, Otavā, par savu vadītāju izraudzījusi pašreizējo Saskačevanas provinces premjēru F. Duglasu. Paredzams, ka iesaistoties politiskās partijas organizēšanas darbā, Duglass aizies no sava posteņa Saskačevanā.

\# Ramsey ezerā, pie Sadberijas, sestdien noslīcis 19 g. v. jauneklis, kuŗš darbojās peldvietā kā uzraugs un dzīvības glābējs. Viņa paša dzīvību neizdevās glābt.

\# Milzīgi mežu ugunsgrēki plosās Britu Kolumbijā. Rēķina, ka nopostīti jau ap 60.000 akru laba baļķu meža. Stiprais vējš un 100° F karstums kavē uguns posta ierobežošanu. Nelaimes rajons atrodas apm. 450 jūdzes ziemeļos no Vankuveras. Dzēšanas darbos iesaistīta armija un civīliedzīvotāji no apkārtējām pilsētām.

\# Montreālā aplaupīta The Royal Bank of Canada nodaļa. Rēķina, ka laupītāju guvums pārsniedz $100.000,-. Policijai nav izdevies sadzīt vainīgo pēdas. Iebrucēji rīkojušies visai ātri un pārdroši, jo banka atrodas kādā no dzīvākām Montreālas ielām. Visa „operācija" prasījusi tikai 40 sekundes laika. Laupītāju paņēmieni atgādina tos, kuŗi pielietoti 1960. g. 7. martā tai pašā bankā. Policija domā, ka vainīgie meklējami Montreālā pazīstamā Red Hood Gang aprindās.

AGRONOMAM BRUNO PLAUDEM 60 GADU

Tā nu ir. Laiks ir tik tālu aizgājis, ka š. g. 12. augustā agr. Bruno Plaude varēs lepoties ar 60 gadiem. Viņa dzimšanas vieta ir Rīga. Tur sākās arī pirmās skolas gaitas. Kaŗa dēļ vidusskolu apmeklējis Petrogradā, Rīgā un Tērbatā. To beidzis 1919. gadā Rīgā, vēl Latvijas atbrīvošanas armijā esot. Pēc demobilizācijas 1920. gada rudenī iestājies Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātē. Darba apstākļu dēļ, studējis ar pārtraukumiem, kādēļ agronoma gradu Bruno Plaude ieguva tikai 1939. gadā, Jelgavas Lauksaimniecības Akadēmijā.

Agronoma Bruno Plaudes darba lauks bija lopkopība, kuŗā viņam plašas zināšanas un pieredze. Viņš ir apmeklējis Latvijā gandrīz visas lopkopības saimniecības, kuŗās nodarbojās ar zinātnisku un plānveidīgu tīršugas lopu audzēšanu. Katrs Latvijas lopkopis, ja nebija Bruno Plaudi redzējis, tad vismaz zināja, kas viņš ir.

Bruno Plaude ir daudz ceļojis pa ārzemēm un tur iepazinies ar lopkopību, no kurienes ņēmis labu vaislas materiālu Latvijas lopkopībai.

Agr B. Plaude darbojās Zemkopības Ministrijas Lopkopības nodaļā gan kā lopkopības inspektors, gan vēlāk kā nodaļas vadītājs. Viņa mūža darbs ir Latvijas brūno piena lopu izaudzēšana. Bruno Plaude zināja no galvas visu slaveno, augstražīgo lopu ciltsrakstus. Par lopkopību runāt viņam nekad neapnika. Latvijas brūnie piena lopi tika izveidoti Latvijas brīvvalsts laikā. Šī lielā darba sirds un dvēsele bija agr. Bruno Plaude. Viņa lielais darbs nesa svētību Latvijas lauksaimniecībai un ekonomijai. Par to lai viņam pateicība un atzinība.

Agr. Bruno Plaude ir daudz rakstījis par lopkopību periodiskajā lauksaimniecības literātūrā, kā arī devis daudzus priekšlasījumus par lopkopību lauksaimnieku sanāksmēs.

Liels palīgs lopkopības darbā ir viņa kundze profesore, agrākā docente Liene Skrodelis, kuŗai arī ir plašas zināšanas un pieredze lopkopībā. Vecauces saimniecībā viņa studentiem nepieļāva nekādu bardzību pret mājkustoņiem. Tādēļ studenti savā dziesmā ierīmēja vārdus: „Dāma kūtī triec ar lopiem, bet mums atbild vārdiem skopiem." Tālāk tanī pašā dziesmā: „Bullim nedrīkst sist ar stibu, jāpasniedz tik spēkbarību."

Trimdas laikā Vācijā kādu laiku Bruno Plaude vadīja latviešu lauksaimniecības kursus Eutinas nometnē.

Bruno Plaude bija ļoti gādīgs kā priekšnieks par saviem padotajiem darbiniekiem, kā arī citiem, ar kuŗiem viņam iznāca sadarboties.

Vācijā viņš uzsāka organizēt lielākas grupas izceļošanu uz Britu Kolumbiju Kanadā. Lieta sāka kārtoties ar lielām cerībām, līdz beidzot grupai paziņoja, ka nebūšot darba. Tādēļ šī akcija apstājās un pats organizētājs Bruno Plaude neatbrauca uz Kanadu, bet gan atrada mājvietu Austrālijā. Tur viņš, abi ar kundzi, ieguvuši lielāku saimniecību, kur audzējot lopus un puķes.

Žēl, ka Bruno Plaudem bija jāšķiŗas no sāktā darba Latvijā un viņš to nevarēja veidot tālāk.

Lai kur Tu būtu, Bruno, Latvijas Brūnaļa būs kā piemineklis Tavam lielajam darbam, kamēr vien tā augs uz Latvijas zemes.

Bruno Plaude ir korp. Latvia filistrs. Viņa ģimenē ir dēls Krišjānis, kuŗš nu jau ir krietni liels paaudzies.

Labas sekmes, Bruno, nākamajos 60 gados!

A. Vanags.

LIETAINĀS NEDĒĻAS NOGALES UPUŖI

\# Gaŗajā nedēļas nogalē uz Ontario lielceļiem auto sadursmēs nogalinātas 8 personas, bet visā Kanadā 23. Ievainoto skaits sniedzas simtos. Toronto pilsētā reģistrētas 20 auto sadursmes; nogalināta 4 g. v. meitene.

\# Spēcīga vētra un lietus gāzes piemeklēja sestdien un svētdien Ontario dienvidus. Hamiltonas līcī viļņos apgāzās kāda laiva ar 80 pasažieŗiem, kuŗiem tomēr izdevās laimīgi sasniegt krastu. Vietām lietus gāzes pavadīja krusa, kādēļ dažos apvidos cietusi raža.

Lietaina nedēļas nogale bija arī Toronto, Londonā un Vindzorā. Erie ezera rietumu krastā izsviestas sausumā vairākas zvejnieku laivas. Cilvēku upuŗu nav.

BĒRNU SVĒTKOS SAULAINĒ

Pa labi: Preses biedrības Kanadas kopas priekšniece B. Senkēviča ar labpatiku noklausās kādas meitenītes pasaciņas atstāstījumu (Sk. rakstu 1. lpp.). Pa kreisi: Skolotājs A. Bāliņš pārbauda Saulaines nometnes bērnu zināšanas Latvijas ģeografijā. Foto J. Kreilis.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 26 7

Sv. Mārtiņa draudzes izbraukumā pie Manitobas ezera. Attēlā draudzes locekļi ar viesiem.

VINIPEGAS SV. MĀRTIŅA DRAUDZES IZBRAUKUMS

Š. g. 30. jūlijā Sv. Mārtiņa draudze rīkoja izbraukumu Ādolfa Kēlera un Valdemāra Jandava īpašumā, Manitobas ezera krastā.

Lai gan laika ziņas vēstīja apmākušos dienu un varbūtēju lietu, pludmale bija pilna saules un ūdens mīļotājiem. Pēc pusdienas, debesīm noskaidrojoties, visa pludmale mudžēja no lielo un mazo čalām, baudot svaigo Manitobas ezera gaisu.

Kad viesi bija izpeldējušies un noguruši, čaklās mājas mātes: M. Kēlera un A. Jandava kundzes pacienāja tos ar latviskām pusdienām. Izlozēja V. Ozoliņas dāvāto grāmatu, ko laimēja T. Konošonoka. Pēc pusdienām viesi pakavējās pārrunās, bet makšķernieki devās ezerā, izmēģināt roku. Kad tie atgriezās, saule jau rādīja vēlu pēcpusdienu. Vecie makšķernieku meistari Ansis Treiguts un Valters Konošonoks, kas prot zivis piemānīt labāk par citiem, ar lepnu smaidu sejā varēja nomest uz galda kaudzi asaŗu.

Drīz vien tie čurkstēja pannā, un sākās zivju launags, kur Ansis Treiguts uzstājās ar paša ķertu un žāvētu Manitobas latviešu delikatesi — stori.

Vinipegas latvieši pamazām sāk iekaŗot Manitobas ezera pludmali, kā savu vasaras rezidenci. No veciem iemītniekiem tur ir vēl Anģu un Baumaņu ģimenes. Šogad īpašumu iepirkusi arī Beķeru ģimene.

Ar latvisku neatlaidību, cīnoties ar diezgan mežonīgo dabu, tie izveidojuši un cēluši krāšņas vasaras mītnes, kur netrūkst koku un puķu bagātības.

Pludmale atrodas starp Manitobas ezeru un Lake Francis purvāju.

Purvājs dažus gadus atpakaļ bija atkal applūdis, atņemot lielu daļu St. Laurent apgabala iedzīvotājiem izmantojamu pļavu. Par šo uzplūdu latvieši gan neskuma, jo tie varēja nest mājās lielus līdaku lomus, kas pavasarī bija sanākušas nārstot purvāja ūdeņos.

MANITOBAS KLIMATA ĪPATNĪBAS

Manitobas province atšķiŗas no pārējām ar savu izteikto kontinentālo klimatu, kas raksturīgs ar aukstu un gaŗu ziemu un karstu un īsu vasaru.

Pavasaŗa un rudens, latviešu izpratnē, nemaz nav, bet to atvieto lēna ziemas pāreja vasarā un otrādi. Paši manitobieši daudzkārt mēdz to raksturot humora veidā: „Mums ir 9 mēneši ziema un 3 mēneši slikts laiks."

Pēkšņu laika pārmaiņu, kādas bieži sastopamas piejūŗas provincēs, te nav. Līdz ar pirmo sniegputeni, kas ilgst parasti divi līdz trīs dienas, iestājas ziema, kuŗa bez atkušņiem turpinās līdz pirmajam lietus periodam.

Lai gan pēkšņas laika pārmaiņas Manitobā izpaliek, tomēr sezonas ziņā vienmēr atgadās kaut kas jauns, ko vismaz viena paaudze nav pieredzējusi. Tādos gadījumos parasti saka: „Tā, kā vēl nekad."

1958. gada vasarā lietus lija no 12. maija līdz 16. septembrim un manitobieši teica: „Tā, kā vēl nekad!"

1959. gada ziema no 19. novembŗa līdz 22. aprīlim bija ar stipru salu, kas nepārtraukti turējās zem nulles.

1961. gada vasarā lietus nebija 60 dienas no vietas. Tā viemēr gadās kaut kas jauns, kas liek Manitobas iedzīvotājiem dusmoties un atkal no jauna iesaukties: „Tā, kā vēl nekad.'

Protams, kā tas parasti cilvēcē atgadās, viss iepriekšējais ātri aizmirstas, tāpat kā bagātie gadi lauksaimniekiem aizēno trūcīgos gadus un, lai gan manitobieši vienmēr lād savu klimatu, dzīve rit normāli un bez sarežģījumiem, jo pagātnē aizmirstais liek vietā cerības nākotnei.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.

HAMILTONA

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen, N.
19. augustā — Rucavas tautas tērpa izloze Latviešu namā.

„LATVIJA AMERIKĀ" PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENCĒ,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2260.

LAUKU GARĪGĀ DZĪVE KURZEMĒ AP 1900. GADU

AGRONOMS FR. GRAVA STĀSTA JAUNO DIENU ATMIŅAS (6)

Kaut gan uz laukiem darbdienās bija grūti jāstrādā un sviedriem vaigā sava maize jāpelna, tomēr svētdienās atlika laika arī savai izpriecai un izklaidēšanai. Daži gan to atrada krogū un kaktu ballēs, bet citi pēc baznīcas dievkalpojuma pulcējās savā biedrībā, skolas telpās, kur mācījās vai nu teātri vai dziedāja biedrības korī. Arī mēs, daži vecākie skolēni, dziedājām altu šinī korī.

Koris parasti uzstājās baznīcā un kapsētā, tāpat arī kad bija jāsagaida ierodamies jaunu mācītāju, kuŗi še bieži mainījās. Bet visvairāk gan koris gatavojās zaļumsvētkiem, kuŗi parasti notika Jāņos, Paplakas muižas skaistajā parkā. Uz turieni viss koris un svētku dalībnieki — Jāņu bērni — ciešās rindās mēroja 6 klm. gaŗo ceļu no Krūtes pagastskolas uz svētku vietu, nesot valsts un Krūtes Saviesīgās biedrības karogu priekšgalā.

Parkā tika dedzinātas tradicionālās darvas mucas un dziedātas vairākas koŗa dziesmas, visbiežāk tautas dziesmas. Bet koris dziedāja arī komplicētākas dziesmas, kā p.p. „Kā Daugava vaida", „Dievs, svētī Baltiju", „Dievs dod mūsu tēvu zemei" u. c. Koncerts katrā ziņā bija jāiesāk ar „Dievs, sargi ķeizaru!"

Uz Jāņu svētkiem ļaudis plūda no visiem apkārtējiem pagastiem, tā kā biedrībai arvien bija labs atlikums un korim iznāca arī brīvas vakariņas, kā maza atlīdzība par dziedātāju pašaizliedzīgām pūlēm, nākot katru svētdienu uz koŗa mēģinājumiem.

Pēc koncerta bija deja pie ragu mūzikas. Dejoja vai visi, bet sevišķi jaunajie. Pēdējie dejoja vai meklēja papardes ziedu, kamēr saule uzlēca. Ne par velti tie bija dzirdējuši kori dziedam: „Jauni puiši, jaunas meitas, Jāņu nakti neguļati; tad rītiņā redzēsieti, kā saulīte rotājāsi". Un šo saulītes rotāšanos tad arī visi gribēja redzēt, jo izgulēties var arī citu nakti, bet Jāņu nakts ir tikai vienreiz gadā.

Vecākie ļaudis mēdza sasēsties pulciņos zem kupliem kokiem. Viņi pārrunāja savas ikdienišķās lietas, kā arī ziedoja Trimpum, daži pat līdz otram rītam. Šur tur atskanēja: „Alu, alu, Jāņu tēti", vai arī „Draugi, šurp, šeit sirmais vecais ozols" u. c.

Tā, šī brīnišķīgā Jāņu nakts saliedēja visus vienā kopīgā saimē, kuŗa nu ir aizmirsusi savas ikdienišķās rūpes un bēdas, un zina tikai laimi un prieku, kas katram reiz jābauda.

Teātris jau bija īstā sensācija pagastā un visā apkārtnē. Pirmo teātŗa izrādi še ar R. Blaumaņa joku lugu „Zagļi" Krūtes Saviesīgā biedrība 1900. gadā sarīkoja mana tēva mājās „Bikšos", labības šķūnī, kad labība vēl nebija ievesta. Daudz darba bija, kamēr aktieŗi - diletanti iemācījās lugu, bet tāpat daudz darba bija arī, iekāms iekārtoja daudz maz atbilstošas telpas i skatuvei, i publikai, i bufetei.

Kaimiņu māju „Vamžu" saimnieks pilnā balsī brēca, ka Dieva sods nākšot drīz pār „Bikšu" māju šķūni, ja tur atļaušot dzīt tādus velna darbus ar „tejāteri", gan zibens iesperšot šķūnī u.t.t. Bet neviens viņam vērību nepiegrieza, visi cītīgi turpināja savu iesākto darbu, un izrādes dienā ļaudis no tuvienes un tālienes plūda redzēt pirmoreiz savā mūžā teātri. Dažs apvaicājās, kā tad īsti spēlējot tādu tejāteri, — vai ar taurēm jeb ermoņikām? Bet kad pacēlās palagu priekškars, tad visiem bija skaidrs, ka spēlē nevis ar taurēm vai ermoņikām, bet dzīvi cilvēki ar attiecīgām kustībām, runāšanu un dziedāšanu.

Ļoti iepatikās Māķena dziedātā kupleja: „Agrāk, kad es vēl ar paunem apstaigāje muzikes'. Nekas tamlīdzīgs mūsu pagastā vēl nebija dzirdēts un redzēts. Arī apkārtklejojošais vecais žīds Abrams, kurš to dienu šeit bija gadījies, ar prieku noskatījās teātri un beigās tikai purināja savu veco galvu, teikdams: „Tas nu gan bije ko vērte. Nu es arī zine, kas ir tejātere. Oi, oi!"

Pēc tam teātŗa izrādes, tāpat kā koŗa koncertus, Krūtes Saviesīgā biedrība rīkoja arī apkārtējos pagastos, kā Purmsātos, Bārtā, Paplakā un citur. Apmeklētāju šim izrādēm nekad netrūka.

Tā arī garīgā dzīve uz laukiem sāka mosties līdzi technikai. Par to sevišķi bija jāpateicas nenogurstošam Krūtes pagasta skolotājam F. Fišeram. Uz viņa ierosinājumu pie vietējās biedrības no tās izrīkojumu atlikumiem tika ierīkota arī bibliotēka, kuŗa par velti katram deva grāmatas lasīšanai mājās.

ARNOLDS APSE

AKMEŅU LAUZĒJS

Saskrambātām rokām, līks un
šķībiem pleciem
Vīrs no kaļķakmeņu bedres laukā lien.
Zēns no ciema skrien,
Maizi bedres malā liek uz svārkiem veciem.

Tēvs, kas visu rītu skarbā jūgā
svīdis,
Krustu met, ņem maizi, gausi
kož no tās.
Krūtis plosa kāss:
Gadiem sals zem slapjā darba
krekla līdis.

Dievs, vai tā ir dzīve: salt un
izmirkt sviedros?
Kad viņš būtu smējies, vīrs vairs
neatmin,
Vienu tomēr zin:
— Lai es nepagurtu, rūpes stāv
man biedros.

— Dziļāka par citām, tēti, bedre
tava.
— Jo man klāt ik brīdi spēcīgs
palīgs tur.
— Neredzu nekur!
— Gan reiz ieraudzīsi, vēl tā
stunda nava.

GRĀMATU APSKATS

PAR KANADU UN KANADIEŠIEM

„Canada and the Canadians", by Alistair Horne, The Macmillan Co. of Canada, Ltd. izdevums Cena — $5.00, 329 lpp.

Autors, liekas, apmēram grib staigāt pazīstamā dažādu zemju aprakstītāja Guntera pēdās. (Sk. apskatu par pēdējā jaunāko grāmatu: „Inside Europe Today" mūsu laikrakstā). Viņš jau rakstījis par ASV un pēckaŗa Vāciju, un tagad raksta par Kanadu, sniedzot „modernas nācijas profilu", kā autors to formulējis. Tā ir svešnieka — britu ceļotāja un rakstnieka grāmata par Kanadu, kas kanadiešiem dod iespēju sevi skatīt objektīvā novērtējumā.

Visus lielās un augošās nācijas aspektus autors ir lietpratīgi izpētījis, izpētīdams Kanadas politiku un iestādes, tās saimnieciskās un vēsturiskās problēmas, tās kultūru un dzīves apstākļus visās provincēs. Diskutējot visai delikātos jautājumus par Kanadas attiecībām ar Britu kroni un ar Sav. Valstīm, autors met jaunu gaismu uz kopvalsts nākotni un Kanadas lomu tanī. Autors neglaimo kanadiešiem, jo viņa darbs galvenām kārtām domāts nākošajiem britu immigrantiem, kuŗu prasības pēc patiesas un sīkas informācijas par Kanadu ir bijušas pamestas novārtā. Arī mūs šī grāmata var interesēt.

EIZENHAUERA VALDĪBAS VĒSTURE

„FIRST HAND REPORT" by Sherman Adams, Harper & Bros. (Kanadā — The Musson 481 lpp., cena — $5.95 Book Co.) izdevums,

Autors līdz savai krišanai kādas kukuļošanas lietas dēļ bija vīrs, kam bija lielāka vara nekā jebkuŗam citam mūsu modernos laikos. Stāvot tuvu Eizenhaueram un baudot tā neaprobežotu uzticību, tas ir pietiekami kvalificēts autors šī prezidenta valdības laika vēstures rakstīšanai. Tas ir mēģinājis panākt trīs lietas ar savu „skatījumu no augšas" uz Eizenhauera valdības laiku: dot dzīvu Eizenhauera attēlojumu, attēlot valdības iekšējo darbību un dot izcilo prezidenta līdzstrādnieku tēlojumus.

Katrā ziņā šai grāmatai lielajā pēckaŗa atmiņu grāmatu plūdos ir ierādāma visai izcila vieta, un to var lasīt ar interesi visi, kas interesējas par jaunāko laiku politisko vēsturi.

AMERIKAS ATTĪSTĪBA NO KOLONIJAS PAR LIELVALSTI

„The Contours of American History" by W. A. Wiliams, The World Publishing Co. (Kanadā — Nelson Foster & Scott Ltd.) izedvums, 514 l. p., cena — $8,75.

Grāmata ir ASV sociālās, morālās, konstitucionālās un saimnieciskās attīstības vēsture, no kolonijas līdz lielvalstij, ar pieeju, ko daži novērtē par tālu ejošu ietekmējumu Amerikas historiogrāfijā. Autors ir centies mainīt Amerikas pagātnes un tagadnes vīzijas. „Vēsture", viņš raksta, „ir mācības veids . . . Vēsturiskā pieredze nav stāvēšana tagadnē un skatīšanās atpakaļ pagātnē. Tā drīzāk ir aiziešana atpakaļ pagātnē un atgriešanās tagadnē ar plašāku un daudz intensīvāku mūsu agrāko uzskatu ierobežotības apzināšanos."

Autors pretendē uz jaunu Amerikas pagātnes interpretāciju un tāpēc tā nav grāmata, kuŗas slēdzieniem visi varēs piekrist, sakarā ar ko jau daži kritiķi to uzskata par kreisi noskaņotu un tendenciozu.

Par mākslu

△ Apvienotā Arabu republikā izdoti jauni izglītības noteikumi attiecībā uz grāmatām, kas ievestas no Eiropas. Daudzu Eiropas, kā moderno, tā klasisko autoru darbi vairs netiek lasīti un mācīti arabu skolās. Starp citu aizliegta Dantes „Dievišķā komēdija". Skolotājiem, kas aizliegumu neievērotu, piedraudēts ar sodu. Izglītības iestādes motīvē šīs grāmatas aizliegumu ar to, ka Dante savā darbā pravieti Mohamedu ievietojis ellē, — un ar to moslemieša sirdsapziņa nevarot samierināties.

△ Viena no jaunākām filmām Toronto ir La dolce Vita (Skaistā dzīve), kas filmēta Romā, Federiko Felini režijā. Filma ar savu saturu izraisījusi daudz pārruņu kā Eiropā, tā šinī kontinentā, bet, lai gan izceļas ar labu fotografiju un aktieŗu saistošo spēli, tomēr nevar pretendēt uz mākslas darba nosaukumu. Virsraksts „Skaistā dzīve" domāts kā ironija, jo filmā attēlota mūsdienu Zodoma un Gomora, resp., kā bagāti dīkdieņi vada savas dienas. Nomāc bezjēdzīgās, nemorālās sabiedrības izdarības, pilnīgais ētikas un aistētikas trūkums, dzīve, kur nekas nav svēts. Lai gan filma ir ar nosodošu tendenci, tā tomēr neaizkustina, bet šokē un atbaida. To vērts noskatīties laika kavēklim, bet nekā paliekoša skatītājs neiegūst, jo režisors pārāk dzinies pēc sensācionālisma.

E. UPATNIECE

Trimdas bērnu psicholoģija

Latvijā nebija starpības starp māju un tālāko apkārtni, kuŗā bērns pamazām ieiet. Visa Latvijas darba dzīve audzināja bērnu, lika viņa latviskas dvēseles pamatus. Trimdā tas tā nav. Apkārtne jau ar pirmajiem soļiem bērnam atveŗas stipri atšķirīga no tā, ko viņš saņem mājā. Vairāk vai mazāk tas ietekmē viņa psīchisko veidošanos. Savukārt, vecāku saskare ar svešo kultūru un dzīves skatījumu ietekmē viņu nostāju audzināšanas jautājumos, jo viņos pašos var rasties problēmas, saskaroties ar svešumu.

Audzināšana šī vārda tiešā nozīmē ir, ja bērnu vada vecāku un audzinātāju autoritāte.

Bet kā ir ar autoritāti un cieņu trimdā?

Vecāki aizrāvušies no materiālā stāvokļa nodrošināšanas. Vai mūsu taupība jau reizēm nepārvēršas sīkstumā, centība — mantkārībā? Mums bieži vien nav laika ne bērnam, ne kultūrai. Reizēm abi vecāki strādā, bērnu pamet šim vai tam darba laikā, kā arī izprieču laikā, kad tik ir kāds, kas bērnu apģērbj un paēdina. Vecāki nāk mājā nostrādājušies, nervozi, neiecietīgi. Kur ir audzināšana? Kuŗ radīsies kontakts un mīlestība, kas ir priekšnoteikumi autoritātei un cieņai?

Jaunajos dzīves apstākļos ar svešu valodu bērni bija tie, kas pirmie apguva valodu un ātrāk orientējās svešā vidē. Vecāki zaudēja savu vadošo autoritātīvo stāju, viņus vādīja bērni un pusaudži, nemaz nerunājot par jaunatni, kas reizēm kļuva īstie noteicēji ģimenē.

Jājautā, vai vecāku stāja svešajā zemē modina un attīsta jaunajā paaudzē autoritāti? — Ar sešu gadu vecumu bērni jau sāk vērtēt un kritizēt vecāku stāju un darbus. Pubertātes laikā, kad notiek visu vērtību pārvērtēšana un svēršana, nepietiek ar noteiktu un izlīdzinātu rīcību vien, bet vecākiem un skolotājiem ar savu darbu un runām jāiejūsmina jaunā paaudze, jādod ideāli. Vai vecākiem, kuŗiem civilizācijas ērtības un manta ir augstākā vērtība, ir tiesība pretendēt uz cienību un autoritāti?

Autoritātes trūkuma sekas mēs jau redzam un vērojam pie trimdas bērna. Vai tad ir brīnums, ka trimdas bērnam neizveidojas morāliskais, vadošais es viņa psīchē? Latvijā mēs bērnam ar autoritātes izkopšanu mājās, skolā, baznīcā — ieaudzinājām labos tikumus, kristietības atziņas. Bērnā izveidojās labā un ļaunā kritērijas. Pārkāpumi ir vienmēr bijuši, bet bērns sajuta, ka viņš dara ļaunu, kautrējās to darīt audzinātāju un vecāku klātbūtnē. Bērnam bija kāda morāliska sajūta. Trimdas bērns ne reti nekautrējas audzinātāju un citu klātbūtnē izdarīt pārkāpumus. Pie amerikāņu bērniem tā ir parasta parādība. Trimdas bērniem bieži vien trūkst autoritātes izjūtas, cieņas pret vecākiem, audzinātājiem, un vispār pieaugušiem. Morāliskais ir nepietiekami izveidots. Arī pienākuma un atbildības sajūtas trūkst.

Vides spēks un vides ietekme ir sevišķi postoša trimdas apstākļos. No amerikāņu skolas vadības ir dzirdami uzskati, ka tie ir varoņi, kas prot labi kauties un citus uzvarēt. Piemēram, kad kāda māte runāja ar skolas pārzini, ka viņas dēls tiek smagi piekauts, bet viņas dēls nekaujas pretī, tāpēc ka skolotāja noliegusi kauties, tad pārzine tikai atteica, lai viņš piekauj savus sitējus, skolotājai neredzot. Dūres spēks tiek kultivēts. Vietējās skolās pielietotie fiziskie sodi tāpat veicina kauslību.

Vai tad nu kāds brīnums, ka mūsu trimdas bērni, sevišķi zēni, bieži vien ir kauslīgi, dūres tura arvien gatavībā, un pie katras izdevības ieboksē otru, kaut arī tas nav devis ne mazāko iemeslu. Trimdas bērns atšķiŗas vairāk vai mazāk no vietējiem bērniem, kaut vai sava neamerikāniskā vārda, valodas un arī citādas audzināšanas dēļ. Bērni to necieš, atšķirīgais tiek izsmiets, reizēm atgrūsts, vai citādi izjūt nepieņemšanu vai nedraudzību. Tas viss atstāj iespaidu uz bērna rakstura veidošanos. Bērnā izveidojas nedraudzība, naidīgums un agresija.

Katram bērnam, lai viņš ieaugtu latvietībā, vajadzīga latviešu sabiedrība. Ne visi dzīves attāluma un citu apstākļu dēļ apmeklē latviešu skolas, bet latviešu skolu sarīkojumos, bērnu svētkos un svinīgos aktos šie bērni ierodas.

Ja nu svešu bērnu saņem ar naidu un dūrēm, tad grūti gan būs bērnam iejusties, iedzīvoties latviešu bērnu sabiedrībā, skolā, vasaras nometnē u. c. Te būtu sevišķi jāievēro ģimenē un skolā audzināt bērnos draudzības garu, lai jaunā paaudze katrā vecumā, — sākot no mazā bērna un beidzot ar jaunieti, — tiktu draudzīgi uzņemta latviešu sabiedrībā.

Vēl ļoti slikta vides ietekme ir bērnu šausmināšana, tracināšana un jūtekļu kairināšana visādiem līdzekļiem. Vai tā ir televīzijas programma, filmas, „komiki", amerikāņu skolas sarīkojumi vai cits, vienmēr viss tiek darīts, lai bērnus satracinātu, uzbudinātu ar garīgiem un miesīgiem kairinājumiem.

Kādas morāliskas kristietības atziņas var bērnā izveidoties, ja viņš dien dienā skatās dūres varoņu kaušanos un pļaukāšanos, šaušanu un līķus? Lasāmā viela un redzes iespaidi televīzijā un filmā virza bērnu domas un pārdzīvojumus, veido viņa ideālus. Dūres varoņi - kovboji kļūst viņa ideāls; viņa mērķis — kļūt par tikpat varenu kauslī un šāvēju. Esmu redzējusi līdz zobiem apbruņotus 8, un 9 gadus vecus zeņķus - kovbojus, kas iet līkām kājām, gorīdamies, ar smiņu sejā, kā to noskatījušies televīzijā.

Esmu vērojusi amerikāņu bērnu brīvā laika pavadīšanu: tā ir pa lielākai daļai bezmērķa fiziska ārdīšanās, laušana, sviešana, kliegšana, vai kovboju spēles. Visā savā plašajā apkārtnē novēroju tikai vienu zēnu, kas būvēja mājas, braucamos līdzekļus un citu. — Kur lai bērns rod klusuma brīžus, radošu darbošanos savā nodabā, kas tik svētīga un nepieciešama katram bērnam, lai attīstītos domāšana un garīgā ievirze?

Ir arī saprotams, ka satramdītais, uzbudinātais bērns pubertātes laikā nonāk „rock and roll" varā un nonāk ekstāzē Preslija un citu kratītāju un dziedātāju ietekmē. Kādā 18. novembŗa sarīkojumā mazā latviešu kolonijā, kamēr vecākā un vidējā paaudze kavējās pie galdiem pārrunās un tautas dziesmās, jaunā paaudze blakus telpās noņēmās visu vakaru ar kratīšanos „rock and roll" ritma patafona skaņās.

Nevaru nepieminēt duālismu, kas lauž bērnu dvēseli atšķirīgā vidē. Labā latviskā ģimenē, labā audzināšanā bērns līdz vietējās skolas vecumam, t. i. līdz 5 gadiem aug viengabalaini latviskā vidē, runā latviešu valodu, ieaug latviešu bērnu grāmatu pasaulē, tautas dziesmās u.t.t. Vietējie notaļu biedri dažas stundas dienā jūtami neietekmē bērna psīchi, ja bērnam ir arī latviešu bērnu sabiedrība un labi nostādīta latviešu mājas audzināšana uz mīlestības, kontakta un autoritātes pamatiem, ja bērnam ir vispusīga rotaļāšanās un darbošanās iespējamība. Bet stāvoklis krasi mainās, kad 5 gadu vecais bērns sāk apmeklēt vietējo skolu. Tur tiek bagātīgi koptas amerikāņu paražas ar visiem uzskatāmiem līdzekļiem.

Viss tas kopā saista bērna dvēseli, kļūst viņam pievilcīgs. Viena otra izdarība viņam liekās interesantāka, kā mājās latviskās tradīcijas un paražas. Zinu bērnus, kam vairs nepatīka tautas dziesmas, bet vairāk saistīja maršveidīgās, straujās amerikāņu dziesmas. Bērni vairs negrib dziedāt latviešu Ziemassvētku dziesmas, bet rauj vaļā „Jingle Bells" un „Rudolf". Bērnam, sevišķi, ja viņš ir vienīgais latviešu skolēns starp amerikāņiem, rodas jautājums, kāpēc viņš atšķiŗas no citiem? Bērnam grūti

(Nobeigums 6. lpp.).

16. turpinājums

Šai naktī Selgas gulēt neaizgāja.

Un tad sākās trauksmes un nemiera pilnas dienas. Ar Namnieka palīdzību Selga iepazinās ar kādu vācu sūtniecības ierēdni — gadus divdesmittrīs vecu jaunekli.

— Jūs arī gribat repatriēties? — vācietis, krēslā atgāzies un kājas šūpodams noprasīja.

Selgam derdza vārds repatriēties.

— Tāds šīs akcijas oficiālais nosaukums. Gribu bēgt.

— Jūs esat vācietis?

Selga piesarka.

— Es neesmu vācietis. Jūs zināt mūsu stāvokli. Es nebraucu, lai repatriētos. Gribu izmantot izdevību un . . . — Selga mirkli vilcinājās — bija grūti runāt pret paša pārliecību — un vācu tautas viesmīlību, lai glābtu sevi un ģimeni. Tāpēc esmu ar mieru ziedot ievērojamu daļu manā rīcībā vēl atlikušo vērtību, lai tikai aizkļūtu prom no šīs varas. Es ceru, jūs mani saprotat . . .

Vācietis likās nedzirdējis. Viņš sēdēja un ieinteresēts apbrīnoja savus rūpīgi koptos nagus. Tikai tad, kad klusums jau kļuva neomulīgs, viņš pēkšņi pacēla galvu.

— Cik jūs ziedotu?

Selga vilcinājās atbildēt.

— Būtu jums pateicīgs, ja jūs man dotu kādu norādījumu.

—Tā? — vācietis atkal sāka pētīt savus pirkstus. — Tā . . . Hm . . . Nu labi. Teiksim — . Un viņš minēja summu. Lai to samaksātu, Selgam būtu jālikvidē viss, kas viņam piederēja — un ir tad vēl nepietiktu.

— Tas nav maz . . .

— Arī jūs neprasāt maz. Latvietis būdams, jūs prasāt vācu tautas locekļa tiesības un Lielvācijas aizsardzību.

Selgam sakāpa asinis acīs. Nelietis! Viņš un tam līdzīgi bija pārdevuši latviešu zemi un tautu — un tagad tirgojās ar tās atsevišķo locekļu dzīvībām.

— Bet vai tas manu izceļošanu nodrošinātu?

Vācietis pasmaidīja.

— Tas atkarājas no tā, cik iespaidīgi dokumenti būs jūsu rīcībā. Tiem jābūt tādiem, kas jauktās komisijas krievu locekļus pārliecina par jūsu vācietību.

— Saprotu, — Selga nopūtās, — un . . . tā summa . . . šaubos, vai tā man pa spēkam . . . Mans lauku īpašums man vairs nepieder . . . Protams, rotas lietas, sudrabs, gleznas, porcelāns, — bet ja nu tas viss nesniegtu?

Vācietis pētoši paskatījās Selgā.

— Un kāds būtu jūsu priekšlikums?

Selga paraustīja plecus.

— Nepieciešamības gadījumā viss, kas man pieder. Bet tas daudz nepārsniegtu pusi no summas, ko jūs minējāt.

Uz ielas izkļuvušam Selgam bija sajūta, ka viņš visu laiku sēdējis atkritumu tvertnē.

Nākošajā dienā viņi vienojās. Vācietis, laikam, bija noskaidrojis Selgas īsto mantas stāvokli un kļuva piekāpīgāks. Viņi norunāja kārtību, kādā kukulis nomaksājams — trešā daļa tūdaļ, pārējais pēc komisijas labvēlīga lēmuma.

Atgriezies mājās, Selga priekšnamā pamanīja svešu vīrieša mēteli un cepuri, un no istabas skanēja kāda skaļa, pazīstama, droša balss.

Ivars!

Viņš brīdi vilcinājās — šī puiša tīrajās acīs šodien raudzīties bija visgrūtāk.

Bet Ivars teica:

—Es jūs saprotu, Selgas kungs. Ranta man visu izstāstīja.

— Un jūs mani nenosodāt?

— Kāpēc? Šo soli, varbūt, ir grūti attaisnot, bet viņu var saprast.

Un Ivars pat apsolīja nākošajā dienā Selgas vietā aizbraukt uz Cēsīm, lai tur sagādātu dažas apliecības.

Pēc vakariņām viņš atvadījās un aizgāja mājās, bet Selga tikko bija sācis pārbaudīt dažus savas dzimtas vecus dokumentus, kad Ivars, pēc nepilnas pusstundas, ieradās atpakaļ.

— Esmu meklēts, — viņš stāstīja, — saimniece, mani ieraugot, gandrīz paģība. Vai jūs man neatļautu pārnakšņot šeit? . . . Divi nedēļas neesmu gulējis palagos. Šodien biju pirtī — kukaiņus neatstāšu!

— Lieliski! — Selga priecājās, — jūs nākat kā saukts. Pastāstiet, ko lai daru ar šo papīŗu?

Viņš Ivaram rādīja savu zemessarga apliecību, kuŗā jau pirmajā lappusē bija rakstīts: tautība — latvis.

— Ja es to komisijā rādu, tad lieta skaidra. Nerādīšu — būs aizdomīgi.

Ivaram padoma netrūka. Aizdedza sveci un pie tās liesmas apdedzināja stūŗus veselai rindai dokumentu, starp tiem arī Zemessarga apliecībai.

— Ko lai dara? — Ivars, dedzinādams, nevainīgi runāja, — mājās bija ugunsgrēks, laime, ka tikdaudz vēl izdevās saglābt. Jūs saprotat — slapja malka, lēju krāsnī benzīnu un tā tālāk. Visa istaba liesmās! Un lai viņš pierāda pretējo.

— Tā, — Ivars dedzināšanas beidzis, noteica, — nu tikai jums vēl jāpārkrāso paša asinis zilā krāsā, jāiemācās runāt caur degunu un uz visiem skatīties no augšas, tad lieta kārtībā.

Bet gulēt ejot Selgu neatstāja baigais jautājums: kas notiks, ja komisija viņam izceļošanas atļauju nedos? Kas būs, ja Koļa uzzinās viņa nodomu?

— Nē, nedomāt! Nedomāt! — viņš sev pavēlēja, — Nedomāt!

Viņš, laikam, bija ierunājies balsī, jo sieva uzlika roku viņam uz krūtīm, kā viņa tuvumu meklēdama, kā mierinādama.

— Vīrs . . . Jūlij . . .

Un tad viņš vairs neizturēja. Kā bērns viņš apsviedās gultā uz mutes, iespieda seju spilvenā un raudāja.

— Jūlij . . .

Viņš atgrūda tās roku.

— Nē! . . . Nē! . . . Nesaku nekā! Es esmu nelietis! Mēs to nedrīkstam! Mēs to nedrīkstam! Mēs nedrīkstam! Atstāt šo zemi! Kā . . . kur man radās šī trakā doma? Atstāt? Nē. Tad labāk . . . Labāk . . .

Bet tad kaut kur zemapziņā paņirdza Koļas bakurētainā sejā, pavīdēja melns, noslēpumains auto — un viņš ar visu spēku iekoda pats sev rokā.

— Piedod, Dorit . . . esmu kļuvis nervozs . . . piedod. Un mums vajadzēs daudz spēka . . . nebūs viegli . . .

°
°°

Ivaram gulta bija uzklāta advokāta darba istabā uz lielās vāļas. Kad vecāki atvadījās un aizgāja savā istabā, Ranta vēl mirkli palika neziņā stāvam, bet tad arī viņa sniedza Ivaram roku.

— Labu nakti, Ivar.

Bet Ivars pasniegto roku neatlaida.

— Un vairāk nekā?

Ranta klusēdama paskatījās viņam acīs — tur bija lūgums un ilgas.

— Paliec vēl brītiņu, — viņš klusi turpināja, — tu nezini, kā es priecājos braukt uz Rīgu . . . pie tevis . . . Un tagad tu aizbrauksi — pavisam. Man tevis trūks, Ranta!

Viņš piespieda to apsēsties sev līdzās uz vāļas.

— Tu aizbrauksi. Es zinu, tu aizbrauksi, satiksi Vilni un jūs abi būsit kopā. Jūs abi. Un tad tu kādreiz iedomāsi — tas Ivars gan bija jocīgs! Viņš man gribēja iestāstīt, ka mani mīlot — un atņemt savam draugam.

— Ivar! — viņa mēģināja atsvabināt roku.

— Nē, nē! Pagaidi . . . ļauj man izrunāt! Redzi, kad tā dienām un naktīm viens pats klaiņo pa pasauli, kad rītā celdamies nezina, kur pavadīs nakti, kad gulēdams ar vienu ausi tomēr klausās, vai sargs neziņos trauksmi, kad nakts klusumā dzird tikai biedru — šo dzenāto dzīvnieku elpu, tad domas meklē kaut ko gaišu un saulainu. Man tā tagad esi tu, Ranta!

Viņš brīdi pārtrauca. Ranta, velti izpūlējusies atbrīvot roku, tagad sēdēja mierīgi un nekustīgi raudzījās rakstāmgalda zaļajā spuldzē.

Redzi — man jau šovakar īstenībā būtu bijis vietas diezgan, kur atrast naktsmājas, bet man gribējās būt kopā ar tevi. Tu taču nedusmo? Ranta? Divi nedēļas es tevi neredzēju, un man tās likās mūžība. Un tagad tu brauksi prom pavisam! Kā es to izturēšu? Līdz šim man vienmēr likās, ka man jāuzmana, lai tev negadās kas ļauns — un pienākums dod spēku. Un tagad mans pienākums aizbrauks!

Viņš noglāstīja Rantas roku.

Tad viņš turpināja:

— Es tev toreiz teicu — es tevi mīlu. Tu droši vien domāji — Ivars atkal reiz mēļo. Bet tā ir taisnība. Šīs divi nedēļas sevi esmu pārbaudījis, un redzi, ja vīrietis sāk meklēt iemeslus, kā atbrīvoties no paša uzņemtā pienākuma un divi nedēļas domā par kādu meiteni, bet neuzdrošinājās tai ne rakstīt, ne pats viņu apciemot — un ja šis vīrietis esmu es, tad . . . tad tā ir mīlestība!

Viņš aplika brīvo roku tai ap plecu un, pievilcis sev ciešāk, ieskatījās tās sejā.

— Tu tik nopietna?

(Turpinājums sekos)

GENERALKONSULS
R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
18 DANFORTH AVE.

KONSULS
...LIS TOMSONS
...RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
...VICTORIA AVE., APT. 16.

Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
... MILLS, ONT. - HI 7-4323.
..., uguns, garantiju, publis-
... atbildības, dzīvības u. c.
veida apdrošināšana.

...EKSANDRA KĀNBERGA
...KSTU DARBU BIROJS
... Ferrier Ave., Toronto,
... Danforth & Carlaw)
Tel. HO 5 ...

... pie Manitobas ezera. Attēlā ... ar viesiem.

... MARTIŅA
...BRAUKUMS

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
11. novembrī — Gleznu izstāde-koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen, N.
19. augustā — Rucavas tautas tērpa izloze Latviešu namā.

„LATVIJA AMERIKĀ" PĀRSTĀVIS MONTREALĀ
OSKARS TRENCE,
1934 St. Germain Blvd., Montreal 3, Que.
Tel. RI 7-5268.

KĀRLIS PĒTERSONS

Karaļa zemē pie Baltijas jūŗas

IZJŪTAS, KAS EIROPAS CEĻOJUMU DARA TĪKAMU.

Jau labu laiku pirms 2. pasaules kaŗa Rīga bija sev iekaŗojusi ziemeļu Parīzes nosaukumu. Tik skaista un eleganta un bagāta kalpošanā mākslām bija mūsu mīļā Rīga toreiz. To tagad ar lepnumu un reizē ar skumjām sirdī atceras rīdzinieki dzimtenē un pasaules kontinentos.

Ziemeļu Venēcijas nosaukumu Stokholma paturējusi vēl šodien, pateicoties savam daudz izdevīgākam ģeografiskam stāvoklim otrā pusē Baltijas jūrai.

Kā visās monarchu zemēs, galvas pilsētā ievērojamākā vieta ir karaļa pils, tā arī tas ir Stokholmā. Tagadējā pils celta 1754. gadā, ir renesanses stilā ar trīs stāvos izvietotām 690 istabām. Stokholmā ir vienīgā valdnieka apdzīvotā pils pasaulē, kas pieietama publikas apskatei no iekšpuses. Var apskatīt visus valsts karaliskos apartamentus un, ja kāds vēlas sevi iemūžināt karaliskā spožumā, var fotografēties blakus zili - sidrabotam karaļa tronim. Pusdienas laikā pils iekšējā pagalmā notiek sardžu maiņa, kas ir īsa un militāra, bez lieka ceremoniāla. Pils sargi tērpti zaļganās kaŗavīru uniformās ar baltām bruņu ķiverēm. Daudzas publikai apskatāmās telpas gaumīgi dekorētas baroka un renesanses stila mēbelēm, lieliem gobelēniem un porcelāna izstrādājumiem. Iespaidīga ir karaļa Gustava III klasisko skulptūru kolekcija, kas atvesta no Itālijas 1780. gadā.

Stokholmas pilsētas simbols ir 1923. gadā pabeigtais pilsētas nams, ko architekti vērtē par šī gadu simta pirmās puses skaistāko celtni Eiropā. No torņa platformas paveras plašs skats pāri salām un kanaliem, ko savā starpā savieno 46 tilti. Turpat zem torņa uz dažām salām guļ viduslaiku Stokholma. Bet tālāk, koku puduros izpletusies, moderņā pilsēta ar baltiem namiem, kur katram dzīvoklim ir savs balkons. Moderņu ēku celšana ir viens no galvenajiem Zviedrijas saimnieciskās labklājības uzdevumiem. Arī Stokholmai jau savs debesskrāpis, tas ir jaunais nodokļu nams. Zviedrijā ir visaugstākais ienākuma nodoklis Eiropā, bet reizē arī visaugstākais dzīves standarts. Ka abu starpā tiešs sakars, par to laikam nebūs jāšaubās. Lai gan Zviedrijā ir kreisā, t. i. sociāldemokratu valdība un ielu satiksme norit pa kreiso pusi, jākonstatē, ka valsts labklājība ir uz labā, pareizā ceļa. Lai gan sociāldemokratisms ir internacionāla politiska kustība, tomēr katra tauta to iztulko un piemēro sev visatbilstošāk. To var sacīt arī par zviedru sociāldemokratiem, kas nekaunās no savām zili - dzeltenām nacionālām krāsām, kamēr latviešu sociāldemokrati savā laikā nacionālās krāsas pat noniecināja, atzīstot tikai internacionālo sarkano. Iespaidīga, pilij līdzīga, ar torni uz augstas klints kuģa ceļa malā, kas ved uz Baltijas jūru, atrodas kāda vecu ļaužu mītne. Kad savā laikā ar pretvizīti zviedru kaŗa kuģu apmeklējumam Rīgā atbildēja krievi, apmeklēdami Stokholmu, tie veco ļaužu mītni bija noturējuši par karaļa pili un klājuši valā 21 lielgabala šāvienu salūtu sveicienam. Šo gadījumu gids stāsta tūristu uzjautrināšanai. Bet kas tur gan smieklīgs, vai sarkanā flote vairāk zina, ka Zviedrijā veci ļaudis dzīvo pilīs?

Dodos uz Riddarholma baznīcu, kur lielā nišā, zaļa marmora sarkofāgā atdusas Gustavs Adolfs, kas nostiprināja Zviedrijas slavu Eiropā un pasargāja protestantismu.

Iepretim Gustavam Adolfam atdusas otrs nesamierināmais cīnītājs pret augošo Krievijas impēriju — Kārlis XII. Ap viņa sarkofagu stāv varonīgo cīņu laiku karogi, kaŗa bungas un vairāki krievu cietokšņu atslēgu saišķi.

Atsevišķā nišā ir patreizējās Bernadote dinastijas valdnieku kapi, kas sāka valdīt 1810. gadā, kad Napoleona maršals Bernadote ar sievu Desirē ieradās Stokholmā, lai pēc dižciltīgo vēlēšanas valdītu Zviedrijas tronī.

Iepretim Raddholm baznīcai, pāri tiltam, atrodas 300 gadus vecs masīvs zviedru dižciltīgo nams Riddarhuset, kur vēl šodien pulcējas visnobilākā un izmeklētākā tautas daļa, kam sociālistiskā valstī vairs nav nekādas speciālas privilēģijas. Atkal pāri tiltiem tūrists nonāk pie kādas citas masīvas granīta celtnes Riksdaghuset — parlamenta.

Stokholmas pilsētas simbols — pilsētas nams, skaistākā šī gadsimta pirmās puses celtne Eiropā.

Atmiņā iesitas bēdīgi skumjais notikums pirms 17 gadiem, kad ārlietu ministrs Undens šai celtnē pārliecināja likumdevējus, ka labu attiecību uzturēšanai ar komūnistiem, izdodami latviešu kaŗavīri, kuŗi bija meklējuši patvērumu karaļa zemē. Ziemeļzemes kauna pilns pakalpojums komūnistiem.

Vasara ir tūristu sezona Eiropā, bet liekas, ka sevišķi strauja tā ir Stokholmā, jo pilsētas centra rajonā ap staciju ir neiespējami atrast kādu brīvu istabu hotelī. Par to, ko raida Rīgas radiofons, mēs jo bieži lasām presē, un viņu monotonā komūnistu propaganda jau visiem zināma, bet savāda ir sajūta pēc 20 gadiem pašam klausīties Rīgas radiofona programmu. Buržuāziskā ideoloģija un buržuāziskais nacionālisms ir tas, ar ko cīnās Rīgas radiofons un komūnistu vadība savās atskaitēs, uzskaitēs un uzmudinājumos. Viss tas pats, kas 20 gadus atpakaļ.

Nekad neaizmirstams brauciens ir ar speciālu ātrlaivu pa Baltijas jūŗu. Tā ir kārtējā satiksmes laiva, kas uztur satiksmi starp Stokholmu un 160 jūdzes attālo Åland salu, kas pieder Somijai. Klinšaino Åland salu grupa ir tuvāk Zviedrijas kā Somijas krastiem, un atrodas rietumos no Somijas pilsētas Turku, t. i. iepretim Ļeņingradas līcim. Pateicoties diviem 1400 zirgu spēka motoriem un speciālām ceļslēpēm, kas paceļ laivas apakšdaļu, tādējādi samazinot ūdens pretestību uz pusi, laiva spēj attīstīt 70 jūdzes ātrumu stundā, veicot 160 jūdzes gaŗo distanci 2 stundās un 20 minūtēs. Ātrlaiva, saukta Sirēna, uzņem 90 pasažieŗus, kas ērti sēž atzveltnes krēslos. Veikli izslīdēdama Stokholmas archipelagam, Sirēna nonāk atklātā jūŗā. Patīkami ir stāvēt uz klāja un ļauties vējam un saulei un skatīties dienvidaustrumu virzienā, kur aiz apvāršņa ir neredzamais dzelzs aizkars un mūsu, komūnistu jūgā esošā, dzimtene. Vējš ir ass, tāpat kā vara otrā pusē Baltijas jūŗai. Pasažieŗi no klāja ir sagājuši kajītē, bet man gribas spītēt vējam un nemierīgu domu pilnam raudzīties dzimtenes virzienā. Pa laikam saule kā gaišas domas izlaužas no mākoņiem un paveŗ tālu un skaidru skatu. Tālē redzami daži preču kuģi, un pēc 2 stundu skrējiena Åland sala. Šeit kluso jūŗas iespaidu meklētāji no Zviedrijas un Somijas pavada atvaļinājumu.

Izkāpjot krastā, tūristu saņem priežu smarža, kas ir kā sveiciens no dzimtenes. Pilsētu Marienhamn veido dažas ielas ar vienstāvu namiem, kāds veikals un pārvaldes māja. Liela laukuma vidū augstu paceļas izgreznots maija koks, jo nesen vēl svinēti vasaras saulgriežu svētki līdzīgi mūsu Jāņiem. Atpakaļceļā vējš pieņemas un viļņi rāda baltas krēpes. Tagad liekas, ka brīžiem ātrlaiva pārlec no viena viļņa uz otru, nemaz nepieskardamās ūdens virsmai. Uz klāja stāvot, seja un drēbes top slapjas no sāļā ūdens, slapjš arī plandošais Somijas karogs, bet tas ir ūdens, kas apskalo Kurzemes krastus, kur man svešā vara liedz dzīvot.

Pēc desmit Eiropas valstu apceļošanas atgriežoties mājās, paziņas man, starp citu, jautājuši, kas man bijis vistuvāk ceļojuma laikā dvēselei, un es viņiem devu atbildi, ka brauciens vētrā pa Baltijas jūŗu uz ātrlaivas klāja.

ALB. EGLĪTIS

ZAUDĒTĀS IZDEVĪBAS

MAZAS PIEZĪMES PAR MUMS PAŠIEM UN RIETUMVĀCIJAS MILJONĀRIEM (VĒSTULE NO RIETUMVĀCIJAS)

Visi tie, kas aizvadītos gados nemitējās pravietot mūžīgu nabadzību Vācijā un vadījās no paroles — tikai drīzāk prom no Vācijas, šodien to tālāk vairāk neredz, jo apgalvot. Jo Vācijā saimnieciskā augšupeja joprojām turpinās, un var tikai nožēlot, ka neviens kaut cik ievērojamāks trimdas liktenī nokļuvušais mūsu saimnieciskās dzīves speciālists un jaunpionieris tomēr neuzdrošinājās riskēt, pieteļot pūļa pareģojumiem, un nesāka meklēt vietu labklājībai, sākumu turības kalnam tepat, uz Eiropas zemes, tai pašā Vācijā.

Daži pazīstami, enerģiski latvieši bija jau ieguvuši diezgan labu pamatu, lai saimnieciskā plāksnē nejustos bez gaišas nākotnes cerībām. Taču gribēdami vēl vairāk būt bagāti, vienkārši pārtrauca ievadīto panākumu ceļu un, izceļodami uz ASV, Kanadu un Venecuēlu, tur pacēla, un vairāk nav pamanāmi ne jaunbagātnieku pusē, ne arī latviešu sabiedrisko darbinieku rindās.

Katrā ziņā Vācijā, kas vien tik grib, ir drosmīgs un nav gaļīgi bez laimes, var iekārtoties ļoti labi un dzīvot pārticībā.

Ka Rietumvācija patiesi kļuvusi miljonāru zeme, to pasaulei 1961. gada vasarā plaši aprakstīja arī pašu vāciešu prese. Ilustrācijai skaitļus bija devusi Statistiskā pārvalde, bet ticamu satu līdz vairāku žurnālistu intervijas ar bagātākajiem cilvēkiem Bundesrepublikā.

Pirmā vietā ir tērauda rūpnieks Alfreds Krupps Esenē, kura īpašumu vērtība šodien pārsniedz 3—4 miljardus DM. Tūlīt aiz Kruppa seko reinzemietis Helmuts Hortens ar saviem tirdzniecības namiem 2—2,2 miljardi DM vērtībā; bet trešā vietā — rūpnieks Fridrichs Flicks ar 1,2 miljardi DM; un ceturtā — Villis Sliekers — lūžņu tirgotājs ar 800 miljoniem DM. Aiz šiem sevišķas naudinieku augstākās virsotnes tālāk seko radio rūpnieks Makss Grundigs — 400 miljoni DM smags vīrs, tad kanclera Adenauera tuvs draugs, Mönchengladbach dzimušais baņķieris Rob. Pferdemenges ar 200 miljoniem DM un tirgotājs Josefs Neckermanis ar 180 miljoni DM.

Ja 1957. gadā Bundesrepublikā vēl skaitījās tikai 3500 nekustamā īpašuma miljonāri - vācieši, tad 1961. gada sākumā, t. i. nepilnu 4 gadu laikā, to skaits jau bija sasniedzis 18.000. Te vēl jāuzsver, ka nekustamā īpašuma miljonāri un miljonu summās nevienā gadījumā nav ieskaitītas tās vērtības, kas ieguldītas mākslas darbos, rotas lietās, greznās mājās un slepenos noguldījumu kontos ārzemju bankās, kā arī naudas sumās, ko farmās un zemes gabalos, sevišķi Īrijā, Šveicē un pat dažās, patstāvību ieguvušās Āfrikas valstīs.

Vācijas straujo uzplaukumu, kas sākās tūlīt pēc 1948. gada, kad tikko bija notikusi naudas reforma, vēl apliecina tas, ka 1959. gadā Bundesrepublikas biržā (Berlīnē, Diseldorfā, Hamburgā) uzņēmumu akcijas tika apgrozītas par 40 miljardi DM, bet no 1960. gada jūnija līdz 1961. gada jūnijam jau 100 miljardi DM.

Vācijas bagātnieki gan ilgojas, vismaz gadā vienu mēnesi, līdzīgi viņu strādniekiem, baudīt atvaļinājumu; viņi tad gan, vietā kurā nebūtu telefona, radio, avīzes, ne arī apspriežu, nedz pavedinošā izdaļojošos sekretāru. Taču neviens miljonārs šodien vēl lāgā nevar to atļauties, jo straujais vācu saimnieciskais brīnums sasniedzis tādu pakāpi, ka tas uzturams vienīgi, nežēlojot visu enerģiju, kaut arī tas pārpūlētu un nomāktu nervus.

Īsto miljonāru dzīves stilu šodien, liekas, vistiešāk raksturo kanclera Adenauera znota tēvs — rūpnieks Pēteris Verhāns kādā intimākā reizē 1951. g. pavasarī, Neusā, pie Reinas: „Mēs Vācijā kļūstam bagāti nevis no tā, ko nopelnam, bet gan no tā, ko neizdodam."

Mana pārliecība, ja nometņu laikā būtu radies kaut tikai viens pats tālredzīgs, praktisks latvietis, kurš nopietni, ar skaidru galvu domātu par nākotni, tad šodien arī Vācijā netrūktu daudz turīgu tautiešu. Bet mēs savas cerības saistījām un paļāvāmies tikai uz baltā jātnieka parādīšanos pie debesīm; debesīm Latvijas karoga krāsās... Bet tas pagājušos gados nav noticis. Un mēs esam palaiduši garām izdevību.

BRAZILIJAS LATVIEŠI KĻŪST ROSĪGĀKI

ATJAUNOTA CENTRĀLĀS ORGANIZĀCIJAS DARBĪBA

Brazilijas latviešu kolonija pēc divu gadu domāšanas atjaunojusi darbību. Visu laiku bija grūtības ar Apvienības valdes sastādīšanu. Kad jaunievēlētais Brazilijas prezidents Žanis Kvadros ķērās klāt latviešu sūtniecībai un izbeidza tās darbību, ar 1961. gada 19. martu no jauna iesākās darbību Brazilijas latviešu apvienība, kas ievēlēta lielā vienprātībā. Par priekšsēdētāju tika ievēlēts sabiedrībā pazīstamais P. Rusmanis, pr-ka v. J. Kivitis, sekretārs — A. Švābe, palīgs — A. Gūtmanis, kasieris — A. Zasa, kultūras daļas pr-ks — A. Nemiro, bibliotēkārs — Edg. Rudzītis, mantzinis — G. Amanis. Revizijas komisijā: M. Saliņa, V. Dunce un V. Kraukls.

Par biedrības darbības atjaunošanu tautiešos liela atsaucība, un biedru maksas ienāk kārtīgi, tāpat lielāki ziedojumi. Apvienība noorganizēja Baltiešu sēru dienas sarīkojumu, kas izdevās ļoti labi.

Par galveno runātāju Apvienība bija uzaicinājusi Dr. P. Oliņu, kurš aicinājumu arī pieņēma un ieradās.

Klausītāji Dr. P. Oliņa runu vairākkārt pārtrauca aplausiem un uzņēma ar sajūsmu. Viņš runāja portugāļu valodā, lai visi saprastu. Nobeigumā Dr. P. Oliņš runāja arī latviski, informēdams par patreizējiem notikumiem un izredzēm.

Sēru dienas sarīkojumā pie ieejas tika saziedots Cr. 7320.00, kas deva valdei jaunu enerģiju un apņemšanos darbu turpināt.

*

Apvienība sarīkoja Jāņu dienas svinības savās telpās, 23. jūnija vakarā, kur tautieši pulcējās pie Jāņu siera un Jāņu alus ar citiem gardumiem. Visi, kā lielie, tā arī mazie, jutās labi, un negribēja nemaz šķirties, lai gan papardes nebija. Tās gan aug Brazilijā, bet ne tādas kā ziemeļu zemēs, jo šeit Jāņi iekrīt pašā ziemas vidū, kad papardes neziedi, tā ka Jāņi iztiek bez papardes zieda meklēšanas.

*

Brazilijas Latviešu baptistu draudžu apvienības 2. gadskārtējais kongress notika S. Paulo no 9. līdz 11. jūlijam. Šai kongresā par priekšsēdētāju pr-ku ievēlēja māc. A. Arāju jau otro gadu no vietas, par palīgu — māc. A. Cēvietis, par kasieri — G. Dobelis, sekretārs J. Jāniti un māc. K. Strobergu un J. Sproģi, vēl padomē ievēlēja septiņas personas.

PIRMS DIVDESMIT GADIEM

Ielu cīņas Liepājā un trieciens uz Daugavpili

LIKTENĪGĀS KĻŪDAS, KAS DARĪJA UZVARU NEIESPĒJAMU.

Tas sākās kādā vasaras svētdienas rītā pirms divdesmit gadiem. Toreiz kalendārs rādīja 1941. g. 22. jūniju, kad rīta agrumā, plkst. 3.15, vācu kaŗa mašinerija ar 600.000 bruņoto automobiļu, 7184 lielgabaliem un 153 kājnieku divīzijām sāka velties pāri Padomju Savienības robežām, lai zibentriecienā sasistu komūnistu valsti. Šī akcija savā slepenā plānojumā bija apzīmēta ar segvārdu „Barbarosas pasākums". Daudz par šī kaŗa norisi jau rakstīts, daudz žults un partejiskuma izpausts. Taču tagad, pēc divdesmit gadiem, izmantojot abu pretinieku publicējumus, tāpat archīvus, dienesta piezīmes un dienas grāmatas, iespējams sniegt objektīvu pārskatu par notikumiem, kuŗi risinājās toreiz.

Vācu ilustrētais žurnāls „Kristall" sācis publicēt rakstu sēriju par otrā pasaules kaŗa posmu austrumu frontē, kuŗu izvilkumu veidā sniedzam mūsu lasītājiem.

Red.

— „Cik tālu jau ir Lohmeijers?" — tas bija biežāk lietotais jautājums 18. vācu armijas un 291. divizijas štābos, 1941. gada 23. jūnijā.

Pulkvedis Lohmeijers bija ar savu kaujas grupu triecienā ziemeļos no Klaipēdas, un jau 22. jūnija pievakarē sasniedza Latvijas — Lietuvas robežu. Pēc mazas atpūtas ātrās vācu vienības traucās tālāk un nakti ieņēma Priekuli, 35 kilometrus austrumos no Liepājas. Tieši Jāņu dienā, 24. jūnijā, pulkvedis Lohmeijers atradās tikai 12 kilometrus no Liepājas un cerēja ieņemt pilsētu straujā triecienā, taču atdūrās uz sīvu pretestību, kādēļ vajadzēja pievilkt artilleriju. Tās atbalstā Liepāja krita, kaut gan ielu cīņas turpinājās veselas 24 stundas. Krievi šāva no barikādēm, tāpat logiem un namu jumtiem. Sīvās kaujās pretestība salūza un pilsēta bija vācu rokās. Tas Liepāja pierādīja, ka visur sarkanā armija nav dezorganizācijas stāvoklī, ka tā spēj izrādīt arī nopietnu pretestību. Vēlāk vāciešiem nācās par to biežāk pārliecināties. Īpaši frontes dienvidu daļā.

26. jūnija rītausmā ģenerāļa von Manšteina komandētās 8. tanku divizijas smailes atradās 10 kilometru attālumā no Daugavpils. Rūc motori un žvadz kāpurķēdes.

Vēl 8 kilometri. Seši. Tad uzkalns, no kuŗa paveŗas plašs skats uz ielejā dusošo pilsētu un Daugavas tiltiem.

— „Uz priekšu!" skaļruņi sauc vadošā tanka komandants. Ir astotā rīta stunda, kad vācu tanki bez pretestības šķērso Daugavas tiltu un iebrauc pilsētā. Ģenerālis von Manšteins ziņo pa radio: „Tilti un Daugavpils pilsēta krituši vācu rokās. Dzelzceļa tilts nedaudz bojāts, taču lietojams."

Krievi bija sagatavojušies uzspridzināt šosejas tiltu pār Daugavu, taču kādas kļūmes dēļ pavēle bija nokavējusies, kā to vēlāk nopratināšanā paskaidroja sagūstītais sarkanarmijas virsnieks, kuŗš ar savu sapieŗu grupu bija mierīgi noskatījies, kā vācu tanki pārbrauc tiltu.

Daugava bija šķērsota un svarīgais Viļņas - Ļeņingradas līnijas dzelzceļa mezgls — Daugavpils atradās vācu rokās. Ko tālāk? Vai vajāt pānikas māktos krievu spēkus, traucoties tālāk uz austrumiem, gan riskējot ar iekļūšanu „maisā" jeb nogaidīt kājnieku rezervju pievirzīšanos. Pēdējais būtu stratēģiski drošākais ceļš, taču apturēts būtu pārsteiguma momenta efekts. Ko tālāk?

Hitlera nolūks bija zibentriecienā sagraut lielo Krievijas kolosu, nenogaidot, kamēr izdosies sajauktās 200 sarkanarmijas divizijas atkal saformēt par kaujas spējīgu faktoru. Patlaban krievi lielā nekārtībā atkāpās un bēga. Ģenerāļa von Manšteina nodoms bija triecienu turpināt, triecot uz priekšu tanku smailes un no gaisa sadauzot krievu kaŗspēka koncentrējumus un piegādes ceļus, ko arī stukasi godam veica. Taču pienāca pēkšņa Hitlera pavēle! „Turēt Daugavpils tilta gala poziciju. Nogaidīt 16. armijas ierašanos."

Te jau pirmo reizi izpaudās Hitlera pārgudrība un nerēķināšanās ar ģenerāļu padomiem, kuŗa vēlāk pārvērta visu sekmīgi ievadīto austrumu kaŗagājienu milzīgā katastrofā un kapitulācijā.

Ar tanku trieciena apturēšanu pie Daugavpils jau izšķīrās Ļeņingradas liktenis Sešas dienas von Manšteina tanku spēki palika uz vietas. Un notika tas, kam bija jānotiek: Vorošilovam bija dota vesela nedēļa laika rezervju pievilkšanai no Iekškrievijas, kā arī savas armijas morāles stiprināšanai. Padomju armiju virspavēlnieks šīs viņam dāvātās sešas dienas izmantoja pilnīgi, nostiprinādamies t. s. Staļina līnijā, kuŗa stiepās austrumos no Latvijas robežas no Pleskavas līdz Sebežai un tālāk uz dienvidiem.

1941. g. 2. jūlijā ģenerālis von Manšteins saņem pavēli turpināt tanku uzbrukumu Ļeņingradas virzienā, taču krievi ar izmisumu pūlēs un vācu tanki vairs nevar tik mierīgi pabraukāties, kā tas notika kaŗa pirmajās dienās. Tankiem jālauzās uz priekšu ar grūtībām un kaujām.

Feldmaršalam Rundstetam un tanku ģenerālpulkvedim Kleistam krituši nelaimīgā loze cīnīties dienvidu frontē, kuŗas aizsardzībai krievi nopietnāk gatavojušies. Maršals Budjonnijs bija rūpējies jau laikus par bruņotu joslu izbūvi, tāpat lauku nocietinājumiem un tanku sprostiem, padarot vācu virzīšanos uz priekšu visai gausu jau pašā sākumā.

17. armijas komandieris ģenerālpulkvedis Štulpnagels vienības tikai ar niknām cīņām pārvarēja Lembergas un Pžemišļas pretestību, tāpat ģen. Reichenava 6. armijai nenācās viegli forsēt Stiras upi. Plānotais zibenkaŗš šai frontes sektorā apsīka jau pirmajās dienās. Vācieši pilnīgi apjūk, sastapdamies pirmo reizi ar milzīgo Vorošilova tanku, kuŗus nespēj caururbt vācu Pancer III ieroči. Vorošilova tanks ir milzīgs koloss ar biezām bruņu plāksnēm un 5 grozāmiem torņiem. Pie Stiras vācieši piedzīvo jaunu pārsteigumu: parādās milzīgais T34. Pat rafinētākie spiegi un slepenie zinātāji nebija iepriekš zinājuši šāda tanku tipa eksistenci.

Vācieši apšauda to ar saviem 37 cm tanku lielgabaliem, saskaita desmitiem trāpījumu, taču T34 mierīgi brauc uz priekšu. Vācu ieroči nespēj to aizkavēt. Šis negaidītais pārsteigums satrauc uzbrucējus un mazina cīņas sparu. Vācieši dēvē lielo T34 par „Šausmu spoku" un labprāt izvairās sastapties. Laimīgā kārtā krievu rīcībā nav daudz šādu milzeņu, kādēļ 16. tanku divizijas komandieris ģenerālpulkvedis Hube var raksturot pirmo kaŗa dienu panākumus lakoniskā ziņojumā: „Virzāmies lēnām, bet droši uz priekšu."

Bet Barbarosas plānā nebija paredzēta lēna virzīšanās uz priekšu. Tur runa bija par zibeņkaru un Krievijas sakaušanu 8 nedēļās. Bija paredzēts Budjonnija spēkus Galicijā un Ukrainā ielenkt un iznīcināt dažās dienās, taču plāns šinī frontes sektorā neattaisnojās. Pirmajās desmit dienās vācieši ar smagām cīņām un lieliem zaudējumiem bija spējuši pavirzīties uz priekšu tikai nepilnus simt kilometrus, kas bija par daudz maz, lai runātu par ātru un pārliecinošu ienaidnieka sakāvi. Vai nokavēto izdosies vēl atgūt?

(Turpinājums sekos)

*

Kādā vientuļā lauku ciemā, Argentīnas pampā, vietējās pasta krājkases pārzinis saņēma brīdinājumu, ka sagaidāms laupītāju iebrukums. Ciema vienīgais policists bija atvaļinājumā un par ierēdņiem nekādu ieroču nebija. Tad iestādes vadītājs atcerējās, ka priekšlaikus pastā paka ar spēļu revolveriem, kuŗu adresāts vēl nebija izņēmis. Viņš atsaiņoja paku un izdalīja katram darbiniekam pa spēļu ierocim. Kad džipā piebrauca laupītāji, tiem, soli speŗot pāri slieksnim, pretī regojās pieci revolveŗu stobri. Laupītāji satraukumā apjuka un metās bēgt. Asprātīgais krājkases pārzinis bija paglābis 200.000 pezos.

VAI NEVĒLATIES PIRKT KĀDU FUTBOLISTU?

CERĪBU UN MALDU SEZONA ATKAL SĀKAS. ARĪ FUTBOLISTI GRIB STREIKOT

Visos Anglijas futbola laukumos pašreiz jau noris rosīgi futbolistu treniņi, lai 19. augustā cienīgi atklātu jauno futbola sezonu. Sezonu starplaikā notikušas lielas pārmaiņas profesionālo spēlētāju atalgojuma sistēmā, jo likvidēta tā sauc. augstākās algas klauzula, kas aizliedza klubiem maksāt saviem spēlētājiem augstākas algas par futbola dzīves pārraudzības iestāžu noteiktām: pirmās līgas spēlētāji saņēma 20 mārc. nedēļā, zemāko līgu spēlētāji mazāk, piedevām visi gan vēl nopelnot bonusu — par uzvaru 4 un neizšķirtu spēli 2 mārc. Jau gadiem ilgi profesionāļi cīnījās par šīs klauzulas likvidāciju, jo vēlējās būt tiesīgi paši vest sarunas par atalgojuma lielumu, gluži tāpat, kā to tiesīgi darīt lielās un mazās skatuves mākslinieki, kino zvaigznes, cirkus artisti u. c. līdzīgu profesiju darbinieki. Arī futbolisti uzskata sevi par līdzīgiem, ja ne vēl lielākiem māksliniekiem, kas ar savu kāju un ķermeņa veiklību, atjautību un un daudzkārt pat tīri akrobatisku bumbas vadīšanas mākslu, savā varā tur miljoniem skatītāju, sniedzot viņiem ik sestdienu lielu izklaidēšanos, baudu un nervu „sasprindzinājumu", jo no spēles rezultāta taču atkarīgas sekmes futbola totalizātorā. Pat slavenākais futbolists līdz šim nedēļā nevarēja nopelnīt vairāk par noteikto algu, bet citu mākslu „zvaigznes" tanī pašā laikā pelnīja simtiem, dažkārt pat tūkstošiem mārciņu.

Pēc ilgiem ķīviņiem šī netaisnība tagad likvidēta, bet nenokārtots vēl palicis otrs strīdus ābols — viņiem pagaidām nav izdevies panākt tiesības līgumam izbeidzoties, brīvi mainīt klubus, resp. darba vietas. Šī maiņa iespējama tikai ar līdzšinējā „maizes devēja" piekrišanu. Klubi uzsveŗ, ka nepieciešamas zināmas kontroles tiesības pār spēlētājiem, bet pēdējie savukārt vēlas neatkarību, resp. pilnīgu brīvību. Šis neatrisinātais konflikts pašreiz sarežģījies tik tālu, ka pacēlušās pat balsis par futbolistu streiku.

Atzīmējams, ka pie vienošanās par maksimālām algu likmēm tomēr iet līdz arī zināma negācija, jo baidās, ka bagātākie klubi var iepirkt sev visas lielākās zvaigznes, atstājot uz „sēres" līdzekļiem tukšākos, jo, nebūs daudz tādu, kas spēs vairākiem izcilākiem spēlētājiem maksāt turpat līdz 100 mārc. nedēļā vai pat vēl vairāk. Vispār algu brīvās līgšanas rezultātā, kas faktiski nozīmē vispārējo algu paaugstinājumu, klubi nākamai sezonai paturējuši mazāku spēlētāju kopskaitu, resp. skaitliski mazākas rezerves, paturot tikai izlasi un atlikušos piedāvājot pārdošanai. Daļai no tiem noteikta arī kāda pārdošanas cena, bet vairākums ir brīvi putni. Pieprasījums pēc šiem izbrāķētiem tomēr nav nekāds lielais un tā klubu knapināšanās rezultātā, daudzi simti futbolistu tagad palikuši bez darba. Profesionālā futbolista „spīdēšanas" laiks jau vispār nav nekāds garais, sasniedzot 35. — 40. dzīvības gadu viņa fiziskās spējas jau izsmeltas un slava sāk norietēt. Atstājot savas aktīvās futbolista gaitas, daži izcilākie „pensionāri" jo bieži kļūst par „pubu" resp. krogus pārziņiem-menedžeŗiem, bet tik lielas slāpes jau šinī zemē nevalda, lai pa „pubam" tiktu visiem bezdarbniekiem.

Vēl piezīmējams, ka vasaras brīvlaikā 4 slavenākie angļu futbolisti „aizpirkti" uz Italiju, un šīs pārdošanas rezultātā klubu starpā notika liela skriešanās dēļ vakanču aizvietotājiem. Gala rezultātā no Skotijas nopirkti daži turienes klubu izilākie spēlētāji, samaksājot par tiem pat Anglijas apstākļos tīri fantastiskas summas, pat līdz 50.000 mārc. Vai šie dārgie skoti piepildīs uz viņiem liktās cerības, to rādīs nākotne, kad cerību un maldu sezona jau ritēs pilnā sparā, ja vien tās sākumu neizjauks piedraudētais streiks.

A. P.

„UZ REDZĒŠANOS

VĒROJUMI ČIKAGAS LATV. BĒRN

Čikagas latviešu skolas bērnu vasaras nometnē, Ženevas ezera krastā, Fontanā, Viskonsinā, kuŗu vadīja DV ASV priekšnieks, 29. jūlija pēcpusdienā izskanēja pēdējie „Uz redzēšanos nākamgad!" Kā bērnu, tā audzinātāju noskaņa bija skumji - priecīga. Skumjas par šķiršanos, prieks par jauki pavadītām divām nedēļām atpūtā un nodarbībās. Tie, kuŗiem nometņošana nebija pirmo reizi, jau priekšlaicīgi bija parūpējušies par papīra niutautiņu krājumiem ne tikai sev, bet arī tiem bērniem un audzinātājiem, kuŗi nometnē piedalījās pirmo reizi.

Iepriekšējā ziņojumā par bērnu vasaras nometni kā audzinātāji tika minēti arī Jānis Reinerts, kuŗa vietā strādāja Pēteris Zirnis un Marta Priedulāja, kuŗu no audzinātājas pienākumu pildīšanas aizkavēja meitiņas saslimšana. M. Priedulājas vietā, mazo nometnes dalībnieku grupu, vecumā no 6-8 gadiem, vadīja dzejniece Valentine Hermane.

Diena nometnē iesākās ar celšanos pl. 7.30, rīta vingrošanu, sakārtošanos brokastīm 8, tad rīta lūgšana un karoga uzvilkšana 8,30, pēc tam telpu tīrīšana, lai līdz inspekcijai, 9.15, viss būtu priekšzīmīgā kārtībā. Nodarbības aizritēja 7 ar pus stundas, protams, ar pārtraukumiem ēdienu reizēm, pusdienu atpūtas laikam un pārģērbšanos vakara jundai. Šķiet, ka visnepacietīgāk tika gaidīts peldēšanās laiks, no pl. 2-4 p.p..

Nometnē piedalījā
sadalīti grupās pēc v
zākie saucās — Pint
ņu audzinātāja bija
ne, vidējā vecuma
Pipenes — vadīja
zēnus, — Lauvas —
nis, vecākās meiten
— Māra Vilciņa un z
tupeļus — A. Kand
lūgšanas pārmaiņus
dzinātāji, nosakot a
vīzi — Tēvzemei, La
tai, Vecākiem, Zināt
ram u.t.t. Pirmajā n
reiz, ja ne vairākas
nometnes dalībniek
vienkopus ugunsku
mas iestudēšanai.
sastādīja un vadīja
sniņa un uzvedums
devās teicami. 23. j
pojumā piedalījās
pēters no Milvokiem

Pašvaldības dien
vadību pārņēma pa
vēlētas „amatperson
savus pienākumus
tik teicami, ka „ve
ja iebildumu pagari
bu uz vēl 1 dienu.
grupu komandēja
tāji, un nometnes v
naga pussmagais a
neatvietojams, tāpa
nes „ārstes" Irma
palīdzība un pado
višķu sarežģījumu
darbiniekiem nebija

Ik vakarus pēc j
un lielie gāja r
miers oficiāli iest
bet neoficiāli Kar
un pat Lauvu un P

ČIKAGAS BĒRNU VASARA

Priekšplānā no kreisās sēž Inta Butkus, Edite K
Daly un Vija Oklāne, gaidot kārtu pel

VISĀ PASAU

■ Amerikāņu spēkos Visbādenē, Vācijā, kopš maija sākuma dienestu veic arī kapteinis-zobārsts Sigurds Krolls, pazīstamā sabiedriskā un teātŗu darbinieka Otto Krolla vecākais dēls.

■ Eskilstūnā, atgriežot vaļā pavarda gāzes vadus, pašnāvībā devusies Lote Švābe, kas bija nelaiķa prof. A. Švābes šķirtā sieva. Atstātā vēstule liek domāt, ka pašnāvības cēlonis bijis pēkšņi uznākusī depresija. Kļūmīgā soļa dēļ bāreņos paliek 17 gadus vecs dēls Andris Arvīds un 13 gadus veca meitiņa Ieva.

■ Ingolštates novietnes latvieši ievēlējuši jaunu komiteju šādā sastāvā: komitejas pr-sēdis Jānis Berklāvs, sekretāre Elizabete Gailīte, kasieris Nikolajs Voscins. Revīzijas komisijā: Hermīne Pētermane, Milda Bērziņa un Minna Kopštāle.

■ Neuštatē šinīs dienās bija ieradies pavadīt atvaļinājumu no 4099. LS vienības vecais šīs nometnes iemītnieks Viktors Stepiņš, atvaļinājumam beidzoties, viņš devās labprātīgā nāvē. Nelaiķi apbedīja Neuštates pilsētas kapsētas latviešu nodalījumā. Nelaiķis bija leģionārs, kaŗa invalids, un jau ilgāku laiku cieta no smagā ievainojuma galvā.

■ Savu līgavu pēc 17 g. šķirtības Sidnejā nesen sagaidīja 41 g. v. Aleksandrs Vārpa. Līgava, 27 g. v. Irēne Stepiņa no Latvijas ieradās ar lidmašīnu, jo viņai Maskavas iestādes bija devušas izbraukšanas atļauju.

Abi jaunieši Latvijā izšķīrās 1944. g. rudenī, iecerēto kāzu laikā. A. Vārpa bija leģionārs un viņam ajadzēja Latviju atstāt, I. Stepiņa, turpretim, palika Latvijā. A. Vārpa, izcietis gūstu un piecus gadus nodzīvojis Vācijā, 1950. gadā izceļoja uz Ausrāliju. Tikai pirms pieciem gadiem viņš uzzināja, ka iecerētā līgava vēl dzīvo un strādā par pārdevēju. Sākās vēstuļu un uzņēmumu apmaiņa un kopēju plānu veidošana. A. Vārpa ar telegrammu griezās pie paša Chruščeva un lūdza līgavai izbraukšanas atļauju, ko arī izdevās dabūt un satikties pēc 17 gadu šķirtības.

■ Gunars Meierovics, Amerikas latviešu apvienības valdes loceklis, atrazdamies ilgākā Eiropas zemju apceļojumā, dažas dienas uzturējās Londonā, apmeklēja Latvijas sūtniecību. Viņam bija sarunas arī ar LNPL prezidija priekšsēdi A. Abakuku un

citiem sabiedrisk
kiem.
■ Austrālijā, A
pianiste Mirjama
dalībniekiem uzva
sā un ieguvusi p
ņemot teicamas
balvas.
■ Kā katru gad
uz Zviedriju no
devušies 82 latvie
tur pavadīs vas
Bērnus pavada
skolotāji no Vāc
latviešu bērniem
tur Zviedrijas lat
komiteja.
■ Rīgā mirusi
turniece, 54 g. v.
■ Sao Paulo dr
sies otra latviešu
sauksies „Latvieš
zilijā". Tas esot
ka esošā latviešu
vieši, kas mainīj
bu vai dzimuši
iestāties par pil
riem, jo Brazilij
liedz saviem pils
ārzemnieku orga
jā laikā daudzi
pavalstniecību, s
pēc otrā pasaule
vieši mazāk.
● Vācijā miris
mas nod. biedrs
leitnants Alfreds
ķis apglabāts H
trālā kapsētā.
■ Menchengla
šais latviešu spo
sis pieņemts pa
nāšanas skolotā
esenē Leibnica
mācās 200 aud
sporta augstsko
Ķelnē, V. Jasis
atlētikas treneŗa
kopšanai un īsā
ievērotu sporta
visā Lejasreina
atlētikas savien
mā viņu ielūdz
atlētikas savien
lasījumi un pa
mi mešanas dis
Holandes sporta
bu.
■ Igauņu raks
tūras žurnāls
nāk Lundā, i
Krusas apskat
Gailīta darbību
stos un žurnāl
dam. Tur minē
svarīgākie raks
Rakstam pievie
ģīmetne.

GADIEM

z Daugavpili

ARU NEIESPĒJAMU.

Red.

trauc uzbrucējus un mazina cīņas sparu. Vācieši dēvē lielo T34 par „Šausmu spoku" un labprāt izvairās sastapties. Laimīgā kārtā krievu rīcībā nav daudz šādu milzeņu, kādēļ 16. tanku divīzijas komandieris ģenerālpulkvedis Hube var raksturot pirmo kara dienu panākumus lakoniskā ziņojumā: „Virzāmies lēnām, bet droši uz priekšu."

Bet Barbarosas plānā nebija paredzēta lēna virzīšanās uz priekšu. Tur runa bija par zibenkaru un Krievijas sakaušanu 8 nedēļās. Bija paredzēts Budjonnija spēkus Galicijā un Ukrainā ielenkt un iznīcināt dažās dienās, taču plāns šinī frontes sektorā neattaisnojās. Pirmajās desmit dienās vācieši ar smagām cīņām un lieliem zaudējumiem bija spējuši pavirzīties uz priekšu tikai nepilnus simt kilometrus, kas bija par daudz maz, lai runātu par ātru un pārliecinošu ienaidnieka sakāvi. Vai nokavēto izdosies vēl atgūt?

(Turpinājums sekos)

★

Kādā vientuļā lauku ciemā, Argentīnas pampā, vietējās pasta krājkases pārzinis saņēma brīdinājumu, ka gaidāms laupītāju iebrukums. Ciema vienīgais policists bija atvaļinājumā un pasta ierēdņiem nekādu ieroču nebija. Tad iestādes vadītājs atcerējās, ka pienākusi pasta paka ar vairāk spēļmantu revolveriem, kuru adresāts vēl nebija izņēmis. Viņš atsaiņoja paku un izdalīja katram darbiniekam pa spēļu ierocim. Kad džipā piebrauca laupītāji, tiem, soli sperot pāri slieksnim, pretī regojās pieci revolveru stobri. Laupītāji satraukumā apjuka un metās bēgt. Aplaupītais krājkases pārzinis bija paglābis 200.000 pezos.

‚UZ REDZĒŠANOS NĀKAMGAD!'

VĒROJUMI ČIKAGAS LATV. BĒRNU NOMETNĒ, VISKONSINĀ.

Čikagas latviešu skolas bērnu vasaras nometnē, Ženevas ezera krastā, Fontanā, Viskonsinā, kuru vadīja DV ASV priekšnieks, 29. jūlija pēcpusdienā izskanēja pēdējie „Uz redzēšanos nākamgad!" Kā bērnu, tā audzinātāju noskaņa bija skumji-priecīga. Skumjas par šķiršanos, prieks par jauki pavadītām divām nedēļām atpūtā un nodarbībās. Tie, kuriem nometņošana nebija pirmo reizi, jau priekšlaicīgi bija parūpējušies par papīra mutautiņu krājumiem ne tikai sev, bet arī tiem bērniem un audzinātājiem, kuri nometnē piedalījās pirmo reizi.

Iepriekšējā ziņojumā par bērnu vasaras nometni kā audzinātāji tika minēti arī Jānis Reinerts, kura vietā strādāja Pēteris Zirnis un Marta Priedulāja, kuru no audzinātājas pienākumu pildīšanas aizkavēja meitiņas saslimšana. M. Priedulājas vietā, mazo nometnes dalībnieku grupu, vecumā no 6-8 gadiem, vadīja dzejniece Valentīne Hermane.

Diena nometnē iesākās ar celšanos pl. 7.30, rīta vingrošanu, sakārtošanos brokastīm 8, tad rīta lūgšana un karoga uzvilkšana 8,30, pēc tam telpu tīrīšana, lai līdz inspekcijai, 9.15, viss būtu priekšzīmīgā kārtībā. Nodarbības aizritēja 7 ar pus stundās, protams, ar pārtraukumiem ēdienu reizēm, pusdienu atpūtas laikam un pārģērbšanas vakara jundai. Šķiet, ka visnepacietīgāk tika gaidīts peldēšanas laiks, no pl. 2-4 p.p.

Nometnē piedalījās 58 bērni, sadalīti grupās pēc vecuma. Mazākie saucās — Pintiķi — un viņu audzinātāja bija V. Hermane, vidējā vecuma meitenes — Pīpenes — vadīja Inta Zariņa, zēnus, — Lauvas — Pēteris Zirnis, vecākās meitenes, — Pūces, — Māra Vilciņa un zēnus — Kartupeļus — A. Kandrovičs. Rīta lūgšanas pārmaiņus skaitīja audzinātāji, nosakot arī dienas devīzi — Tēvzemei, Latvju grāmatai, Vecākiem, Zinātnei, Karavīram u.t.t. Pirmajā nedēļā vismaz reiz, ja ne vairākas reizes dienā, nometnes dalībnieki sapulcējās vienkopus ugunskura programmas iestudēšanai. Programmu sastādīja un vadīja Irma Vīksniņa un uzvedums 22. jūlijā izdevās teicami. 23. jūlija dievkalpojumā piedalījās prāv. Rumpēters no Milvokiem.

Pašvaldības dienā nometnes vadību pārņēma pašu bērnu izvēlētas „amatpersonas", pie kam, savus pienākumus viņi pildīja tik teicami, ka „vecīšiem" nebija iebildumu pagarināt pašvaldību uz vēl 1 dienu. Gan Pintiķu grupu komandēja divi audzinātāji, un nometnes vadītāja A. Vanaga pussmagais auto izrādījās neatvietojams, tāpat arī nometnes „ārstes" Irmas Vīksniņas palīdzība un padoms, taču sevišķu sarežģījumu pašvaldības darbiniekiem nebija.

Ik vakarus pēc jundas mazie un lielie gāja rotaļās. Nakts miers oficiāli iestājās pl. 10.00, bet neoficiāli Kartupeļu, Pūču un pat Lauvu un Pīpeņu istabās bija dzirdami čuksti, kas liecināja par „kara plāniem" nākamai dienai . . .

Pirms šķiršanās, tomēr, vai visiem, kas mācēja rakstīt bija rakstāmpiederumi pie rokas, lai atzīmētu adreses.

Nometnes slēgšanas jundā ČLS ilggadīgais pārzinis Hermans Kreicers izteica cerību, ka sen lolotais nodoms, iegādāties pašiem savu īpašumu, reiz īstenosies. A. Vanags pateicās visiem nometnes audzinātājiem, saimniecēm un izpalīgiem, bet vecāku vārdā audzinātājiem pateicās milvokietis Bolšteins. L. Lapiņa dāvāto balvu (2 gredzenus) izpelnījās Jānis Kupsis un Kārlis Strauja par labākām paššacerētām lūgšanām, bet Kundreviča kundzes balvu sadalīja tīrāko un kārtīgāko istabu iemītniekiem — 2 meitenēm Pūču grupā un 3 Pintiķītēm. Nometnes vadītājs A. Vanags un vietniece I. Vīksniņa no audzinātājiem saņēma baltas neļķes.

Nav ceļa bez grumbuļiem, nav cilvēku bez kļūdām, taču ja atcerēsimies, ka kļūdīties var tikai tas, kas kaut ko dara, nebūtu jāskumst pārāk daudz, bet būsim pateicīgi par to, ka mums ir cilvēki, kas ziedo savu atvaļinājumu kopējam darbam, latviskuma sargāšanai. Varētu vēlēties saskaņu sadarbību, vairāk vienprātības, mazāk kritikas, taču nevar noliegt, ka ikviens centās savu pienākumu veikt pēc labākās sirdsapziņas un prasmes. Ja kādam kāja dažkārt aizķērās aiz grumbuļa, vai sejai pārslīdēja ēna, tad domāju, ka ne jau ļauna prāta dēļ, bet gan darba slodzes un nakts dežūru iespaidā.

Latviešu valoda ir nopietna problēma, ko neviens nespēs atrisināt divu nedēļu laikā, jo sevišķi bērnos līdz 10 g. vecumam. Daudz, ļoti daudz tika panākts, bet daudz vairāk varētu panākt, ja divu nedēļu vietā būtu vismaz 4 nedēļas. Varbūt, ja realizēsies sava īpašuma nodoms, tas būs iespējams. VH.

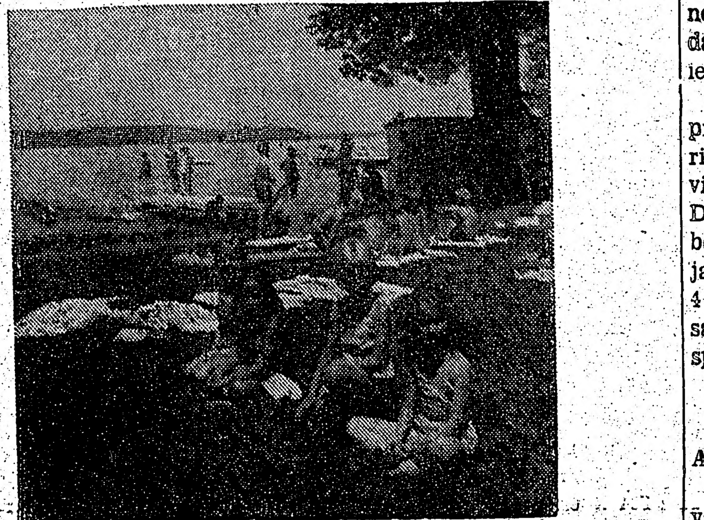

ČIKAGAS BĒRNU VASARA

Priekšplānā no kreisās sēž Inta Butkus, Edīte Krese, Mārīte Daly un Vija Oklāne, gaidot kārtu peldēties.

VIŅI DZIEDĀS TORONTO

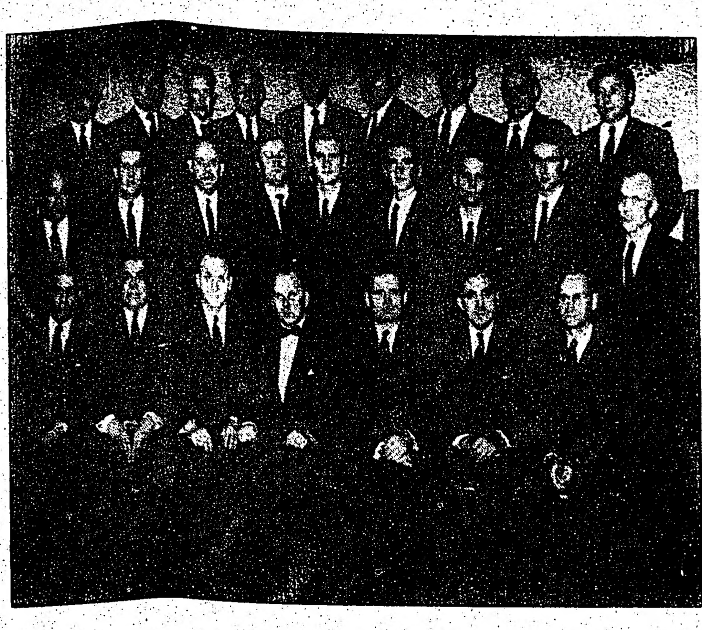

MILVOKU DAUGAVAS VANAGU VĪRU KORIS

Koris sācis darbību vienā laikā ar apvienības dibināšanu 1951.g. 8. decembrī, kad pirmoreiz uzstājās atklātībā — seksteta veidā. Pamazām koris skaitliski pieauga, jo Milvokos ieplūda vairāk latviešu. Visu pastāvēšanas laiku koris ar dziesmām kuplina aktus, dievkalpojumus un sarīkojumus, un kopš 1954. gada sniedz gadskārtējus koncertus Milvokos un dzied apkārtējās kolonijās.

Koris piedalījies 1. Amerikas latviešu dziesmu svētkos Čikagā 1953. g., DV dienu koncertā Toronto 1954. g., novada dziesmu svētkos Milvokos 1955. g., DV dienu koncertā Čikagā 1956. g., 2.Kanadas latviešu dziesmu svētkos Toronto 1957. g., 2. Amerikas latviešu dziesmu svētkos Ņujorkā 1958. g., DV dienu koncertā Kalamazū 1958. g., DV dienu koncertā Milvokos 1959. g., DV dienu koncertā Toronto 1960. g., novada dziesmu svētkos Indianapolē 1960. g., DV dienu koncertā Klīvlandē 1960. g. un DV dienu koncertā Des Moinēs 1961. g.

Pirmais koŗa priekšnieks E. Starķis, bet kopš 1953. g. — R. Prūsis. Diriģents visu laiku ir Vold. Aparjods. Korī pašlaik 26 dziedātāji: Tenori: Edgars Čakāns, Voldemārs Grants, Ernests Paeglis, Raimunds Prūsis, Harijs Rullis, Osvalds Skraucevs, Osvalds Blūms, Edgars Gagainis, Herberts Misiņš, Andis Nīkurs, Arvīds Vilumsons, Zigurds Zivarts. Basi: Jānis Bēdelis, Miķelis Grants, Āris Peniķis, Ojārs Peniķis, Paulis Rudzītis, Oļģerts Skostiņš, Kārlis Upesleja, Eduards Cinītis, Alfrēds Jurēvics, Nikolajs Kļaviņš, Edmunds Mednis, Voldemārs Muša, Andrējs Sakša, Viktors Zālītis.

KAPT. VILIBERTS KALĒJS AIZSAULĒ

Vidzemes Šveice — Turaida, Rīga, Maskava, Kazaņa, Ventas krasti Kurzemē, Londona, Kauņa, Ņujorka, Vācija un beidzot atkal Londona — ir vietas, kur savas dzīves gaitas staigājis š. g. 15. jūlijā Londonā mūžībā aizgājušais Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks, kalpakietis, Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris Viliberts Kalējs. 20. jūlijā, daudziem draugiem un paziņām piedaloties, viņa mirstīgās atliekas pārpelnoja Londonā, Kensal Green kapsētas krematorijā pēc tam, kad prāvests Edgars Bergs bija svētījis viņa aiziešanu mūžīgā dusā. Pēdējos atvadu vārdus aizgājējam teica: Latvijas sūtņa Lielbritanijā K. Zariņa vārdā sūtniecības padomnieks T. Ozoliņš, korporācijas Selonijas pārstāvis J. Eglīte, Latvijas pilnvarotā pie Rietumvācijas valdības min. R. Liepiņa un viņa ģimenes vārdā — P. Priedītis, Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu saimes — A. Melkuss, Londonas un Dienvidanglijas korporāciju kopas — E. Žilinskis un kalpakiešu resp. Atsevišķās studentu rotas vārdā — O. Bergmanis.

Viliberts Kalējs dzimis Turaidas pagastā, 1894. gada 3. septembrī. Skolas gaitas sācis Rīgā un 1914. gada pavasarī absolvējis N. N. Mironova komercskolu. Tā paša gada rudenī kļuvis par bij. Rīgas Politechniskā institūta komerczinātņu nodaļas studentu un arī uzņemts studentu korporācijā Selonija. Kad 1915. gada rudenī institūtu evakuēja, viņš devās tam līdz uz Maskavu, lai turpinātu uzsāktās studijas.

Brīvības cīņās ar Atsevišķo studentu rotu viņš nokļuva Ventas krastos. 1919. g. 6. marta agrā rītā iedegās cīņas dēļ Latvijas atbrīvošanas no lieliniekiem, un šo cīņu dalībnieks bija arī mūžībā aizgājušais Viliberts Kalējs, izpelnīdams par drošsirdību kaujās Lāčplēša kaŗa ordeni. Dienestu Latvijas armijā viņš kā Latvijas armijas kapteinis atstāja 1921. gada 12. martā, pildīdams pirms aiziešanas sakaru virsnieka pienākumus Latgales divīzijas štābā. Savu virsnieka tērpu viņš bija rūpīgi glabājis visus pagājušos 40 gadus, un tajā arī tika ietērpts, kad bija zaudējis cīņu ar nāvi.

Viliberts Kalējs pēc atgriešanās civilā dzīvē kādu laiku pildīja galvenā grāmatveža pienākumus Latvijas Piensaimniecības centrālā savienībā Rīgā, un pēc tam darbojās akc. s-bā Omega, kļūdams par tās akcionāru un valdes locekli. Līdztekus tam viņš uzcītīgi mācījās angļu valodu, jo bija iecerējis atrast darba lauku Ārlietu ministrijā. To viņš arī atrada 1926. gada 16. septembrī, kad viņam uzticēja sekretāra posteni Latvijas ģenerālkonsulātā Londonā. 1928. gadā viņu iecēla par atašeju Latvijas sūtniecībā Kauņā. Arī Kauņā viņš sabija tikai 2 gadus, jo 1930. gadā viņam vajadzēja doties uz Ņujorku, lai tur pildītu Latvijas vicekonsula pienākumus. Pagāja 6 gadi, un 1936. gadā Latvijas ģenerālkonsuls ASV Lūļa atgriezās Latvijā, bet Kalējs palika viņa vietā. Ģenerālkonsula pienākumus ASV Kalējs pildīja nepilnus 2 gadus. 1937. gada beigās K. atgriezās Rīgā un jau 1938. gada 31. janvārī atstāja dienestu Ārlietu ministrijā. 1938. gada 1. martā Kalējs atrada darbu Rīgas pilsētas pārvaldē.

Bēgļu gaitās nelaiķis nonāca Vācijā. Pēc dažiem Vācijā pavadītiem gadiem viņš piedzīvoja tik smagu veselības satricinājumu, ka nevarēja no tā vairs atspirgt visus 8 gadus. Bija traucēta nervu sistēma tādā mērā, ka nevarēja vairs lasīt, rakstīt un bez palīdzības kustēties. Vēl smagākā formā līdzīgs traucējums atkārtojās nedēļu pirms aiziešanas mūžībā, un tas arī bija Vilibertam Kalējam liktenīgs.

Pēc aizsaulē aizgājušā Viliberta Kalēja sēro viņa dzīvesbiedre, brālis Amerikā, Selonijas locekļu saime, Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗi, kalpakieši, bijušie darba biedri, kollēgas un paziņas.

Vieglas smiltis svešā zemē!

Arv. Rozentāls

ATIES PIRKT KĀDU BOLISTU?

SEZONA ATKAL SĀKAS. ARĪ I GRIB STREIKOT

pacēlušās par balsis par futbolistu streiku.

Atzīmējams, ka pie vienošanās par maksimālām algu likmēm tomēr iet līdz ar zināma negācija, jo baidās, ka bagātākie klubi var iepirkt sev visas lielākās zvaigznes, atstājot uz „sēres" līdzekļiem tūkšākos, jo nebūs daudz tādu, kas spēs vairākiem izcilākiem spēlētājiem maksāt turpat līdz 100 mārc. nedēļā vai pat vēl vairāk. Vispār algu brīvās līgšanas rezultātā, kas faktiski nozīmē vispārējo algu paaugstinājumu, klubi nākamai sezonai patērējuši mazāk spēlētāju kopskaitu, resp. skaitliski mazākas rezerves, paturot tikai izlasi un atlikušos piedāvājot pārdošanai. Daļai no tiem noteikta arī kāda pārdošanas cena, bet vairākums ir brīvi putni. Pieprasījums pēc šiem izbrāķētiem tomēr nav nekāds lielais un tā klubu knapināšanās rezultātā, daudzi simti futbolistu tagad palikuši bez darba. Profesionālā futbolista „spīdēšanas" laiks jau vispār nav nekāds garais, sasniedzot 35. — 40. dzīvības gadu viņa fiziskās spējas jau izsmeltas un slava sāk norietēt. Atstājot savas aktīvās futbolista gaitas, daži izcilākie „pensionāri" jo bieži kļūst par „pubu" resp. krogus pārziņiem-menedžeriem, bet tik lielas slāpes jau šinī zemē nevalda, lai pa „pubam" tiktu visiem bezdarbniekiem.

Vēl piezīmējams, ka sezonas brīvlaikā 4 slavenākie angļu futbolisti „aizpirkti" uz Itāliju, un šīs pārdošanas rezultātā klubu starpā notika liela skriešanās dēļ vakanču aizvietotājiem. Gala rezultātā futbolista sapņi par ... daži klubi Skotijā ... summas, pat līdz 50.000 mārc. Vai šie dārgie skoti piepildīs uz viņiem liktās cerības, to rādīs nākotne, kad cerību ar maldu attiecības gala rezultātā būs izšķīrušās, un tās sākumu neizjauks piedraudētais streiks.

A. P.

VISĀ PASAULĒ

■ Amerikāņu spēkos Vīsbādenē, Vācijā, kopš maija sākuma dienestu veic arī kapteinis-zobārsts Sigurds Krolls, pazīstamā sabiedriskā un teātŗu darbinieka Otto Krolla vecākais dēls.

■ Eskilstūnā, atgriežot vaļā pavarda gāzes vadus, pašnāvībā devusies Lote Švābe, kas bija nelaiķa prof. A. Švābes šķirtā sieva. Atstātā vēstule liek domāt, ka pašnāvības cēlonis bijis pēkšņi uznākusī depresija. Kļūmīgā soļa dēļ bārenos paliek 17 gadus vecs dēls Andris Arvīds un 13 gadus veca meitiņa Ieva.

■ Ingolštates novietnes latvieši ievēlējuši jaunu komiteju šādā sastāvā: komitejas pr-sēdis Jānis Berklāvs, sekretāre Elizabete Gailīte, kasieris Nikolajs Vosciņš. Revīzijas komisijā: Hermīne Pētermane, Milda Bērziņa un Minna Kopštāle.

■ Neuštatē šinīs dienās bija ieradies pavadīt atvaļinājumu no 4099. LS vienības vecais šīs nometnes iemītnieks Viktors Stepiņš, atvaļinājumam beidzoties, viņš devās labprātīgā nāvē. Nelaiķi apbedīja Neuštates pilsētas kapsētas latviešu nodalījumā. Nelaiķis bija leģionārs, kaŗa invalids, un jau ilgāku laiku cieta no smagā ievainojuma galvā.

■ Savu līgavu pēc 17 g. šķirtības Sidnejā nesen sagaidīja 41 g. v. Aleksandrs Vārpa. Līgava, 27 g. v. Irēne Stepiņa no Latvijas ieradās ar lidmašīnu, jo viņai Maskavas iestādes bija devušas izbraukšanas atļauju.

Abi jaunieši Latvijā izšķīrās 1944. g. rudenī, iecerēto kāzu laikā. A. Vārpa bija leģionārs un viņam ajadzēja Latviju atstāt, I. Stepiņa, turpretim, palika Latvijā. A. Vārpa, izcietis gūstu un piecus gadus nodzīvojis Vācijā, 1950. gadā izceļoja uz Ausrāliju. Tikai pirms pieciem gadiem viņš uzzināja, ka iecerētā līgava vēl dzīvo un strādā par pārdevēju. Sākās vēstuļu un uzņēmumu apmaiņa un kopēju plānu veidošana. A. Vārpa ar telegrammu griezās pie paša Chruščeva un lūdza līgavai izbraukšanas atļauju, ko arī izdevās dabūt un satikties pēc 17 gadu šķirtības.

■ Gunars Meierovics, Amerikas latviešu apvienības valdes loceklis, atrazdamies ilgākā Eiropas zemju apceļojumā, dažas dienas uzturējās Londonā, apmeklēja Latvijas sūtniecību. Viņam bija sarunas arī ar LNPL prezidija priekšsēdi A. Abakuku un citiem sabiedriskiem darbiniekiem.

■ Austrālijā, Adelaidē jaunā pianiste Mirjama Kalniņa no 25 dalībniekiem uzvarējusi konkursā unieguvusi pirmo vietu, saņemot teicamas atsauksmes un balvas.

■ Kā katru gadu, arī šovasar, uz Zviedriju no Vācijas atpūtā devušies 82 latviešu bērni, kuri tur pavadīs vasaras brīvlaiku. Bērnus pavada audzinātāji un skolotāji no Vācijas. Šo atpūtu latviešu bērniem organizē un uztur Zviedrijas latviešu palīdzības komiteja.

■ Rīgā mirusi pazīstamā vēsturniece, 54 g. v. Milija Brakša.

■ Sao Paulo drīzumā nodibināsies otra latviešu biedrība, kuŗa sauksies „Latviešu biedrība Brazīlijā". Tas esot domāts tāpēc, ka esošā latviešu apvienībā latvieši, kas mainījuši pavalstniecību vai dzimuši Brazīlijā, nevar iestāties par pilntiesīgiem biedriem, jo Brazīlijas valdība aizliedz saviem pilsoņiem iestāties ārzemnieku organizācijās. Pēdējā laikā daudzi latvieši maina pavalstniecību, sevišķi ieceļotāji pēc otrā pasaules kaŗa. Veclatvieši mazāk.

■ Vācijā miris DV Hildesheimas nod. biedrs kalpakietis, virsleitnants Alfreds Zilberts. Nelaiķis apglabāts Hildesheimas centrālā kapsētā.

■ Menchengladbachā dzīvojošais latviešu sportists Valdis Jasis pieņemts par fiziskās audzināšanas skolotāju Esenē-Altenesenē Leibnica ģimnazijā, kur mācās 200 audzēkņi. Tūlīt pēc sporta augstskolas absolvēšanas Ķelnē, V. Jasis pievērsās vieglatlētikas treneŗa speciālitātes izkopšanai un īsā laikā kļuva par ievērotu sporta mācību vadītāju visā Lejasreinas apgabala vieglatlētikas savienībā. Gada sākumā viņu ielūdza Holandes vieglatlētikas savienība. Jaša priekšlasījumi un paraugdemonstrējumi mešanas disciplīnās pievērsa Holandes sporta preses uzmanību.

■ Igauņu rakstniecības un kultūras žurnāls Tulimuld, kas iznāk Lundā, iespiedis Feliksa Krūsas apskatu par Augusta Gailita darbību latviešu laikrakstos un žurnālos līdz 1915. gadam. Tur minēti arī A. Gailita svarīgākie raksti mūsu presē. Rakstam pievienota F. Krūsas ģīmetne.

ŠVEICES LATVIEŠU APVIENĪBAI JAUNA ADRESE

Sakarā ar sekretāra T. Torokova dzīves vietas maiņu, arī SLA jauna adrese. Tā tagad atrodas Heiden AR / Switzerland, Bissau. SLA priekšsēdis dzīvo Lucernā, Gibraltarstr. 9, Apvienības kasieris vēsturnieks V. Biļķins atrodas Lucernā, Zihlmattweg 21.

KO LĒMA DV FONDA VALDES SĒDE

DVF valde uz kārtējo sēdi bija pulcējusies svētdien, 30. jūlijā, DV namā, Londonā. To vadīja priekšsēdis L. Rumba un piedalījās valdes locekļi J. Frišvalds, J. Ranka, F. Kursietis, J. Miezītis, K. Ampermanis, A. Tauriņš, E. Žilinskis un DVF darbvedis L. Ādlers. Sākumā sēdē piedalījās arī LNPL pr-dis A. Abakuks, kurš DVF darbiniekiem izteica sirsnīgu pateicību par sekmīgi izkārtotiem Dziesmu svētkiem Bradfordā un to atskaņām Lesterā. DVF valde ar LNPL priekšsēdi pārrunāja pāris aktuālus Anglijas latviešu sabiedriskās dzīves jautājumus.

Valdes sekretārs J. Ranka nodeva DV saimei Anglijā DV priekšnieka V. Januma un DV Rietumvācijas saimes sveicienus. J. Ranka bija 22. un 23. jūlijā Minsterā piedalījies un nolasījis referātu DV salidojumā. Ranka atzinīgi vērtēja pašā salidojuma izdošanos, kā arī Bērzaines apmeklējumā gūtos iespaidus. Arī vācu prese atreferējusi salidojuma norisi.

Valde pieņēma darba kārtību DVF delegātu rudens pilnsapulcei, kas notiks nedēļas nogalē, 30. septembrī un 1. oktobrī, Mančesterā.

Valde konstatēja, ka budžets pirmajā pusgadā labi izpildījies.

Apsprieda trīs pabalstu lietas. No Bēŗu kases A. Brūma nāves gadījumā izmaksātas £ 50. Ranka kārtojis pāris invalīdu pensiju lietas vācu vēstniecībā Londonā.

Jaunatnes daļas vadītājs Miezītis iecerējis jaunatnes darbinieku kursu nākamo posmu izkārtot rudenī. ELJA's gadskārtējā kongresa Dānijā rīkošanai piešķīra £ 10. Saņemta DVF Bradfordas nodaļas tautas deju kopa „Sakta" pateicība par piešķirtām £ 15 Francijas turnejas atbalstam. Materiālu atbalstu no DVF līdzekļiem sniedz arī bērnu vasaras kolonijai Almēlijā.

Valde nolēma griezties pie nodaļām un kopām ar lūgumu ziedot brošūras Latvia (angļu valodā) izdošanai.

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKA

◉ Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes bērnu vasaras nometnē Katskilu kalnos pirmdienas rītā ieradās autobuss ar 40 bērniem no Ņujorkas, lai pavadītu divas nedēļas atpūtā un latviskā audzināšanā, nometnes trešajā periodā. Kopā ar tiem, kas nometnē pavada vairākus periodus, trešā perioda bērnu kopskaits ir 110, kas pārsniedz visus rekordskaitļus. Šī perioda bērni nometnē pavadīs no 7. līdz 21. augustam, bet pēc tam uz nometnes pēdējo periodu ieradīsies gados vecāki bērni.

Nometnes vadītājs trešajā periodā ir māc. A. Ozols.

◉ Mācītājs A. Ozols Sv. Toma baznīcā, Bronksā, 5. augustā salaulājis dzejnieku Dzintaru Freimani no Konektikutas ar ērgelnieci Vellu Tobis no Manhatenas.

◉ Inženieŗa V. Zālīša ģimenē Bergenfildā, Ņudžersijā, 30. jūlijā piedzimis dēls Edgars kā trešais bērns ģimenē.

◉ Alise Buldere 41 gada vecumā mirusi Bruklinā, krematizēta 29. jūlijā Grīnvuda krematorijā. A. Buldere aktīvi piedalījusies draudzes vasaras kolonijas izbūvē un bijusi Bruklinas svētdienas skolas vecāku padomē.

◉ Jūŗas kapteinis Manfreds Grinbergs miris ar vēzi 53 gadu vecumā Īstoranžā, Ņudžersijā. Apglabāts pirmdien, 31. jūlijā, Rozdeilas kapos.

◉ Kārlis Lapiņš miris 85 gadu vecumā Ņudžersijā, krematizēts 1. augustā Lindenes Rozhila krematorijā. Viņa urnu ar pelniem piederīgie domājuši pārsūtīt uz Latviju.

◉ Jūŗas kapteiņa atraitne Milda Bergmane atrasta mirusi 29. jūl. savā dzīvoklī Bronksā. Viņa dzīvojusi vientuļi un pēc policijas ziņojuma bijusi mirusi jau kādas trīs dienas. Apglabāta 4. augustā Grīnvuda kapos. Ilgus gadus dzīvojusi Šanghajā, bet pirms 8 gadiem ieradusies Ņujorkā. Vīrs miris pirms pāris gadiem.

◉ Ņujorkas latviešu biedrības sanāksme piektdien, 11. augustā, pl. 8 vakarā, Jorkvilles telpās ar parasto darba kārtību un jaunu biedru uzņemšanu. Jaunos biedrus var uzņemt tikai tad, ja tie ieradušies personīgi un uz veco biedru ieteikumu. Ja jaunajam biedram nav neviena pazīstama latviešu biedrībā, valde ieceļ komisiju, kas iepazīstas ar jauno biedru un dod ziņojumu.

Šī mēneša sanāksme izņēmuma kārtā notiek piektdienā, jo sestdienā telpas slēgtas. Nākamā mēneša sanāksme 9. septembrī ar filmu izrādēm par Latviju.

◉ Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Bronksas rajona nekustama īpašuma iegādes fonda locekļi pagājušā nedēļā apskatīja divus piedāvātos īpašumus. Privātās skolas ēku Vebstera avenijā pie 180. ielas atzina par rajona vajadzībām nepiemērotu. Žīdu skolas un sinagogas pārdošanas piedāvājumu vēl izvērtēs. Šis īpašums atrodas Kosuta avenijā, pie 208. ielas, Bronksā, arī labā satiksmes rajonā.

KALAMAZŪ

◉ DV apvienības, 14 jūnija ziedojumu vākšanas aicinājumiem atsaukušies 63 tautieši ar kopējo summu $193,00. Apvienība no saviem līdzekļiem pievienojusi vēl $57,00. Ziedojumi vēl turpina ienākt, kādēļ valde galējo norēķinu nenoslēdz.

◉ Šaušanas sacīkstes starp Kalamazū, Detroitas un Grand Rapidu DV apvienībām šogad notiks 20. augustā, Grand Rapidos.

◉ Rietumu Mičigenas universitātes kadets Konstantīns Lubavs, atrodoties vasaras apmācību nometnē (ROTC) pie Ft. Riley pilsētas (Kansas), saņēmis zelta lentas apbalvojumu par izcili priekšzīmīgu dienesta pildīšanu.

◉ Students Ivars Ruševics saistīts darbā Rietumu Mičigenas universitātes radio raidītājā, ar pienākumiem sniegt kārtējos ziņojumus un pārzināt mūzikas programmas sastādīšanu.

GRAND RAPIDI (MICH.)

◉ Pulkveža Kalpaka bataljona valde pilnvarojusi plkv. P. Hasmani Grand Rapidos pārstāvēt bataljona jātnieku nodaļu ASV. Plkv. Hasmanis, kā vecs kaŗavīrs - jātnieks, piedalījies visās Kalpaka bataljona cīņās. Šinī sakarībā plkv. Hasmanis lūdz atsaukties visus jātnieku nodaļas bijušos kaŗavīrus, lai tos reģistrētu Kalpaka bataljona vēstures grāmatā. Adrese — Mr. P. Hasmanis, 769 Clancy Ave., N. E. Grand Rapids 3, Mich.

◉ Arnolds Dābols ar savu dzīvesbiedri devies 1 mēneša atvaļinājumā uz Vāciju. Dābolu ģimene no Vācijas bija izceļojusi uz Austrāliju, bet pirms dažiem gadiem ieceļoja Sav. Valstīs un par pastāvīgu dzīves vietu izvēlējās Grand Rapidus.

◉ Izbūvējot jaunās satiksmes ceļu maģistrāles, zināmos rajonos ievērojami pārveidojās pilsētas un apkārtnes panorāma. Noplēš tūkstošiem dzīvokļu māju. Šinīs dienās Jurģus sagaidīja Nik. Šubiņš, kurš pārcēlās uz North Park rajonu. Turpat kaimiņos jauncceltā mājā uz dzīvi nedaudz agrāk pārgājis V. Mateuss ar ģimeni. N. Šubiņa jaunā adrese: 826 Kendalwood, N. E.

◉ Latviešu kaŗa invalīdu apvienības pārstāvis Mičigenā A. Laukvīrs ar ģimeni savu atvaļinājumu pavadīja Mineapolē, ciemojoties pie radiem un draugiem. V. Z.

LATVIJAS AMERIKA

pārstāvis

KLIVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

WILMINGTONA, DEL.

Š. g. 28. jūlijā Wilmingtonā, Del., 67 gadu vecumā miris Dr. Žanis Herberts Jumars. Klātesot pulciņam tautiešu, nelaiķi uz pēdējo dusu Silverbrook kapsētā 1. augustā izvadīja Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes mācītājs Jānis Siliņš.

Dr. Jumars bija dzimis 1893. g. Ābeļu pagastā. Medicīnas studijas uzsācis Maskavas universitātē un 1925. gadā beidzis Latvijas universitātē. Blakus ārsta darbam Jumaram tuva bija glezniecība un Mākslas akadēmiju Rīgā viņš beidza 1938. gadā. Viņš piederēja korporācijai Fr. Livonica, bija biedrs Latviešu ārstu apvienībā Amerikā un sastāvēja American Medical Association.

Latvijā Jumars bija ārsts Rīgas pilsētas bērnu slimnīcā. Trimdas gados Vācijā viņš strādāja Plauen'as nervu klīnikā, Bleidornas slimnīcā pie Ansbachas un bija nometnes ārsts Dinkelsbuehl nometnē. Pēc ieceļošanas Sav. Valstīs Jumars īsu laiku strādāja kādā Baltimoras slimnīcā, bet jau ar 1950. gadu pārnāca darbā uz Governor Bacon Health Center, Delaware City, Del., kur strādāja līdz saslimšanai. Kopš 1958. gada viņš bija galvenais bērnu ārsts.

Š. g. 26. martā ar ļaundabīgu audzēju mira arī Jumara dzīvesbiedre Erna Jumars, kas savā laikā Rīgas bērnu slimnīcā strādāja par žēlsirdīgo māsu. Nelaiķis atstāj divus dēlus — 13 un 16 gadus vecus, kas apmeklē ģimnaziju.

Ārstu Ž. Jumaru labā atmiņā paturēs Wilmingtonas latvieši.

Vieglas smiltis svešās zemes kapu kalniņā! L.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudzē: Svētdien, 13. augustā, pl. 11.15 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. A. Ozols.

Svētdien, 20 augustā, pl. 11.15 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. O. Gulbis.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien 13. augustā, pl. 10 rītā dievkalpoums. Māc. A. Rautenšilds. Pēc dievkalpojuma, plkst. 11.30 baznīcas lejas zālē draudzes sapulce.

LASITAJU vēstules

LATVIEŠU VAI LATVIJAS

Mūsu laikrakstā 29. jūlijā archibīskapa vietnieks prof. K. Kundziņš savā paskaidrojumā (ja tik tā nav iespiešanas kļūda) nosauc mūsu agrāk sauktos Latvijas ev. - lut. baznīcas locekļus par latv. ev. - lut. baznīcas locekļiem, kuŗu skaits ASV ap 25.000. — Šis nosaukums, vismaz Amerikas apstākļos liekas arī piemērotāks, kā arī atbilst tuvāk īstenībai, jo no šiem 25.000 taču jau tik daudzi zvērējuši uzticību ASV, kļūdami to pilsoņi, arī ASV likumi noteic, ka to pavalstnieki nevar būt padoti ārzemju jurisdikcijām. (Tāds likums spēkā jau no 1923. gada, kad arī pāvests Romā zaudēja ASV katoļu vadītāja tiesības, kādas tam ir dažās citās valstīs, un bija arī Latvijā). **Mag. iur. E. Lapiņš.**

AIZLIJUŠIE BĒRNU SVĒTKI..

(Pārnesums no 1. lpp.)

pusdienu maltītes bērni ņēma aktīvu dalību svētku novietņu stendos. Skautu un gaidu stendu vadīja B. Freiberga ar pal. E. Ozoliņu un V. Akeri. Zīmēšanas un veidošanas stends darbojās A. Kopmaņa vadībā; Svētdienas skolas stendā darbojās A. Kurse, A. Androviča, G. Zvirgzdiņa, R. Gāle un H. Rūtīte; Palaidnis gredzens stendā darbojās A. Dreimane un I.Dobele, bet Zirņu šaušanas — Br. Dobele un M. Dreimane; Mājturības stendu vadīja E. Brence un R. Brence; Zvejošanas — A. Brumelis; Cirkus — E. Miķelsone; Auto skriešanas stendā darbojās R. Ateka un R. Pogule, bet Apļu mešanas — A. Bruže un I. Kalniņa; Maisos skriešanas stendu pārzināja B. Ateka un I. Līduma, bet Laimes akā darbojās E. Buka, L. Jansone un N. Breņķe; Stendu Runāsim latviski vadīja H. Mangale un Sp. Pogule, bet Latviešu tautas pasaku un mīklu stendu — B. Senkēviča un M. Viškere. Stendu Ceļojums pa Latviju vadīja A. Bāliņš, bet Latviešu vēstures stendu — V. Slavieša. Īpaši lielu piekrišanu guva Šaušanas stends ar mazkalibra šauteni, kuŗu vadīja A. Tīcmanis un A. Kūlainis. Balonu un „karsto suņu" novietnē darbojās S. Asmus ar palīdzēm. No tuvējās saimniecības bija atvesti mazie zirdziņi, ar kuŗiem mazie pavadīja jaukus brīžus jāšanas priekos. Vēl visi stendi nebija paguvuši savu darbību nobeigt, kad uznāca spēcīgas lietus gāzes, kas turpinājās līdz vēlai pievakarei. Tamdēļ nācās atlikt iecerētās Saulaines un Sidrabenes volejbola komandu sacensības uz pirmdienu. (Uzvarēja Sidrabenes komanda).

Tāpat atlika peldēšanas sacensības un bērnu masku balli. Bērnu svētkos ieradās arī Sidrabenes vasaras nometnes dalībnieki ar audzinātājiem, J. Pālena vadībā. O. K.

MILJONĀRU FINANCIĀLĀS ĪPATNĪBAS

KĀ TAS IZPAUŽAS ASV PREZIDENTA IKDIENĀ

Prezidentam Kenedijam, tāpat pat kā daudziem miljonāriem pirms un pēc viņa, piemīt tradicionālā liksta: viņam nekad „nav naudas". Šī slava tam sekojot jau no tiem laikiem, kad viņš vēl bijis senātors. Kenedijs arvien bijis un joprojām ir tik ļoti nodarbināts, ka viņam vienkārši nav laika domāt par tādiem niekiem kā dienas izdevumiem nepieciešamo sīknaudu.

Viņš, liekas, pieradis, ka tam arvien ir kāds sulainis, rads, draugs, vai kaŗa biedrs, kas viņa vietā „nokārto rēķinu". Šai sakarībā par prezidentu stāsta gadījumu, kas noticis viņam vēl Senātā darbojoties.

Toreiz K. ielūdzis kādu žurnālistu pabrokastīs senāta ēdamtelpās. Tā kā avīžu vīrs sagatavojis iespiešanai ļoti svarīgu rakstu par jauno senātoru, Kenedijam, acīmredzot, bijis nolūks viņu kārtīgi pacienāt.

Bet kad nu viesmīlis pēc lepnās maltītes pasniedza rēķinu, senātors pa visām kabatām paspējis sameklēt tikai 60 centus. Žurnālistam cits neatlicies, kā samaksāt ne tikai savu, bet arī nākošā prezidenta tēriņu no savas kabatas.

Tas pats notiekot arī pēdējā laikā. Kad fotografs Kenedijam licis pozēt, iemetot kādā labdarības bundžā vienu dolaru, Kenedijam šī dolara nebijis klāt. Izpalīdzējusi sekretāre, kas jau sen iemācījusies turēt rezervē sīknaudu šādiem gadījumiem.

Šī bezrūpīgā īpašība piemītot arī pārējiem Kenediju ģimenes locekļiem. Žakelīnei, piem., pēdējo reizi baznīcā ejot, ziedojumam esot vajadzējis aizņemties naudu no kāda drošības policijas aģenta. Tāpat prezidenta brālim, tieslietu ministram Robertam Kenedijam, lai pēc teātŗa izrādes izdabūtu auto no novietošanas laukuma, bijis jālūdz reportieŗu palīdzība.

Arī viņa sievai reiz gadījies aizvest visus 5 bērnus pie frizieŗa un pēc pakalpojuma saņemšanas konstatēt, ka aizmirsies naudas maks.

Kenedijs pats smejas par savu izklaidību sīkās naudas lietās. Bet ja lieta grozās ap lielākām naudas summām, tad, sākot jau ar 5 vai 10 dolaru apgrozījumiem, draugi zina, ka prezidents „prot rēķināt".

Tomēr viens cilvēks var apliecināt, ka Kenedijam reizēm ir nauda klāt. Žanete Derusjē, kas apkalpoja K. vēlēšanu kampaņas lidmašīnu, reiz atradusi maku ar vairākām simts dolaru zīmēm, ko K. toreiz prezidenta amata kandidāts būdams, bija atstājis sēdeklī. Naudas maka trūkumu K. starplaikā, protams, nebija pamanījis.

Bet Kenedijs nav vienīgais, kas, pārāk apkrauts valsts darbiem, aizmirst ikdienas normas. Arī par bij. viceprezidentu Niksonu stāsta, ka tas pēdējā kampaņā kādu rītu aizlavījies no biedriem, vientulību meklēdams, paēdis brokastis kādā mazā kafejnīcā un atskārtis, ka tam nav ar ko samaksāt par apelsīnu sulu, bekonu un olām.

Kādam pārsteigtam policistam nācies izlīdzēt. Tai pašā rītā, daudzu fotografu kameru priekšā Niksons nokārtoja parādu. To pašu gan ne vienmēr varot teikt par bagātajiem Kenedijiem.

PASAULES RAIBUMI!

Stāsta, ka Vīnes sarunu laikā Chruščevs ar Kenediju neskopojušies arī vispārējām pieklājības frazēm. Kādu rītu satiekoties, Chruščevs vaicājis Kenedijam vāciski: „Gut geschlafen?" (Vai labi gulējāt?), uz ko pēdējais atbildējis: „Recht gut!" (Ļoti labi).

*

Amerikas pārtikas tirgu pārvalda t. s. supermarketi, t. i., paši apkalpes veikali, kur visas preces iesaiņotas plastikas čaulās vai arī konservētas skārda bundžās. Šādos veikalos trūkst sevišķi tik parastās pārtikas veikalu smaržas. Tomēr ārzemēs, daudzi pārtikas vielu smarža nepieciešama labai gremošanai, jo cilvēks ēd ne tikai ar muti, bet arī degunu. Kāds uzņēmīgs ķīmiķis ASV tagad patentējis veselu sēriju dažādu mākslīgi gatavotu smaržu, kuras ražotāji pēc vajadzības varēs piesaistīt savām produktiem, lai kairinātu ēdāju apetītu un radītu ilūziju, ka galdā ists, svaigs produkts.

AMERIKĀŅI APMĀCA LIDOTĀJUS JAUNA TIPA DŽETU BUMBVEŽIEM

Pēdējā laikā amerikāņu izcilākie lidotāji Nellis bazē pie Las Vegas, Nevadā, nododas intensīviem treniņiem. Katru mēnesi 18 lidotājus apmāca vadīt jaunos Thunderchief bumbvežus, kas lielā skaitā novietoti Rietumvācijā. Ap 350 jūdžu dienvidrietumos no Berlīnes, Bitburgā, kopš marta mēneša komplektēti 75 Thunderchief džeti un atsūtīti lidotāji, kas pilnīgi apmācīti šo bumbvežu vadīšanā.

Šīs ziņas, kā lasītājiem vēstī The New York Times, š. g. 29. jūlija izdevumā, atklātībai nodevusi ASV gaisa spēku vadība. Tas gan šoreiz darīts bez lieka trokšņa, bet, acīmredzot, ar augstākās vadības ziņu un atbalstu.

F-105 D Thunderchief ir džeta lidmašīna, kas ved bumbas, raķetes un lielgabalus, drāžoties ar 1350 jūdžu ātrumu stundā.

Bitburgā šīs jaunās lidmašīnas gandrīz pilnā mērā aizstājušas vecos F-100 Supersabre džetus. Norāda, ka džetus un lidotājus uz Vāciju turpinās sūtīt nepārtraukti. Jaunie džeti izmaksā katrs ap $2.000.000,- Masu produkcijā valdība cer samazināt izmaksu uz $1.500.000,-. Thunderchief, piekrauts, sveŗ 52.500 mārc., un sasniedz 55.000 pēdu augstumu. Gaisa spēku virspavēlniecība uzskata šo lidmašīnu par spēcīgāko iznīcinātāju, kādu jebkad vadījis viens pilots. Tas vienā laikā spēj vest 5 bumbas, 4000 mārc. kopsvarā, tāpat 19 raķetes zem spārniem. Lielgabals izšauj ap 6000 šāvienu minūtē.

Lai gan Thunderchief džeti domāti lielo ātrumu skrējieniem, tie tikpat labi lietojami, piem., 220 jūdžu ātrumam stundā.

Lai viens lidotājs varētu veikt visu nepieciešamo, ko parasti dara 5-6 vīru apkalpe, daudzas funkcijas automatizētas. Džets arī apgādāts ar radarskopu, kas rāda 80 jūdzes zem ceļa un kopā ar augstu kontroles sistēmu padara bumbošanu „mērķtiecīgāku" visos laika apstākļos, vienalga, kādu bumbu nosviešanas techniku arī lidotājs nelietotu.

Pulkv. Džems Bīns no Bardstaunas, Ky izteicās, ka kopš treniņu sākšanas vēl neesot noticis neviens negadījums, bet negribot domāt par tām daudzajām reizēm, kad negadījumi „par mata platumu" pagājuši secen...

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNICĀ,
72 QUEENSBOROUGH, TERRACE, LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—8, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

„PERSONĪGS ĪPAŠUMS – BURŽUJISKS AIZSPRIEDUMS'

Personīgā īpašuma problēma, vēl pēc pus gadu simteņa kopš privātīpašumu nacionālizēšanas Padomju Savienībā, turpina radīt galvas sāpes komūnistu ideologiem, kā to spilgti liecina sarkanā akadēmiķa S. G. Strumilina raksts: „Ceļi, kas ved uz pārpilnības avotiem", kas ievietots kādā no „Sarkanās zvaigznes" jaunākiem numuriem. Tanī, starp citu, lasāms: „Dažreiz nākas dzirdēt uzskatus, ka komūnistisko preču pārpilnību varēs sasniegt ar strādājošo ļaužu personīgās bagātības palielināšanu. Bet . . . vai tādi īpašnieki, kas apkrauti ar kaudzi savu paša piederumu, atbilst mūsu nākotnes cilvēka gleznai? Tam ir pašam sava vasarnīca, savs automobilis, savu paša kultūras un ikdienas vajadzību piederumi; ar vienu vārdu sakot, viņam ir ļoti daudz no visa kā un viss tas ir viņa paša! Tāda persona vairāk līdzinās pārtikušam buržujam nekā komūnistu sabiedrības strādniekam. Nākotnes cilvēks, kas būs aktīvs un rosīgs, ko pievilks radošs darbs, māksla un sports, laikam nepiekritīs tērēt laiku un pūles šādai pārpilnības mājturībai."

„Ja jūs vērīgi palūkosities, jūs jau ievērosiet, ka nopietnas pretrunas jau rodas starp zināmiem privātīpašuma elementiem un sabiedrības attīstības prasībām, kas skaŗ padomju tautas intereses un morāli. Pati dzīve iznīcina un izravē šādu privātīpašumu, kas pārvērš cilvēku par lietu vergu, laupa tam brīvo laiku, kultūrālo atdzimšanu un atpūtu, un novirza to no sabiedrisku interešu lietām. Padomju tauta nostājās opozicijā pret privātīpašumu, kas rada dīkainību un atdzīvina privātīpašuma tieksmes."

„Dabīgi, viss tas nav saprotams, kā privātīpašuma noliegšana (!ref.). Dažus tā elementus, kā, piemēram, drēbes, apavus, dažus ikdienas vajadzību rīkus u.t.t. neaušaubāmi paturēs arī komūnistiskā iekārta, bet ir pilnīgi skaidrs, ka personīgais īpašums nevar būt pamatveids ļaužu vajadzību apmierināšanai pie komūnistiskās pārpilnības."

Te tev nu bija! Gandrīz piecdesmit gadu laikā kopš privātīpašuma iznīcināšanas Padomju Savienībā, vēl pašiem komūnistiskiem ideologiem nav skaidrības, kāda loma būtu jāierāda privātīpašuma institūtam pie komūnistiskās „pārpilnības"!

A. Ks.

TRIMDAS BĒRNU PSĪCHOLOĢIJA

(Pārnesums no 3. lpp.)

justies atšķirīgam klases kopā. Tam vēl klāt nāk atšķirīgas pamācības skolā un mājā — tas viss bērnā rada šķelšanos, bērna dvēseli plosa problēmas. Ja nu vēl klāt nāk skolā vietējo bērnu negatīvā izturēšanās tāpēc, ka latviešu bērns atšķiŗas no viņiem, tad ir liels jautājums, kā kuŗš bērns ar to visu tiks galā, un vai viņa dvēselē nerodas psīchiski konflikti un sarežģījumi. Ir vērojumi, ka bērns kļūst nervozs, sliktā omā, nevēlas apmeklēt amerikāņu skolu, vai citas parādības. Vecākiem un latviešu skolas skolotājiem jābūt nomodā par latviešu bērnu dvēseli, jāierosina bērnu izteikties un jāpalīdz stāvokli noskaidrot un tikt pāri samezglojumiem. Te ir arī bīstams brīdis. Bērnā var rasties vēlēšanās novērsties no latviskā un kļūt amerikānim, tādam, kā visi citi vietējās skolas skolēni.

Ko darīt?

Kopīgiem spēkiem — vecākiem, skolotājiem, baznīcai un visai latviešu sabiedrībai jāmēģina bērnus audzināt ar autoritātes palīdzību latviskā garā. Vispirms pareizi jānostāda latviskā audzināšana ģimenē no bērna pirmā elpas vilciena. Ja mums rūp latvietības saglabāšana trimdā, ja mums rūp bērnu ievadīt latviskā gara pasaulē un likt viņā latviskās dvēseles pamatus (las. prof. Jurēvica rakstus), tad mēs mazo, topošo cilvēku nedrīkstam pamest melnai auklei, šim vai tam, bet bērns jāaudzina mātei, tēvam, vai viņu pilnvērtīgam atvietotājam. Pirmie seši dzīvības gadi ir ārkārtīgi svarīgi bērna psīches uzbūves veidošanai. Sākot ar amerikāņu skolas apmeklēšanu, vecākiem nav jānoliedz un jānopeļ vietējās paražas, jo bērnam taču jāiekļaujas vietējā vidē un dzīvē, bet jāpalīdz bērnam sagremot divkultūru mijiedarbību. Bērns var augt latviskā garā ar latvisku dvēseli un tomēr iekļauties amerikāņu skolā, amerikāņu darbā, cik tas nepieciešami. Vecākiem un audzinātājiem jāapzinās, ka latviešu kultūras saknes mīt mūsu gara pasaules skatījumā, ka mēs pasauli redzam kā gara spēka veidojumu, un šī apziņa jāapgaismo jaunajai paaudzei. Mums skaidri jāapzinās, ka katru mūsu soli vada cita gara struktūra nekā amerikāņus, kam garu jau nomākusi technika un materiālisms. Tas cels mūsu bērnu un jauniešu pašapziņu un dos atbildi tiem jauniešiem, kas jautā, kāpēc man jābūt latvietim? Ja augošai jaunai paaudzei atvērsies šī apziņa, tad jaunā paaudzē mūsu tradīcijas un kultūras sasniegumi gūs priekšroku un respektu svešas kultūras priekšā. Bet mums arī jaunā paaudze jāieaudzē latviešu kultūrā. Ja gribam izaudzināt vērtīgu garīgu personību, tad bērnu fantāziju aizraujošai mežonīgo rietumu un noziegumu pasaulei nav vietas bērna dvēselē. Arī draugus un biedrus jāizvēlas, tos jāaicina mājās, un jāuzrauga bērnu laika pavadīšana, veicinot vērtīgas spēles un nodarbības. Skolotāja darbs būs ļoti atvieglots ar pareizu mājas audzināšanas nostādīšanu. Skolotājiem jārēķinās ar satraukto, nemierīgo bērnu, kuŗu sodi nelabos. Jāmēģina saistīt bērna interese, radot bērnā pārdzīvojumu un pēc iespējas veicināt bērna aktīvitāti. Ja vecāki mēģinās šeit pārrunāto pielietot audzināšanā un rūpēsies vairāk par bērna pareizo audzināšanu, skolotāja darbs kļūs sekmīgāks un ražīgāks.

Kopsim visi latviešu kultūru, pacelsimies garīgo vērtību augstumos un dosim labus paraugus mūsu jaunai paaudzei.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?

Vai esat nokārtojuši abonementu?

ALBERTS LORENCIS ī

dzimis 1903. gada 27. septembrī, Rīgā,
miris 1961. gada 31. jūlijā, Toronto.

I LATVIEŠU EV. - LUT. DRAUDZES
PALĪDZĪBAS FONDS, TORONTO.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

DODOTIES ATVAĻINĀJUMĀ,

apskatieties

DV GRĀMATNĪCĀ

pēc

LABAS GRĀMATAS

A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — romāns	$3.60
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
Aspazijas autobiografija ZILA DEBESS ZELTA MĀKOŅI	$6.80
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
Anšl. Eglīts — MALACHITA DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudzīša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — SADEGUŠIE SPĀRNI — romāns	$3.60
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI — atmiņas	$5.50

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

- Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

M. Krone-Balduma

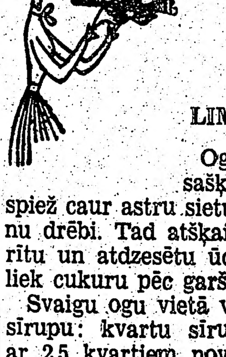

PADOMI NAMAMĀTĒM

ATSPIRDZINOŠI PADZĒRIENI

OGU LIMONĀDES

Ogas notīra, sašķaida un izspiež caur astru sietu vai retu linu drēbi. Tad atšķaida ar novārītu un atdzesētu ūdeni, un pieliek cukuru pēc garšas.

Svaigu ogu vietā var ņemt arī sīrupu: kvartu sīrupa sajaucot ar 2,5 kvartiem novārīta, atdzesēta ūdens.

DZĒRVEŅU LIMONĀDE

1 kvartu izspiestu dzērveņu sulas sajauc ar 4-5 mārc. cukura un 5-6 kvartiem novārīta ūdens; pasniedz galdā aukstu.

SALDĒTS ZEMEŅU DZĒRIENS

2 mārc. dārza zemeņu notīra, nomazgā un sašķaida, izrīvē caur sietu un vāra 1/4 stundas ar 1/2 kvartu ūdens un 1 mārc. cukura. Tad pieliek klāt 1/2 mārc. veselu zemeņu, kas iepriekš pārkaisītas ar 1/4 mārc. cukura, pielej pudeli baltvīna. Dzērienu atdzesē.

ALUS DZĒRIENS, SALDĒTS

Alus glāzes iepilda līdz pusei ar smalki sadauzītu ledu, ieber katrā glāzē 1-2 ēd. kar. cukura, pieliek vēl katrai 2 citrona šķēlītes, tad pielej gaišo alu un pasniedz dzērienu ar salmu stiebriņiem.

LEDUS KAFIJA

Uz lēnas uguns uzvāra 1 kvartu salda krējuma ar 1/4 mārc. saldas kafijas, šķidrumu apsedz ar drānu un ļauj stundu ievilkties, tad pieliek 1/4 mārc. cukura, nokāš caur linu drēbi un ieliek ledusskapī vai arī saldējamā traukā. Pēc vienas stundas kafiju pasniedz aukstās glāzēs. Katrai glāzei var uzlikt 1 ēd. karoti saputota putu krējuma.

LEDUS TĒJA

5 tēj. kar. tējai uzlej 1 kv. verdoša ūdens un ļauj 5 minūtes ievilkties. Tad pilda glāzēs ar smalki sakapātu ledu, pieliek 2-3 tēj. kar. cukura un 2 šķēlītes citrona un pielej verdoši karstu tēju. Ledus tēju dzeŗ tūliņ pēc ieliešanas glāzēs. Karstās vasaras dienās šāda ledus tēja lieliski atspirdzina.

LEDUS ŠOKOLĀDE

Uz lēnas uguns uzvāra 2 kvarti piena, tad nolej 1/2 kvartu un iejauc 1 mārc. gabaliņos salauztu vai arī saberztu šokolādi. Tad pielej pārējo pienu un uz lēnas uguns vāra 6 minūtes, visu laiku krietni maisot.

Kad šokolāde atdzisusi, iepilda augstās glāzēs līdz 3/4 un virsū uzliek saputotu putu krējumu. Putu krējumam var putojot pielikt vaniļas cukuru.

Ledus šokolādi pasniedz ar salmu stiebriņiem un mazām vafelēm.

LEDUS ŠOKOLĀDE AR OLĀM

Pus kvartā karsta piena izkausē 1/2 mārc. šokolādes. Tad uzvāra 1 kvartu piena, pielej izkausētai šokolādei un vēlreiz uzvāra. Tad piejauc 6 saputotus olu dzeltenumus ar 5 ēd. kar. cukura un puspākstiņu vaniļas. Visu sakuļ putās. Kad šokolāde atdzisusi, ieliek ledusskapī. Pēc pāris stundām ielej augstās glāzēs un pasniedz galdā.

ĶIRŠU KOBLERS

Alus glāzes piepilda līdz 3/4 ar sasmalcinātu ledu un katrai glāzei pieliek 1 ēd. kar. cukura, 2 šķēlītes citrona un pielej vienu vīna glāzi ķiršu liķieŗa. Kobleru pasniedz ar salmu stiebriņiem.

CITRONU LIMONĀDE

Ņem 6 citronus un izspiež sulu, tad nokāš un pielej 2 kvartus novārīta, atdzesēta ūdens. Pieliek 1/2 mārc. cukura un pasniedz galdā aukstu. Lai būtu stiprāka garša, tad uz cukura gabaliņa var norīvēt citrona miziņu un pievienot limonādei.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Karl Ehmer PORK STORES

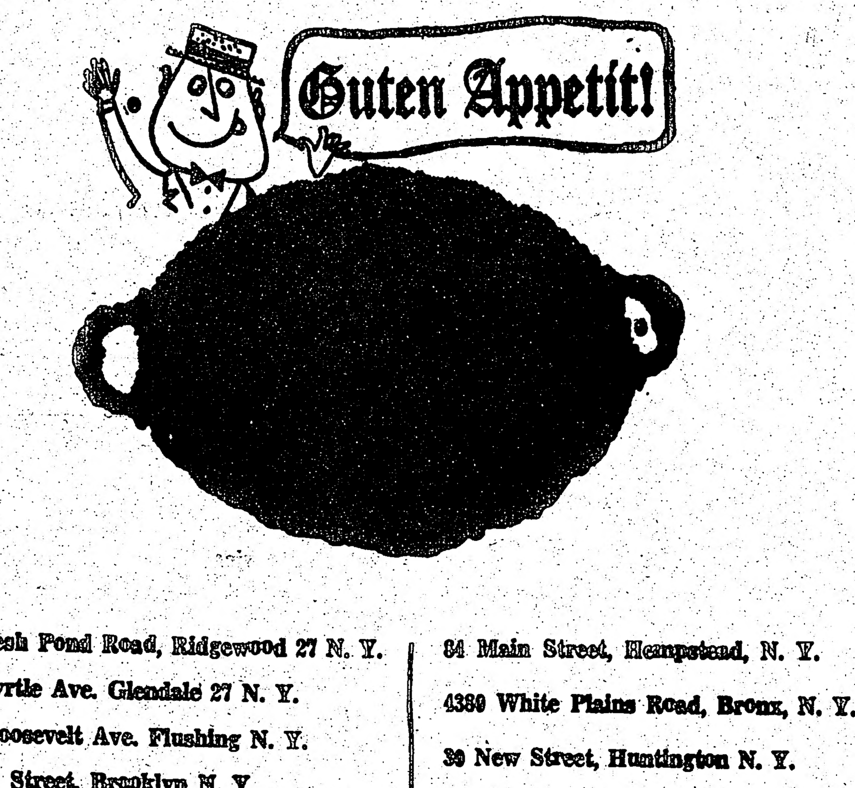

63 35 Fresh Pond Road, Ridgewood 27 N. Y.	84 Main Street, Hempstead, N. Y.
62 02 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.	4380 White Plains Road, Bronx, N. Y.
136 35 Roosevelt Ave. Flushing N. Y.	30 New Street, Huntington N. Y.
415 86-th Street, Brooklyn N. Y.	230 East 86-th Street, New York
68 38 Forest Ave. Ridgewood 27 N. Y.	370 Main Street, Poughkeepsie N. Y.
69 39 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.	9 Bank Street, Peekskill, N. Y.
185 24 Horace Harding Blvd. Fresh Meadows	

IMANTA PA…
SERVICE A/…
PĀRTIKAS PR…
JAUNAIS SARA…

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem u… uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši k… sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm pēc … kas. Mēs nosūtām kvalitātīvi labākās preces par … cenām. Pārliecinieties un salīdziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojumam … sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — 1,5 … līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksimāla… bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo pret… mā mums jātaupa iesaiņojums vai preces svars.

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu vai pr… nām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdroši… pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilniem … saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $7.95… — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95); 15… $11.95 ($14.75).

Pārtikas saiņiem atļauts pievienot cigaretes u… arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griežamo… ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apavus …

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀLP…
(krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.45	Marmelāde, dažā… 450/800 …
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, 454/…
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, bal…
Auzu pārslas, 1 kg	0.50	Olu dzelt. pulv., …
Augu tauki (Palmin), 1 kg	0.90	Olīveļļa, 900/120…
Bēkons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, 227/…
Biskvīti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 g …
Biskvīti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. bun…
Buljona kubi, 50 g	0.25	500/600 …
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Pipari, melnie va…
Citroneļļa, pud. 10/75	0.20	100 g …
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Piparkūkas, 500 …
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Plūmes, žāv. pac…
Dateles, žāv. 170/209	0.45	Plūmes, žāv., vaļ… 1 kg …
Dūmdesa īstā, Salami, 1 kg	2.95	Raugs, sausais, …
Ēdamā eļļa, 1000/1300	1.60	Raugs, parastais…
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rīsi, 1 kg …
Kafija bundžā (Maxwell) 454/620	2.15	Rieksti, daž. (la… 1 kg …
Kafijas konc. Neskafé, 50/125	0.65	Rozīnes, Kalif., … 340/390 …
Kakao pac., 1 kg	3.95	Rozīnes, Kalif. v…
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Safrāns, pud. 5 …
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Siers, kausēts, 6… 170/290 …
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Siers „Maribo" …
Karameles (īrisi) bundžā, 225/350	0.75	Sinepju pulv., …
Karameles (īrisi), 454/650	1.35	Speķis, žāv., 1 …
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.95	Stērķele, 1 kg …
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Sviests, pac., 50…
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šķiņķis, spec. s… 3 kg
Konfektes bundžā, 340/450	0.95	Šokolāde, daž., …
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Šokolāde, Šveic…
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Holandes (kr… 100 g
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Tēja, pac. (Rid… 100 g
Lauru lapas, 100 g	0.15	Tēja bundžā, … 250 g
Makaroni, 1 kg	0.85	Vaniļas standz., …
Mandeles, 1 kg	2.25	Vīģes, žāv., 1 …
Manna, 1 kg	0.45	Vīnogu cukurs, …
Margarīns, vitamīnizēts, 500 g	0.80	Vircos, 100 g … Zupas konc. pa… daž. … Zivju eļļa, 1… u.t.t. u.t.t.

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpaši … ir bruto svars. Tālāk tekstā pirmais skaitlis … otrs — bruto, g = gramī.

Pieprasiet mūsu katalogu!

Sevišķi mēs iesakām tikai dažus saiņu piemērus (vis… ieskaitītas):

C—9 — 9 kg smalkā vai graudu cukura, … tu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un … Svars 10 kg

C—18 — 19 kg smalkā vai graudu cukura … miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) …

K—1 — 2,5 kg cukura, 2,5 kg rīsu, 2,5 kg b… miltu. 10 kg bruto

K—2 — 2 kg miltu, 2 kg rīsu, 2,5 kg cukura … tās dūmdesas, 10 kg bruto

Z—9 — 9 kg žāvēta cūkas speķa, bekon… Bruto 10 kg

„K—luxus" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g ka… lādes, 1 kg cukura, 1 kg r… 1 kg bekona, 1 kg šķiņķa, 1 kg žāv…

„Istenība" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g kak… lādes, 200 g tējas, 1 kg rīsu, 1 kg … rozīņu, 300 g zemes riekstu, 5 kg bru…

Mēs sūtām arī drānu komplektus uzvalki… mēteļiem, kleitām u.t.t. Mūsu rīcībā ir simtie… dumu, krāsu un kvalitāšu drānu. Pieprasiet pa… tām veļu, lakatus, gatavus apģērbus, segas, ādas… rikus, pulksteņus, kažokus, medicīniskus piede… mus, medību bises, velosipēdu / motociklu / … un „šļaukas", … u. t. t. Tuvākas ziņas par visu mūsu katalogā… gu un angļu valodā.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, Vāciju…

IMANTAS PĀRSTĀ…
Daugavas Vanagu sainīšu nod…
123 Huron St., TORONTO 2-B, Ont…

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅ…

LE 5-6619. 941 Dovercourt R…

IMANTA PARCEL SERVICE A/S

PĀRTIKAS PREČU JAUNAIS SARAKSTS

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem un draugiem uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši kombinēt šo sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm pēc savas patikas. Mēs nosūtām kvalitātīvi labākās preces par zemākajām cenām. Pārliecinieties un salīdziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojumam jārezervē: sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — 1,5 kg; sainim līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksimālais atļautais bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo pretējā gadījumā mums jātaupa iesaiņojums vai preces svars.

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu vai produktu cenām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdrošināšanai un pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilniem 5 kg): par saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $7.95); 5—10 kg — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95); 15—20 kg — $11.95 ($14.75).

Pārtikas saiņiem atļauts pievienot cigaretes un ziepes, kā arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griežamo u. c.), bet ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apavus u.t.t.).

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀLPRECES
(krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.45	Marmelāde, dažāda, 450/800	0.95
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, 454/850	1.25
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, baltie, 1 kg	0.45
Auzu pārslas, 1 kg	0.50	Olu dzelt. pulv., 500/650	3.15
Augu tauki (Palmin), 1 kg	0.90	Olīveļļa, 900/1200	2.90
Bēkons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, 227/350	1.20
Biskvīti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 g	0.35
Biskvīti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. bundžā, 500/600	1.15
Buljona kubi, 50 g	0.25	Pipari, melnie vai baltie, 100 g	0.35
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Piparkūkas, 500 g	1.15
Citroneļļa, pud. 10/75	0.20	Plūmes, žāv. pac. 250/300	0.40
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Plūmes, žāv., vaļējās, 1 kg	1.15
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Raugs, sausais, 250/330	1.15
Dateles, žāv. 170/200	0.45	Raugs, parastais, 100 g	0.25
Dūmdesa īstā, Salami, 1 kg	2.95	Rīsi, 1 kg	0.60
Ēdamā eļļa, 1000/1300	1.60	Rieksti, daž. (lazdu u.c.) 1 kg	1.25
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rozīnes, Kalif., pac., 340/390	0.50
Kafija bundžā (Maxwell) 454/620	2.15	Rozīnes, Kalif. vaļ. 1 kg	0.95
Kafijas konc. Neskafé, 50/125	0.65	Safrāns, pud. 5 g /100	1.45
Kakao pac., 1 kg	3.95	Siers, kausēts, 6 daž., 170/290	0.55
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Siers „Maribo" u.c., 500 g	0.95
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Sinepju pulv., 112/160	0.55
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Speķis, žāv., 1 kg	2.20
Karameles (īrisi) bundžā, 225/350	0.75	Stērķele, 1 kg	0.55
Karameles (īrisi), 454/650	1.35	Sviests, pac., 500 g	1.25
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.95	Šķiņķis, spec. sāl., žāv., 3 kg	8.70
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Šokolāde, daž., 100 g	0.45
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šokolāde, Šveices vai Holandes (krēj., rūgtā, riekstu) 100 g	0.55
Konfektes bundžā, 340/450	0.95	Tēja, pac. (Ridgway), 100 g	0.70
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Tēja bundžā, 454/650	3.25
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Vaniļas standz., 100 g	2.95
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Vīģes, žāv., 1 kg	1.15
Lauru lapas, 100 g	0.15	Vīnogu cukurs, pac., 250 g	0.55
Makaroni, 1 kg	0.85	Virces, 100 g	0.35
Mandeles, 1 kg	2.25	Zupas konc. pac., 50 g daž.	0.30
Mannā, 1 kg	0.45	Zivju eļļa, 150/200	1.70
Margarīns, vitaminizēts, 500 g	0.80	u.t.t., u.t.t.	

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpašu atzīmju, neto svars ir arī bruto svars. Tālāk tekstā pirmais skaitlis nozīmē neto, otrs — bruto, g = grami.

Pieprasiet mūsu katalogu!

Šeit minēsim tikai dažu saiņu piemērus (visas nodevas ir ieskaitītas):

C—9 — 9 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigarešu. Svars 10 kg $13.50

C—18 — 19 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās), 20 kg br. $19.90

K—1 — 2,5 kg cukura, 2,5 kg rīsu, 2 kg bēkona un 2 kg miltu. 10 kg bruto $17.40

K—2 — 2 kg miltu, 2 kg rīsu, 2,5 kg cukura un 2,5 kg īstās dūmdesas, 10 kg bruto $19.70

Z—9 — 9 kg žāvēta cūkas speķa, bēkona vai sviesta. Bruto 10 kg $29.75

„K—luxus" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g kakao, 500 g šokolādes, 1 kg ēd. eļļas, 1 kg cukura, 1 kg rīsu, 500 g siera, 1 kg bēkona, 1 kg šķiņķa, 1 kg žāv. jauktu augļu, 10 kg bruto $28.90

„Īstenība" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g kakao, 500 g šokolādes, 200 g tējas, 1 kg konfekšu, 1 kg cukura, 340 g rozīņu, 300 g zemes riekstu, 5 kg bruto $21.70

Mēs sūtām arī drānu komplektus uzvalkiem, kostīmiem, mēteļiem, kleitām u.t.t. Mūsu rīcībā ir simtiem dažādu audumu, krāsu un kvalitāšu drānu. Pieprasiet paraugus! Nosūtām vēl arī vilnu, lakatus, gatavus apģērbus, zeķes, ādas, apavus, tualetes piederumus, kažokus, medicīniskos piederumus, darba rīkus, pulksteņus, mūzikas instrumentus, mājturības piederumus, medību bises, velosipēdu / motociklu / mazauto riepas un „šļaukas", rokas un kājminamās šujmašīnas u. t. t., u. t. t. Tuvākas ziņas par visu mūsu katalogā, kas sastādīts latviešu un angļu valodā.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, Vāciju, Ungāriju u.c.

IMANTAS PĀRSTĀVIS
Daugavas Vanagu sainīšu nodaļa,
123 Huron St., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

The "T-D" JOINT ACCOUNT

(KOPĪGAIS KONTS)

PRAKTISKA KOPĪBAS FORMA

Ja jums dzīvē ir vajadzība pēc partnera, vai nu kādā saimnieciskā pasākumā, vai arī apprecoties, — tad ir īstais laiks atvērt t. s. Joint Account Toronto - Dominion bankā. Kopīgais konts ir viens no vispopulārākajiem Toronto - Dominion bankā. Tas ir praktisks tajā ziņā, ka abi partneri tajā var noguldīt naudu, kā arī izrakstīt čekus. Ir vajadzīgs tikai viens paraksts darījuma izkārtošanai.

Ir vairāki šī konta veidi. Visizplatītākais ir tas, kur noguldījums nes augļus, — Joint Savings Account, kurā noguldа naudu uzkrāšanai, un Joint Personal Chequing Account, kurā noguldiet to naudu, kas jums paredzēta maksājumu kārtošanai.

Tā kā tas ir ļoti praktisks, tas reizē dod jums savas ērtības. Precētiem tas nozīmē, ka katrs no tiem var izdarīt noguldījumus, vai arī kārtot maksājumus neatkarīgi no tā, kur tie atrastos... Daudzi namsaimnieki ir konstatējuši, ka šis ir parocīgākais veids visu lietu savlaicīgai nokārtošanai.

Kaut vai tas vien, ka ir vajadzīgs tikai viens paraksts uz čekiem, šinī kontā ir parocīgi. Kaut vai ja vienam gadās saslimt, vai notiek kāda cita ķibele, kas bieži traucē čeku parakstīšanu, to var izdarīt otrs partneris. Šo priekšrocību nedod citi konti.

Vadot kādu uzņēmumu, partneriem ir iespējams izkārtot tā, ka čekus paraksta abi. Tas ir nodrošinājums tajā ziņā, ka neviens bez otra ziņas nevar parakstīt čekus.
Jūs redzēsiet, ka kopīgā kontu sistēma ir viena no tām ērtībām, ko banka jums piedāvā. Atlicīniet laiku un aizejiet pie tuvākā bankas nodaļas vadītāja. Viņš jums laipni izklāstīs Toronto - Dominion bankas pakalpojumu veidus. Iegriežaties pēc iespējas drīz, un jūs atklāsiet to, kāpēc...

ļaudis mana starpību.

THE TORONTO-DOMINION BANK

BANKA, KAS LŪKOJAS NĀKOTNĒ.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU DZIESMAS

Pieprasiet zemāk minētās plates

D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālīts māsu dancināja. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Cīruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Cīruļa vedības.

1004 B. PIEKALNITIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuļļaks.

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ad. Ābele.

1009° THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. F. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koru Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausīs rīts. V. A. Krūma — Jūra un sirds. K. Līdaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020° THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM à $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — E. KARLSONE - BĒRZIŅA 45 RPM $2.00
J. Vītola — Lokaities', mežu gali; Ozolīti zemzarīti; Aijā Ancīt. J. Ķepīša — Div pļaviņas; Tek saulīte.

1028 V. SALNA, tenors 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $2.00
Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Paceļ savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, modies! Svētīgs, kas nestāv. To mīlestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa, Dievs, sargā mūsu tēvu zemi. Cēli kā dzimtenes dievnami.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

Sākot .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Order', čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa samaksai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus norēķinus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 161 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (malkas, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt jebkurā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināts 1928. gadā.

Vass & Rendek
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

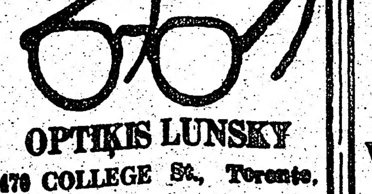

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto,
WA 1-3924.

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
JĀNIS GAILĪTIS,
72 GREEN MEADOW RD.,
Hamilton, Ont. Tel. FU 3-7717.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1462.

Bet . . . vai tādi īpašnieki, kas apkrauti ar kaudzi sāvu paša piederumu, atbilst mūsu nākotnes cilvēka gleznai? Tam ir pašam sava vasarnīca, savs automobilis, savu paša kultūras un ikdienas vajadzību piederumi; ar vienu vārdu sakot, viņam ir ļoti daudz no visa kā un viss tas ir viņa paša! Tāda persona vairāk līdzinās pārtikušam buržujam nekā komūnistu sabiedrības strādniekam. Nākotnes cilvēks, kas būs aktīvs un rosīgs, ko pievilks radošs darbs, māksla un sports, laikam nepiekritīs tērēt laiku un pūles šādai pārpilnības mājturībai."

„Ja jūs vērīgi palūkosities, jūs jau ievērosiet, ka nopietnas pretrunas jau rodas starp zināmiem privātīpašuma elementiem un sabiedrības attīstības prasībām, kas skar padomju tautas intereses un morāli. Pati dzīve iznīcina un izravē šādu privātīpašumu, kas pārvērš cilvēku par lietu vergu, laupa tam brīvo laiku, kultūrālo atdzimšanu un atpūtu, un novirza to no sabiedrisku interešu lietām. Padomju tauta nostājās opozicijā pret privātīpašumu, kas rada dīkainību un atdzīvina privātīpašuma tieksmes."

„Dabīgi, viss tas nav saprotams, kā privātīpašuma noliegšana (!ref.). Dažus tā elementus, kā, piemēram, drēbes, apavus, dažus ikdienas vajadzību rīkus u.t.t. neaušaubāmi paturēs arī komūnistiskā iekārta, bet ir pilnīgi skaidrs, ka personīgais īpašums nevar būt pamatveids ļaužu vajadzību apmierināšanai pie komūnistiskās pārpilnības."

Te tev nu bija! Gandriz piecdesmit gadu laikā kopš privātīpašuma iznīcināšanas Padomju Savienībā, vēl pašiem komūnistiskiem ideologiem nav skaidrības, kāda loma būtu jāierāda privātīpašuma institūtam pie komūnistiskās „pārpilnības"!

A. Ks.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS rīko

eksternas māla baložu un mazkalibra šauteņu šaušanas

SACĪKSTES

š. g. 12 augustā, plkst. 10 rītā, BĒRZAINĒ.

Peldbaseina atklāšana. Bazars ar vērtīgām mantām

DEJA — spēlēs vācu deju kapella.

IEEJA $ 1.00.

VARŠAVAS PAKTA VALSTIS VIENOJAS PAR BERLĪNI

Komūnistu pasaule pieprasa Rietumu piekāpšanos Berlīnē

Maskavā. Šī gada 6. augustā, pēc trīs dienu slepenām sēdēm, noslēdzās Varšavas pakta valstu komūnistu partiju cetrālkomiteju pirmo sekretāru konference, panākot vienbalsīgu vienošanos Berlīnes jautājumā. Pēc konferences izdotais komunikē lika saprast, ka komūnisti gan it kā atstājuši durvis vaļā tālākām sarunām ar Rietumiem, bet ka tām patiesībā jēga būtu tikai tad, ja Rietumi piekristu visām padomju bloka prasībām. Ja šādas sarunas laikā nesākas un ja tādām notiekot nekāda vienošanās netiek panākta, Varšavas pakta valstis parakstītu atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju.

Ļoti neskaidrs komunikē ir jautājums par pievadceļu pārraudzību uz Rietumberlīni. Kamēr vienā paragrafā komūnisti mierina Rietumus, ka Austrumvācijas miera līguma gadījumā satiksme netiks traucēta, kādā citā paragrafā brīva satiksme uz Rietumberlīni minēta ar pilsētas Rietumu joslu demilitārizēšanu. Un kaut kam tādam, kā zināms, sabiedrotie nepiekrīt.

Vašingtonā. Rietumu diplomāti Varšavas pakta konferences noslēgumā izdotā komunikē toni uzskata par daudz maigāku, salīdzinot ar nedēļas nogalē saņemtām notām no Maskavas. Lai gan arī Varšavas pakta konferences lēmumi nesola nekā jauna, tie vismaz ārēji neizklausās tik draudīgi kā Chruščeva ultimāti. Notās Sav. Valstu, Anglijas un Francijas valdībām Chruščevs deklarēja, ka eventuālām sarunām jānotiek Maskavas prasītā virzienā, ka sarunu gala mērķim jābūt miera līgumam ar Vāciju, ka Vācijai jāpaliek dalītai un Rietumiem jāatstāj līdzšinējās okupācijas joslas Rietumberlīnē. Rietumi no savas puses ir solījušies augšminētām prasībām nepiekrist un runāt par miera līgumu tikai tad, ja tur paredzēta Vācijas apvienošana brīvu vēlēšanu ceļā. Un kāds būtu šādu brīvu vēlēšanu rezultāts, protams, visiem ir skaidri zināms. (Privātsarunās ar Italijas ministru prezidentu Fanfani, kas nule kā viesojās Maskavā, Chruščevs deklarēja, ka Rietumiem kādā konferencē sākot runāt par Vācijas apvienošanu vēlēšanu ceļā, Padomju Savienība šādu konferenci nekavējoties atstātu, un ar to jautājums būtu izbeigts).

Rietumu valdībām iesniegtajās notās Chruščevs runā arī par Berlīnes pievadceļu liktenī atsevišķa Austrumvācijas miera līguma jautājumā. Te Chruščevs atkārto vienīgi jau daudzreiz agrāk dzirdēto, un, proti: „Padomju Savienība no savas puses, tāpat kā citas mieru mīlošas valstis, zina, kā pastāvēt uz savām tiesībām, stāvēt par savu drošību un mieru." So „tiesību" rezultātā tad Padomju Savienība ies Austrumvācijai talkā gadījumā, ja pēc Rietumberlīnes pievadceļu pārraudzības nodošanas vācu komūnistu rokās, sabiedrotie mēģinātu izlauzties uz Rietumberlīni pa zemes ceļu vai arī mēģinātu atkārtot 1948. gada blokādes laikā tik sekmīgo gaisa tiltu. Citiem vārdiem, lai pēc Padomju Savienības un Austrumvācijas atsevišķā miera līguma sabiedrotie varētu turpināt Berlīnes apgādi, viņiem būtu jāstājas tiešos sakaros un jārunā tieši ar Austrumvācijas valdību — ko nedz Rietumu lielie, nedz Rietumvācija neatzīst un ir atteikušies to darīt.

Rietumberlīnē. Ignorējot rietumnieku protestus, Austrumvācija turpina savu kampaņu pret Rietumberlīnē nodarbinātiem austrumvāciešiem. Jaunākais paņēmiens — Rietumberlīnē nodarbinātiem visi rēķini komūnistu pusē jāmaksā Rietumu markās, kas ir daudz vērtīgākas, un maksātāju dzīvi padara apmēram pieckārt dārgāku par Austrumberlīnē nodarbinātiem.

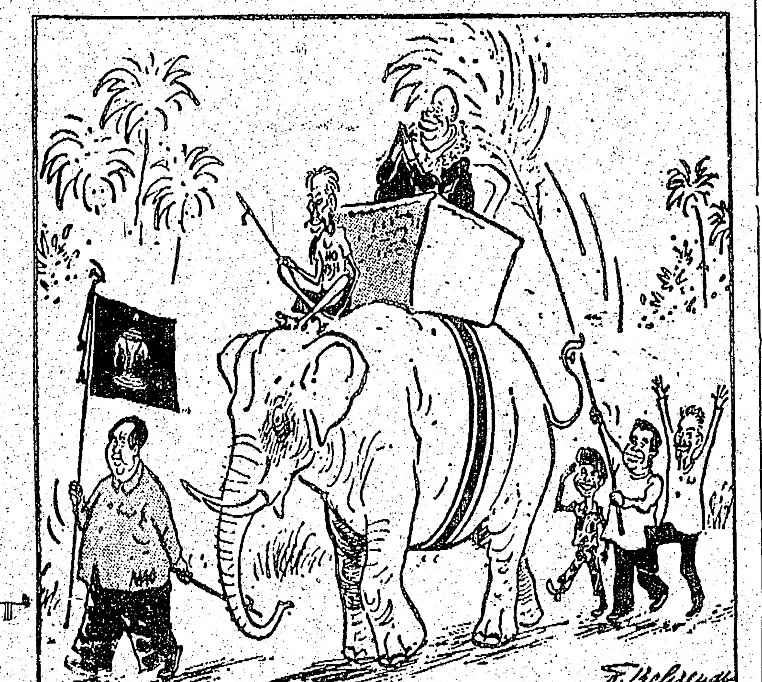

NEKRONĒTĀ KARAĻA NIKONG KRUSHOUVANNA IEJĀŠANA NEITRALIZĒTAJĀ LAOSĀ.
(Amsterdam Algemeen Handsblad)

SPORTS

UZVARA, KAS AIZSLĪDĒJA GAR PAŠU DEGUNU

Studentu starptautiskais šacha turnīrs beidzies ar krievu komandas uzvaru un tieši ar 39 ar pus pret 8 ar pus pk. Cieši krieviem seko amerikāņi ar 34 ar pus : 13 ar pus pk. Ja amerikāņi vēl būtu guvuši tikai dažas uzvaras un kādu neizšķirtu, viņi vismaz daļēji būtu pirmo vietu. [illegible] tā aizslīdēja cieši garām degunam. Pēdējā kārtā amerikāņi sakāva Mongoliju ar 4 : 0 pk., kamēr krievi pret to spēja gūt tikai 2 ar pus : 1 ar pus pk.

Krievi pavisam nebija nepārspējami, bet amerikāņu aprēķinus sajauca dažas stipri negaidīti zaudētas partijas no parasti stipra spēlētāja, tamdēļ arī turnīra vidus un beigu posmā regulāri spēlēja abi latvieši. Visgarāko partiju laikā ziņā izņaca spēlēt Edmaram pret bulgāru Bogdanovu, un tā beidzās pēc 17 stundām un 89 gājieniem ar neizšķirtu. Sākumā likās, ka uzvarēs Edmars, bet stāvoklis sarežģījās un bija jāuzsāk sīva cīņa par neizšķirtu. Edmars bija pārspēlējis, ka pret Austrumvācijas pārstāvi partija beidzās jau 34. gājienā ar remis, jo viņš bija spēlējis pārtrauktas partijas 4 ritus no vietas. Labi bija uzvaras, ka jau zinojām, arī Ivaram, un sīkāku pārskatu par viņu veiksmēm sniegsim pēc mūsu spēlētāju atgriešanās.

Helsinkos bijis nenoteikts laiks, apm. kā mūsu Rīgā agrā pavasarī, no rīta saule, pusdienā līst, naktī vētra. Tamdēļ mūsu studenti staigāja mēteļos, un bija vairāk vai mazāk apsaldējušies. Trešo un ceturto vietu dala Čechoslovakija un Austrumvācija (31 : 17), no 13 vietu komandām priekšpēdējā vietā zviedri ar 20 : 38 un tunisieši ar 6 : 42.

Otrdien mūsu studenti jau izlidoja uz Stokholmu, kur pāris dienas atpūtīsies un arī spēlēs šachu. Edmaram un Ivaram tur ir draugi latviešu vidū jau kopš [illegible] uzturēšanās dienām Stokholmā un Upsalā.

ŠACHS

ASV vieglatlētikas ietvaros Sietlā 8. g. jūlijā notika arī latviešu rietumpiekrastes šacha turnīrs, piedalījās mūsu 6 meistari. Turnīrā, bez zaudētas partijas, uzvarēja mūsu internacionālais meistars Elmārs Zemgalis ar 3½:1½ rezultātu (divas uzvaras un trīs neizšķirtas spēles). Otrā vietā palika portlandietis Ivars Dālbergs ar 3:2 rezultātu. Trešo vietu dala Viktors Pūpols ar kanadieti Mierv. Jurševski, katrs ar 2½:2½ rezultātu.

Tikko notikušajā Ņujorkas Stata meistarības turnīrā labus panākumus guva ekspertu klases Jānis Pamiljens, paliekot dalītajā ceturtā vietā aiz turnīra uzvarētāja Setdmana, lielmeistara Benjamiņa un Kanadas pārstāvja Grimšava. Pamiljens, piedaloties pirmo reizi šajā meistarībā, var būt iepriecināts ar savu sniegumu, jo uzvarēja 3 meistarus, ar [illegible] pieveica 2 ekspertus. Pamiljens zaudēja 3. vietas ieguvējam un ekspertam Lorinetam, tā sasniedzot 5:3 rezultātu un iegūstot godalgu. Ne tik labi veicās divkārtējam Ņujorkas čempionam Augustam Rankim. Viņam ar zemāku vietu un bija pat [illegible] turnīrā pavisam piedalījās 38 šachisti, to starpā 8 meistari un 14 eksperti. V. S.

HAMILTONĀ

G. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St, dabūjami atsevišķi LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

OTRS PADOMJU KOSMONAUTS ORBĪTĀ

Krievu zinātnieki paregō, ka cilvēka lidojums uz mēnesi var notikt jau vistuvākā laikā

Maskavā. Pag. nedēļas nogalē Padomju Savienība pārsteidza pasauli, izšaujot orbītā savu otro kosmonautu, šreiz 26 gadu veco majoru Titovu, Vostok II kapsulā. Pēdējā starp citu, savā ziņā ir tāda pat, ar kādu šī gada aprīlī savu lidojumu veica majors Gagarins. Kapsulu starpība ir to manevrēšanas spējās. Kamēr Gagarins bija galvenokārt padots zemes kontrolei, Titovs savējo jau var pats daļēji vadīt.

12. aprīļa pionierlidojumā majors Gagarins gaisā pavadīja 108 minūtes, kapsulai sasniedzot 110 jūdžu minimuma augstumu un 188 jūdžu maksimumu lidojot ar 17.000 jūdžu ātrumu stundā. Nerodoties nekādiem sarežģījumiem, majora Titova ceļojums orbītā ap zemes lodi aprēķināts vismaz 24 stundām, apriņķojot zemi 17 reižu — katras 88,6 minūtes. Titova kapsulas maksimuma augstums līdz šim bijis 159.59 jūdzes un minimuma augstums 110.5 jūdžu.

Vostok II lidojums kā zinātnisko sasniegumu, tā propagandas laukā nenoliedzami pārsniedz Vostok I. Tas gan bija pirmais, neapšaubāmi pārāks par amerikāņu līdzšinējiem varējumiem, bet laika ziņā tomēr ne pārāk tālu no tā, ko iespēj amerikāņi. Toties tagad padomju kosmonautam jau paredzēts 24 stundu lidojums, kamēr Sav.Valstis atkārtoti atzinušas, ka pirmais amerikānis neko tamlīdzīgu nespēs veikt vismaz līdz šī gada beigām, iespējams pat, ka ne līdz nākamā gada pirmai pusei.

No propagandas viedokļa Vostok II Chruščevam ir patiesi kolosāls panākums. Tikai dienu pirms majora Titova izšaušanas orbītā, Maskavā noslēdzās slepena Varšavas pakta valstu sēde Berlīnes jautājumā. Kas tā par lielisku iespēju lielīties ar komūnistu zinātnes grandioziem sasniegumiem, kā arī aizrādīt, ka līdzīgas raķetes, kā tās, ar kurām krievi sasniedz savus zinātniskos panākumus, atrodas nomērķētas pret Rietumeiropu un Savienotām Valstīm un kara gadījumā tiks laistas darbā pret ienaidnieku! Tikai nākotne rādīs, kā Vostok II iespaidos Berlīnes krizi, bet tas, ka kapsulas izšaušana orbītā ap zemes lodi tieši sakrīt ar Chruščeva runu, acīmredzot, liek padomju premjēram cerēt, ka notikums Rietumu, jo sevišķi Rietumeiropas domāšanu iespaidos un padarīs to padevīgāku Maskavas prasībām.

Vostok II visu lidojuma laiku atrodas tiešā radio un televīzijas kontaktā ar zemes novērotājiem, sūta sveicienus Chruščevam, maskaviešiem, visai padomju tautai, tāpat viņš sūta sveicienus arī visām tām valstīm, kurām tai brīdī pāri joņo viņa kapsula, — ar vienu izņēmumu. Sav. Valstis padomju kosmonauts aizmirsa pasveicināt, lai gan atradās virs Sav. Valstu austrumu piekrastes.

Majors Gagarins, tiklīdz padzirdējis par Vostok II izšaušanu, nekavējoties pārtrauca savu viesošanos Jaunskotijā pie lielā Chruščeva drauga Itona, nosūtīja laimes vēlējumus Titovam un izlidoja atpakaļ uz Maskavu.

MASKAVĀ GAVILES

Majors Titovs nogādā atpakaļ zemes virsū nebojātu Vostok II

Maskavā, 7. augustā. Majors Hermans Titovs pēc sekmīgi veikta lidojuma Vostok II raķetē, 17 reizes orbītā apkārt zemes lodei, pavadot gaisā pavisam 25 stundas un 18 minūtes, laimīgi sasniedza zemi plkst. 10.18 no rīta (pēc Maskavas laika), nolaizdamies kādā kviešu laukā, Saratovas tuvumā, 700 kilometrus dienvidaustrumos no Maskavas. Pavisam raķete veikusi 434.960 jūdzes, kas nozīmē attālumu no zemes līdz mēnesim un atpakaļ.

Pirmais, kurš spieda otra sekmīgā krievu kosmonauta roku, bija kāds kolchoza mechaniķis, kurš bija patlaban nodarbināts kombaiņa remonta darbos.

Tūdaļ pēc nolaišanās majors H. Titovs telefonēja uz Kremli premjēram N. Chruščevam, nododams ziņojumu par telpas lidojuma norisi.

Tass, ziņodams par šo sarunu, pastāsta, ka Chruščevs patlaban sarunājies ar Argentīnas sūtni Cesar Barros Hurtado, kad pieteikta telefoniskā saruna ar majoru Titovu no Saratovas. — „Jūs, ekselence, būsiet ausu liecinieks manai sarunai," smiedamies noteicis Chruščevs.

„Klausos, Herman Stepanovič! Sirsnīgi apsveicu jūs!"

Majors Titovs: „Biedri. partijas pirmo sekretār, varu ziņot, ka partijas un valdības uzdevumu esmu izpildījis. Visi aparāti un ierīces darbojās pirmklasīgi. Nolaišanos izdarīju iepriekš paredzētā vietā un laikā. Jūtos lieliski!"

Chruščevs: „Tas labi. Jūsu balss izklausās, itin kā tikko būtu atgriezies no kāzu ceļojuma."

Titovs: „Labi teikts, biedri Ņikita Sergejevič. Tas bija ceļojums, tikai bez kāzām."

Abi runātāji smējās.

Chruščevs: „Jūs esat veicis vienreizēju pasaules telpas ceļojumu. Cik riņķus iztaisījāt ap zemi?"

Titovs: „Septiņpadsmit, Ņikita Sergejevič!"

Chruščevs: „Un cik ilgā laikā?"

Titovs: „Divdesmitpiecās stundās un dažās minūtēs."

Chruščevs: „Divdesmit piecās stundās ar minūtēm. Tā ir varonība. Jūs esat piepildījis cilvēces sapni. Esmu lepns, ka jūs — padomju pilsonis un komūnists — esat tas, kurš to veicis. Jūs vairs nebūsit tikai partijas kandidāts. Partija uzskata, ka jūsu kandidēšanas laiks beidzies. Katra sekunde, ko pavadījāt izplatījumā, atsver vienkāršu mirstīgo gadus. Jūs esat pierādījis, ka protat augstu turēt Ļeņina karogu un gūt panākumus!"

Kosmonauts majors H. Titovs ieradīsies Maskavā trešdien, kad notiks tā suminašana Sarkanā laukumā, kur patlaban jau steigā tiek veikti puškošanas un dekorēšanas darbi.

Titova 52 g. v. tēvs Stepans Pavlovičs un māte Aleksandra Michailovna jau atrodas ceļā uz Maskavu, tāpat kosmonauta sieva Tamara.

Ieradīsies arī pirmais kosmonauts Jurijs Gagarins, kurš jau paspējis izteikties, ka tādu „sīkumu", kā amerikāņa Šeparda uzlidojumu 200 jūdžu augstumā un atgriešanos pēc 10 minūtēm atpakaļ uz zemes, krievi būtu varējuši veikt jau pirms seši gadiem.

Chruščevs apzīmējis Titovu par Padomju Savienības „mīļāko dēlu".

Padomju zinātnieki paregō, ka vēl pirms oktobra revolūcijas svētkiem notikšot cits raķetes lidojums orbītā, kurā piedalīšoties trīs cilvēki, to starpā viens zinātnieks. Nākošais solis būšot cilvēka lidojums uz mēnesi.

Kāds kolchoza strādnieks pie Saratovas apraksta Titova raķetes nolaišanās iespaidus: „Strādāju uz lauka, kad pēkšņi dzirdēju gaisā dobju rūkoņu, it kā tuvojošos pērkoņu. Tad pamanīju dzidrajās debesīs lielu ķermeni, kurš lēnām tuvojās zemei."

Oficiālās iestādes nav skaidri pasacījušas, kā notikusi Titova nolaišanās. No Pravdas aprakstiem saprotams, ka viņš nolaidies ar visu telpas raķeti, nevis tikai tās otro vai trešo posmu, un raķete ir spējīga atkal pacelties jaunam lidojumam, ja vajadzīgs. Tas ir jauns, sensācionāls panākums raķešu technikā.

Majors Hermans Titovs ir 26 g. vecs, piedzimis Sibirijā, Polkovnikovo sādžā, netālu no Baikala ezera, kur viņa tēvs bijis literātūras un vācu valodas skolotājs. 1955. g. Hermanis iestājies Staļingradas lidotāju skolā, ieguvis pilota tiesības un ļoti sekmīgi beidzis skolas kursu. Pēc tam darbojies par kara lidotāju Ļeņingradā. Viņš ir precējies ar 24 g. v. Tamaru Vasiljevnu. Ģimenē pagaidām bērnu nav.

SATRAUKUMS VAŠINGTONĀ

Ņujorkas laikraksts „Daily News" ziņo no Vašingtonas, ka īpašā kongresa komisija, kura nodarbojas ar pasaules telpas lidojumu problēmām, deputāta Overtona Bruka (Brook, D-La) vadībā, spriedusi, ka krievu panākumi varot apdraudēt arī mūsu planētas iemītniekus, jo raķetēs, kuras vada cilvēks, varot novietot arī bumbas un kravu ātrā laikā noadresēt pēc vajadzības. Tāpat neesot izslēgta iespēja ar raķetēm apdraudēt zemi no izplatījuma. Šinī sakarībā Sav. Valstis varot justies nopietni apdraudētas.

„Lietpratēji domā, ka šāds, milzīgs, cilvēka vadīts, satelīts, var izvērsties par „ļoti bīstamu un ietekmīgu militāru ieroci", piezīmējis komisijas priekšsēdis.

DRAUD AR IZNĪCĪBU, TAČU BERLĪNES BLOKĀDI NEPIETEIC

CHRUŠČEVA ATBILDE PREZIDENTAM KENEDIJAM

Maskavā, 8. augustā. Padomju premjērs N. Chruščevs savā pirmdienas vakarā teiktā runā apsūdzēja Rietumus kara kūdīšanā, piezīmējot, ka arī viņš būšot spiests koncentrēt Sarkano armiju pie Pad. Savienības rietumu robežām, lai nodrošinātos pret eventuālām nejaušībām. Tāpat viņam varot rasties vajadzība pavairot savas divīzijas ar jauniem iesaukumiem.

Tālāk padomju diktātors gan piezīmēja, ka Pad. Savienība nemeklējot asumus un karu nevēloties, starp citu, lietodams tādas frazes, kā: „Mēs varam visus jautājumus atrisināt godīgi pie konferences galda", „Nepaliksim histēriski!", „Vadīsimies no skaidra saprāta, nevis saražoto atomieroču svara!" u.t.t.

Tālākā savas 85 minūtes garās runas laikā Chruščevs pievērsās prezidentam Kenedijam, kurš esot lietojis draudus savā pag. nedēļas vēstījumā amerikāņu tautai. Runātājs uzsvēra: „Savienotās Valstis draud mums ar mobilizāciju un eventuālu karu. To sabiedrotie Rietumeiropā gatavi iet to pašu slideno ceļu. Šādā situācijā būtu aplami sagaidīt, ka mēs sēdēsim, klēpī saliktām rokām."

Tālāk Chruščevs teica, ka Padomju Savienības nepārspētie sasniegumi raķešu attīstībā, tāpat pārējo ieroču varenība garantējot valsts drošību pilnā mērā.

„Mēs uzmanīgi sekosim notikumu attīstībai un rīkosimies situācijai atbilstoši. Taču, lai amerikāņi neaizmirst, ka Padomju Savienība spējīga noslaucīt ASV no pasaules kartes, ja rietumi mēģinās sākt karu," draudēja N Chruščevs.

Runas noslēgumā viņš gan kļuva mierīgāks un aukstasinīgāks, pat izteikdamies, ka Berlīnes blokādes nebūs, kaut arī Austrumvācija noslēgtu separātu miera līgumu.

ASV jau sen pazīstamas ar dažāda veida apdrošinājumu iespējām. Jaunākais, kas nācis šai plāksnē klāt: apdrošināšanās pret piekrāpšanu laulības darījumos. Izmuļķotām līgavām ar šo jauno apdrošināšanās veidu vismaz dota iespēja saņemt naudu, ja nedabū vīru.

JAUNAS MĒBELES TIEŠI NO FABRIKAS visām istabām un virtuvei. 10% iemaksa, atlikums jāsāk maksāt pēc 3 mēnešiem.

JAUNI VĀCU HI - FI radio ar skaņu plašu atskaņotāju, sākot ar $ 180.-.

Var dabūt arī lietotas plītes, ledus skapjus, TV u.t.t.

Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā — LE 4-1659.

CILVĒCES IZVIETOŠANĀS ZINĀTNIEKU SKATĪJUMĀ

Franču zinātnieki, kas nodarbojas ar cilvēces kustību pētīšanu, nākuši pie slēdziena, ka cilvēce pārvietojas no austrumiem uz rietumiem. Pirmie cilvēki, kas dzīvojuši Āzijas austrumu daļā, savu pirmo izvietošanās gājienu izdarījuši rietumu virzienā, apmetoties tagadējā Vidus- un Dienvidāzijā. Indoeiropiešu un arābu tautas arī pārvietojušās vispirms rietumu virzienā un tikai vēlākos gados arī uz ziemeļiem. Huņņu invāzija notikusi rietumu virzienā. Eiropieši, kas applūdināja jauno Amerikas kontinentu, kustējušies rietumu virzienā un apmetušies vispirms Amerikas austrumu krastā un tikai no turienes virzījušies tālāk.

Tāpat pētījumi pilsētu attīstībā rāda, ka pilsētas cenšas vispirms izplatīties rietumu virzienā un tikai pēc tam uz citām debess pusēm, ja vien to nekavē kaut kādi dabiski šķēršļi. Pilsētas, kas atrodas upju austrumu krastos, vispirms attīstas ziemeļu un dienvidu virzienā un tikai pēc tam, lēnām, austrumu virzienā.

Šie pētījumi rāda gan statistisku pamatojumu, bet iemesli šai kustībai nav vēl atrasti. Biologi un sociologi pie šī jautājuma pētīšanas vēl cītīgi strādā, un tikai nākotne rādīs, kas visai šai cilvēces vēsturiskai kustībai pamatā.

Pacifisti jau paregō, ka līdz ar cilvēces kustības zinātnisku pamatošanu būšot iespēja novērst nākošos pasaules karus.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

13. augustā, plkst. 11 rītā dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

20. augustā Sporta svētki Sidrabenē ar dievkalpojumu plkst. 10 rītā.

Sestdien, 26. augusta vakarā, bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont. tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

13. augustā, plkst. 2 p.p., dievkalpojums Jāņa baznīcā.

20. augustā — rīta svētbrīdis Saulainē

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

12. augustā (sestdienā), plkst. 8 vakarā dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

27. augustā, plkst. 2.30 pēc p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Bramptonā, Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 13. augustā, plkst. 1.30, Grace United baznīcā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās

---

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev.-lut. draudzē Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., dievkalpoj. 13. augustā, pl. 1.30 p. p. Māc. J. Prauliņš. Dziesmu grāmatas.

Sv. Katarīnes latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave., 20. augustā, pl. 3,30 p.p. dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Montreālas St. Paula Ev.-lut. baznīcā māc. Viestura Šēfera dievkalpojumi notiks:

13. aug., plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā, Tērvetē, dievkalpojums. Māc. V. Šēfers.

27. aug., plkst. 11 no rīta Tērvetē sezonas slēgšanas dievkalpojums. Māc. V. Šēfers.

No 28. aug. līdz 14 sept. draudzes mācītājs būs atvaļinājumā.

Montreālā 15. jūlijā salaulāti Guntis Sukse ar Rutu Kušils.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.